

Ο Κόσμος τοῦ Παιδιοῦ

ἀναγνωστικό γιά τή β τάξη
 Ρ. Ιμβριώ τη. Δ.Δεκτέρων. Δ.Δούνα
 ἐνδοτικός οἶνος. Ι. Σιδέρη. ἀγήγα

B10

Ρ. ΙΜΒΡΙΩΤΟΥ—Δ. ΔΕΛΗΠΕΤΡΟΥ—Δ. ΔΟΥΚΑ
Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗ Β' ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ Γ. ΣΤΕΡΗ — ΕΚΔΟΣΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

(Άριθ. αντιτύπων 20.000)

ΕΓΚΡ. ΑΠΟΦ. ΑΡΙΘ 39602 / 13082
ΗΜΕΡΟΜ. 28 ΙΟΥΛΙΟΥ 1932

ΕΚΔΟΤΗΣ Ι. Ν. ΣΙΔΕΡΗΣ—ΣΤΑΔΙΟΥ 52, ΑΘΗΝΑΙ, 1933

P. IMPRINTA - Δ. ΔΕΗΝΤΑΡΤΟΥ - Δ. ΔΟΥΚΑ
Ο. ΚΩΜΩΔΙΑΝΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΑ
ΑΝΔΙΝΩΤΙΚΟ ΛΙ Η ΒΑΘΗ ΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΕΤΡΑΠΗ
(Αγρίδη Ανατολικής 8000.00)
Αγρίδη Ανατολικής 8000.00

Κάθε γνήσιο άντίτυπο φέρει
τίς ύπογραφές τῶν συγγραφέων

R. J. S. M. R.

ύλοπ οἰπ πράγματα τοῖς
νῦν τωρε, εἴ τις οὐσία πόστο
άπ φωνήσει γένος; φύει τοις φωνήσεις
—οπ οἰπ ανέ νότ φωνήσεις καὶ φωνήσεις πτ
ιεχεστ μόνον φωνήσεις νότ φωνήσεις
—υζ γένοις θεοφόροις φωνήσεις πτ
πτο γένοις μόνον φωνήσεις πτ φωνήσεις πτ

Προσευχή.

Δέ λησμονῶ, μὲ τὸ σταυρό μου
ποὺ κάνω βράδυ καὶ πρωΐ,
τὴν προσευχή μου στὸ Θεό μου
ποὺ μᾶς χαρίζει τὴ ζωή.

Μεγάλ' ἡ χάρη του, μεγάλη!

Γι' αὐτὸ συνήθισα τι έγώ,
πρὶν ἀπὸ κάθε πράξη ἄλλη,
πιστά νὰ τὸν δοξολογῶ.

Ἡ οἰκογένειά μου.

— Ποιὸν ἀγαπᾶς, Τάκη, πιὸ πολὺ στὸ σπίτι σου; μὲ ρωτοῦν.

— Ξαίρω κι ἐγώ; Τοὺς παίρνω μὲ τὴ σειρὰ καὶ ἀγαπῶ τὸν ἔνα πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸν ἄλλο.

Ἐχω τὸν πατέρα μου, ποὺ τρέχει ἀπὸ τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ γιὰ μᾶς. Συχνὰ ἀκούω τὴ μητέρα μου νὰ λέη στὴ γιαγιά:

«Ο Θεὸς νὰ τοῦ δίνῃ ζωή. Ολοι ἀπὸ τὰ χέρια του κρεμόμαστε. Τί θὰ γίνωμε χωρίς αὐτόν;»

Κι ἐγὼ βράδυ καὶ πρωΐ στὴν προσευχὴ μου παρακαλῶ γιὰ τὴν ὑγεία του.

* *

Ἡ μητέρα μου εἶναι ἡ πιὸ καλὴ μητέρα τοῦ κόσμου! Νύχτα καὶ μέρα εἶναι στὸ πόδι. Ολους μᾶς προφταίνει. Ολους μᾶς κοιτάζει μέσα στὰ μάτια.

Τού ήσε εξέται α καψώμε. Καθιά

«Τί έχεις;» μᾶς ρωτάει σὰ μᾶς δῆ λιγάκι μαζωμένους. «Γιατί, 'Αντρέα, δὲν ἔφαγες; Τί θέλεις, Τάκη;»

Θέλει ὅλους νὰ μᾶς εὐχαριστήσῃ. Κάθε μέρα μᾶς φτιάνει κάτι καλό. Πότε τηγανίτες, πότε λουκουμάδες.

* * *

~~Χ~~ 'Εχω καὶ τὴ γιαγιά μου. Πόσο μᾶς ἀγαπάει! "Αμα μᾶς μαλώνη ἡ μητέρα, παιρνει πάντα τὸ μέρος μας.

Μόλις τελειώσω τὸ βραδάκι τὸ μάθημά μου, παιρνω τὸ σκαμνάκι μου καὶ κάθομαι χαμηλά, μπροστά στὰ πόδια τῆς γιαγιᾶς κοντά στὸ μαγκάλι.

'Η γιαγιά κάθεται στὴν καρέκλα της. Παιρνει στὰ γόνατά της τὴν ἀδερφούλα μου κι ἀρχίζει τὸ παραμύθι.

Τί ὅμορφα παραμύθια μᾶς λέει! Πότε εἶναι ἀστεῖα καὶ γελᾶμε, ὅπως τὸ καλικαντζαράκι. Πότε εἶναι λυπητερά, ποὺ μᾶς ἔρχεται νὰ κλάψωμε. Καμιὰ

φορὰ εἶναι καὶ τρομαχτικά. Τότε ἡ Ἐλενίτσα χώνεται πιὸ βαθιὰ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς γιαγιᾶς. Μὰ ἐγὼ ξαίρω ποὺ εἶναι παραμύθι καὶ δὲ φοβᾶμαι.

‘Η μεγάλη μου ἀδερφὴ θὰ γίνη δασκάλα. Εἶναι ἡ πιὸ καλὴ στὸ σχολεῖο τῆς. Κάθεται δίπλα μου μὲ ἀγάπη καὶ μὲ βοηθάει ὅταν δυσκολεύωμαι στὸ διάβασμα ἢ στὸ γράψιμο. Μοῦ φέρνει ὅμορφες ζωγραφιές καὶ βιβλία. Μοῦ δείχνει νὰ κάμω ὅμορφα παιχνίδια. ~~×~~

• Κι ἀκόμα εἶναι ἡ μικρή μου ἀδερφούλα, ἡ Ἐλενίτσα μας. Τόση δὰ καὶ μᾶς κυθερνάει ὅλους, ἀπὸ τὴ γιαγιά ώς εμένα.

• Όλοι τὴν ἀποζητοῦμε. Εἶναι ἔνα σωστὸ ἀγγελούδι.

Πέστε μου καὶ σεῖς, ποιὸν μπορῶ νὰ ξεχωρίσω στὴν ἀγάπη ἀπὸ τὸ σπιτικό μου;

Γιὰ τὴν ἄρρωστη μητέρα.

— Σήκω, μοῦ λέει πρωΐ - πρωΐ ό πατέρας· ἡ μητέρα εἶναι ἄρρωστη!

”Εχετε ἀκούσει πιὸ λυπητερὸ ἀπό τοῦτο τὸ λόγο; ”Ολοι σηκωθήκαμε ἀμέσως. Κι ὅλοι σιωπηλοὶ πηγαίνομε κι ἐρχόμαστε μέσα στὸ σπίτι. Μὰ τίποτε δὲν κατορθώνομε.

’Ο πατέρας μας ἔμεινε ἀπὸ τὴ δουλειά. ’Εγὼ δὲν πῆγα στὸ σχολεῖο. ”Ομως τὸ σπίτι μας εἶναι ἄνω - κάτω.

”Ολοι στὸ νοῦ μας ἔχομε τὴ μητέρα. Κάθε ἀναστεναγμός της μᾶς φέρνει δάκρυα στὰ μάτια. Πλάι της κάθεται ἡ Λιλίκα, ἡ μικρή μου ἀδερφούλα.

— Πότε θὰ γίνης καλά, μαμά, νὰ σηκωθῆς; ρωτάει. Και πάλι κάθεται ἡσυχη και λυπημένη. Μᾶς κοιτάζει ὅλους μέσα στὰ μάτια, σὰ νὰ γυρεύῃ νὰ μᾶς βοηθήσῃ.

Ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν φύεται πολὺ μᾶλλον
εἰδῆσθαι· οὐκὶ τρίγωνον οὐδὲ τετράγωνον
πρότερον φέρειν μάλιστα.

“Οταν ἔβαλα ἐγὼ πάνω στὸ τραπέζι
τὸ ποτήρι μὲ τὸ γιατρικὸ ρώτησε:

— Τί εἶναι αὐτό, μητέρα;

— “Ἐνα πικρό, πολὺ πικρὸ φάρμακο,
παιδί μου. Θὰ τὸ πιῶ ὅμως, γιὰ νὰ γίνω
γρήγορα καλά, νὰ σηκωθῶ.

‘Η Λιλίκα μας στενοχωριέται λιγάκι
καὶ λέει:

— Μητέρα, ἀφοῦ εἶναι τόσο πικρό,
καὶ δὲ μπορεῖς νὰ τὸ πιῆς, νὰ τὸ πιῶ
ἐγὼ γιὰ σένα;

“Όλοι γελάσαμε. ‘Η μητέρα μας δά-
κρυσε καὶ τὴ φίλησε, γιατὶ ἔνιωσε πό-
σο τὴν ἀγαποῦσε ἡ Λιλίκα.

“Ολη ἡ μέρα μας πέρασε θλιβερή.
Πότε νὰ γίνη καλὰ ἡ ἄρρωστη μητέρα
μας, νὰ φέξῃ πάλι τὸ σπιτικό μας!

”Ερχεται ό πατέρας.

Πήρε και βραδιάζει,
έκλεισεν ή αγορά,
ή μητέρα σιάζει
τὸ τραπέζι μὲ χαρά.

Κάποιον, σὰν και μένα,
περιμένει μὲ χαρά,
κάποιος γνωρισμένα
στὴν ἐξώθυρα χτυπᾷ.

Τὸν ἀκούεις κάτου,
μητερίτσα μου καλή;

Νά τὸ πάτημά του
τρίζει πάνω στὸ σκαλί.

Μύρισε ό ἀγέρας,
ἔφεξε τὸ σπιτικό,
ἔρχεται ό πατέρας
μὲ χαμόγελο γλυκό.

(Γ. Βιζυηνός)

•Ο πατέρας τοῦ Πέτρου.

•Ο πατέρας τοῦ Πέτρου είναι μηχανοδηγός. Οδηγεῖ τις βαριές μηχανές ποὺ τραβοῦν τὰ βαγόνια τὰ φορτηγά.

Η δουλειά του είναι βαριά. Βρέχει, χιονίζει, ό πατέρας πρέπει νὰ φύγη.

— Κάθησε, πατέρα, λένε τὰ παιδιά.
Είναι τόσο ζεστά έδω!

Μὰ ό πατέρας ἀπαντάει γελαστά:
— Ποιὸς θὰ κάνη τὴ δουλειά μου;
Τὰ τραίνα πρέπει νὰ φεύγουν στὴν ὥρα τους.

Τὰ παιδιά εἶνα βραδάκι είδαν τὸν πατέρα στὴ δουλειά του. Πῶς ἦταν!

Ο καπνὸς τριγύριζε τὸ κεφάλι του.
Η μεγάλη φλόγα τῆς μηχανῆς τὸν ἔκανε νὰ φαίνεται κατακόκκινος.

Ἐφευγε. Θὰ ταξίδευε ὅλη τὴ νύχτα χωρὶς νὰ κοιμηθῇ.

Μὰ τὰ παιδιά θὰ κοιμόνταν στά-
μαλακὰ κρεβάτια τους.

— Πόσο κουράζεται ό πατέρας γιά
μᾶς! εἶπε ή μητέρα.

Προχτές τὸν ἐπερίμεναν ἡ μητέρα
καὶ τὰ παιδιά γιὰ τὸ δεῖπνο. Ὁ πατέ-
ρας ἄργησε λίγο.

Τὰ μάτια τους δὲν ξεκολλοῦσαν ἀπὸ
τὸ ρολόϊ. Ἡ μητέρα ὅλο πήγαινε στὸ
παράθυρο. Κανεὶς δὲν ἔλεγε τὸ φόβο
του. Μὰ τὰ μάτια ὅλων τὸ ἔδειχναν.
"Ολοι ἀνησυχοῦσαν γιὰ τὴν ἀκριβή
ζωὴ τοῦ πατέρα. Καὶ τί χαρά! ὅταν ὁ
Ποσειδῶνας ό σκύλος τους ἀρχισε νὰ
κουνάη τὴν οὐρά του. "Ενιωσαν πὼς
ό πατέρας ἔρχεται. "Ολοι πετάχτηκαν
στὸ παράθυρο. Ὁ πατέρας τοὺς φώ-
ναξε γιὰ νὰ ἡσυχάσουν:

— Δὲν ἦταν τίποτε, ἔπρεπε νὰ μεί-
νω λιγάκι ἔξω γιὰ δουλειά μας.

Συλλογιστήκατε ποτέ τοὺς κόπους
τοῦ πατέρα;

Τὸ σπίτι μας.

Τὸ σπίτι μας εἶναι τὸ παλαιότερο
σπίτι τοῦ χωριού. Δὲν ἔχει πολλὰ πα-
τώματα. Εἶναι ίσόγειο μὲ τέσσερα σκα-
λάκια μόνο.

Εἶναι χωρισμένο σὲ τρεῖς μεγάλες
κάμαρες. Κάτω εἶναι ἡ ἀποθήκη. Ἀπὸ
τὴν ἄλλη μεριὰ στὰ ἀριστερὰ εἶναι οἱ
στάθλοι καὶ τὸ κοτέτσι. Μεσημβρινὰ
εἶναι ὁ λαχανόκηπος. Ὁ λαχανόκη-
πος φτάνει ώς τὸ ποταμάκι. Ἐκεῖ οἱ
νοικοκυρὲς πλύνουν τὰ ροῦχα τους
κάτω ἀπὸ τίς λεῦκες.

‘Ο προπάππος μου εἶχε πρῶτος κα-
τοικήσει ἐδῶ. Πόσες φορὲς μοῦ εἶχε μι-
λήσει ὁ πατέρας γι' αὐτὸν μὲ ἀγάπη!

— ‘Ο προπάππος σου, ἐλεγε, ἔχει
χτίσει τοῦτο τὸ σπίτι. ’Ἐκεῖνος φύ-

τεψε τὴν καστανιὰ στὴν αὐλή, ποὺ μᾶς χαρίζει τὸν ἵσκιο της, τὴ δροσιά της καὶ τοὺς καρπούς της. Ἐκεῖνος ἔκανε τὸ φράχτη τοῦ κήπου ποὺ λουλουδίζει τόσο ὄμορφα τὸ Μάη.

Ο παππούς σου πάλι φύτεψε σχεδὸν ὅλα τὰ δέντρα ποὺ φράζουν ὄλοκληρο τὸ χτῆμα μας. Αύτὸς ἀνοιξε τὸ παράθυρο στὸ κατώγι, γιατὶ ἦταν πολὺ ύγρὸ καὶ σκοτεινό. Ἐβαλε καὶ τὰ κάγκελα στὴ σκάλα γιὰ νὰ μὴν πέσω καὶ σκοτωθῶ σὰν ἥμουν μικρός.

Μὲ τὴ σειρά μου, τώρα, ἐκράτησα καὶ στόλισα τὸ σπίτι μας. Διώρθωσα τὴ στέγη. Φύτεψα τὴν κληματαριὰ στὴν πρόσοψη καὶ τὶς ροδοδάφνες τῆς αὐλῆς. Ἐκανα καὶ τὸ ἀνώγι.

Αργότερα, Πέτρο, θὰ καταγίνης καὶ σὺ μὲ τὴ σειρά σου νὰ κρατήσης τὸ σπίτι σου. Εἶναι τὸ σπίτι τῶν προγόνων σου. Εἶναι τὸ σπίτι ποὺ βγῆκες

στὸν κόσμο καὶ ποὺ περπάτησες τὰ
πρῶτα βήματα. Σὲ φύλαξε ἀπὸ τὴν βρο-
χὴν καὶ τὸ κρύο. Ξαίρεις καὶ τὴν τε-
λευταία γωνιά του ἀπὸ τὸ ύπόγειο
ώς τὸ ἄνώγι.

“Οταν μεγαλώσης δὲν πρέπει νὰ τὸ
ξεχάσης ποτέ! ~~καὶ~~

‘Η φωλίτσα.

Στὸν κῆπο μας βρῆκα κάτι ὅμορφο,
πολὺ ὅμορφο. Καθὼς μὲ κυνηγοῦσε ἡ
Λίτσα τὸ πρωΐ, χώθηκα μέσα στὶς τρε-
λές περιπλοκάδες, ποὺ ἔχουν σκαρφα-
λώσει σ' ὄλόκληρο τὸν τοῖχο μας. ~~καὶ~~

“Αξαφνα σταμάτησα! Μέσα στὴν
πρασινάδα ἦταν μιὰ τόση δὰ χαριτω-
μένη φωλίτσα. Ἡταν φτιαγμένη ἀπὸ
ἄχυρα καὶ χορταράκι. Πήγα πιὸ κον-
τὰ νὰ δῶ. Μέσα κοίτονταν τέσσερα μι-
κρὰ πουλάκια. Πῶς μὲ κοίταζαν! ~~καὶ~~

— Τσιτσίρ, τσιτσίρ, φώναζαν φοβι-

τσιάρικα, σὰ νὰ μὲ παρακαλοῦσαν:

— Φύγε, φύγε, φοβόμαστε.

Νὰ βλέπατε τὰ ματάκια τους πόσο
μὲ παρακαλοῦσαν! Λυπήθηκα, καὶ σιγά
σιγά, γιὰ νὰ μὴν τὰ τρομάξω, τραβή-
χτηκα λίγο πιὸ πέρα.

Πόσο χάρηκαν τὰ καημένα, σὰ μὲ
εῖδαν νὰ φεύγω! Ἐνα ἀνασηκώθηκε,
στηλώθηκε καὶ κάτι τραγούδησε. Θαρ-
ρῶ θὰ μοῦ ἔλεγε:

— Σ' εὐχαριστοῦμε, σ' εὐχαριστοῦμε!

~~‘Η γιορτὴ τῆς μητέρας.~~

Ο Πέτρος καὶ ἡ Ἀγγελικὴ τοῦτες
τὶς μέρες ὅλο κρυφοκουβεντιάζουν.

Σὲ ὄχτὼ μέρες εἶναι ἡ γιορτὴ τῆς
μητέρας τους.

— Τί θὰ κάμης ἐσύ, Ἀγγελική; λέει
ὁ Πέτρος.

— Κεντάω ἔνα ὅμορφο μαντηλάκι τῆς
μητέρας. Ἔσù τί θὰ κάμης;

— Ξαίρω κι έγώ, λέει ὁ Πέτρος, τί νὰ
κάμω; Νὰ κεντάω δὲν ξαίρω. Μὰ κάτι
πρέπει νὰ βρῶ, ποὺ νὰ μπορῶ νὰ τὸ
φτιάσω μὲ τὸ χέρι μου. Λεφτά δὲν
ἔχω νὰ πάω ν' ἀγοράσω. *

Τὸ μαντηλάκι τῆς Ἀγγελικῆς όλοέ-
να προχωροῦσε. Ὁ Πέτρος ἀκόμα δὲν
εἶχε βρῆ τί πρέπει νὰ ἔτοιμάση.

— Τὸ βρῆκα, τοῦ εἶπε ἡ Ἀγγελική.
Ἐσὺ ποὺ εῖσαι δυνατὸς στὴν πλαστικὴ
νὰ κάμης ἐνα δόμορφο ἀνθοδοχεῖο. Νὰ
κόψωμε καὶ λίγα λουλούδια ἀπὸ τὸν
κῆπο μας νὰ τὸ στολίσης.

‘Ο Πέτρος συμφώνησε.

Κάθε βραδάκι τώρα τὰ παιδάκια
κλείνονται στὴν καμαρούλα τους καὶ
δουλεύουν βιαστικά. *

* Τὴν παραμονὴ ἦταν ἔτοιμο τὸ μαν-
τηλάκι. Ἡ Ἀγγελικὴ τὸ σιδέρωσε ὅσο
μποροῦσε καλύτερα καὶ τὸ δίπλωσε,
δόστε νὰ φαίνεται ἡ γωνία μὲ τὴ μάρκα. #

‘Ο Πέτρος πάλι πέρασε μὲ τὸ πιγέλο τὸ τελευταῖο χρῶμα στὸ ἀνθοδοχεῖο. Τὸ ἔβαψε κίτρινο.

—Πότε νὰ ξημερώσῃ, λέει ἡ Ἀγγελική.

—Θὰ ἀρέσουν τῆς μητέρας τὰ δῶρα μας; ρωτάει καὶ ξαναρωτάει ὁ Πέτρος.

❖ Πρωΐ-πρωΐ καὶ τὰ δυὸ ἀδέρφια ἦταν ἐτοιμα. Ἐχουν φορέσει τὰ καλά τους. Ὁ Πέτρος κατέβηκε στὴν αὐλὴ ποὺ ἦταν οἱ γλάστρες. Ἐκοψε ἀπὸ τὴ γλάστρα του δυὸ ὅμορφες ντάλιες καὶ στόλισε τὸ ἀνθοδοχεῖο του.

‘Η Ἀγγελική πάλι ἐτοίμασε τὸ τραπέζι γιὰ τὸ γάλα. Ἐβαλε ἀπάνω τὰ γλυκὰ ποὺ εἶχε φέρει ὁ πατέρας. Ἐβαλε τὸ ἀνθοδοχεῖο στὴ μέση τοῦ τραπεζιοῦ καὶ πλαϊ στὸ φλυτζάνι τῆς μητέρας τὸ μαντηλάκι. ❖

Σὲ λίγο νά καὶ ἡ μητέρα ἀπὸ τὴν

έκκλησία. Ἡ χαρά της δὲ λέγεται, σάν
ἀντίκρυσε τὰ δῶρα τους.

— Τί ὅμορφο ἀνθοδοχεῖο καὶ τί ὁ-
μορφα λουλούδια! εἶπε χαρούμενη.~~X~~

— Σου τὸ χαρίζω, μητέρα, γιὰ τὴν
γιορτή σου, εἶπε ὁ Πέτρος. Τὸ ἔκαμα
μόνος.

— Σ' εὐχαριστῶ, παιδί μου! Καὶ τοῦ-
το τὸ μαντηλάκι; Τοῦτο θὰ εἶναι τῆς
καλῆς μου τῆς νοικοκυρᾶς, ἐ; εἶπε καὶ
γύρισε στὴν Ἀγγελική.~~X~~

Ἡ Ἀγγελική, κατακόκκινη, ἐπεσε
στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας της καὶ τὴν
φιλησε.

“Ολη τὴν μέρα ἡ μητέρα τῆς Ἀγγελι-
κῆς καὶ τοῦ Πέτρου ἦταν εὐχαριστη-
μένη. ”Οποιος ἐρχόταν στὸ σπίτι ἐβλε-
πε τὰ δῶρα τῶν παιδιῶν. Ἡ μητέρα μὲ
καμάρι ἐδειχνε τὸ μαντηλάκι τῆς Ἀγ-
γελικῆς καὶ τὸ ἀνθοδοχεῖο τοῦ Πέ-
τρου.

Η γιορτή τῆς μαμᾶς.

Μανούλα, ὅλα τὰ λούλουδα
στὸ ἀγνό μας περιβόλι
σήμερα κάνουν σκόλη,
ποὺ σκόλη ἔχεις καὶ σύ.

Κι ἐγὼ πῆγα στὰ πιόμορφα
τὰ σύναξα ἔνα - ἔνα
καὶ τάφερα γιὰ σένα,
μανούλα μου χρυσή.

Κι ἂν θές, μανούλα, ἀγνότερο
λουλούδι στὴ γιορτή σου,
νά, πάρε τὸ παιδί σου
καὶ φίλα τὸ γλυκά.

(Σ. Σπεράντζας)

Κλαδεύομε τὴν κληματαριά.

Σήμερα στὴν αὐλή μας γίνεται χα-
λασμὸς κόσμου. Εἴμαστε καμιὰ δεκα-
ριά παιδιά μαζεμένα. 'Ακόμα ή Λουλού

τὸ σκυλάκι μας, ὁ Φρίξος ὁ γάτος μας,
ἡ Λευκούλα ἡ κότα μας κι ὁ Ἀγάς ὁ
κόκορας.

Ο πατέρας μου μὲ τὸ θεῖο τὸ Γιάν-
νη κλαδεύουν τὴν κληματαριά. Ἡ αὐ-
λή μας ἡ μισή ἔχει σιδερένια κρεβατί-
να. Τὸ καλοκαίρι πέφτει ἡ πυκνὴ σκιά
τῆς κληματαριᾶς καὶ μᾶς σκιάζει ὄ-
μορφα.

Ἐκεῖ παίζομε τίς πιὸ ζεστὲς ὥρες
τοῦ καλοκαιριοῦ. Ἐκεῖ πλέκουν ἡ μη-
τέρα καὶ ἡ κυρά - Καλή. Ἐκεῖ παίρνει
ὁ πατέρας τὸν καφέ του.~~το~~

Μὰ τώρα εἶναι ὁ καιρὸς γιὰ τὸ κλά-
δευμα.

Παντοῦ κλαδεύουν τὰ ἀμπέλια, τὰ
σκάβουν καὶ τὰ δουλεύουν.

Ο πατέρας εἶναι ἀνεβασμένος στὴ
σκάλα καὶ κλαδεύει. Μιὰ - μιὰ πέφτουν
οἱ βέργες κάτω στὴν αύλη. Σιγά - σιγά
ἀπάνω γίνεται περισσότερο φῶς. Φαί-

νεται πιὰ ἐλεύθερα ὁ καταγάλανος οὐρανός.

*Τρόμαξα! Νόμισα πώς ὁ πατέρας κι ὁ θεῖος θὰ ἔκοβαν όλόκληρη τὴν κληματαριά. Ἡ αὐλὴ ἔχει γεμίσει ἀπὸ κλαδιά καὶ βέργες. Μόνο λίγα κλαδιά ἀφησαν.

— Γιὰ νὰ δῆτε, ἔλεγε ὁ θεῖος ὁ Γιάννης. Αὔτα τὰ λίγα κλαδιά θὰ πετάξουν φύλλα καὶ βλαστάρια.

Ο πατέρας κατεβαίνει ἀπὸ τὴ σκάλα. Τὸ κλάδεμα ἔτελείωσε. Ἐμεῖς ἀπὸ κάτω ἔχομε καθένας διαλέξει ἀπὸ μιὰ καλὴ βέργα. Ἐγὼ ἔκανα μ' αὐτὴν ἔνα ώραιο στεφάνι. Ο Ἡλίας ἔκανε ἔνα ἀλογό καὶ τὸ καβαλίκεψε κιόλας. Τώρα τρέχει μ' αὐτὸ ἔξω στὸ πεζοδρόμιο. Ἡ μητέρα μου καὶ ἡ κυρά-Καλὴ μαζεύουν τώρα τὶς βέργες, τὰ κλαδιά καὶ τὰ κάνουν δεμάτια. Θὰ τὰ ἀφήσουν νὰ ξεραθοῦν, γιατὶ χρειάζονται στὴ φω-

τιά. Μὲ αὐτὰ θὰ ψήσωμε τὸ ἀρνὶ τὴ
Λαμπρή.

“Υστερα ἔφερε ὁ θεῖος χῶμα παχὺ
καὶ κοπριά.” Εσκαψε βαθιὰ τὴ ρίζα τῆς
κληματαριᾶς καὶ τὰ ἔρριξε γιὰ νὰ τὴ
δυναμώσουν.

— Θὰ δῆτε, ἔλεγε ὁ πατέρας, τοῦ
χρόνου τί σταφύλια θὰ ἔχωμε!

‘Ο Φρίξος καὶ ἡ Λουλοὺ δὲν πολυ-
σκέπτονταν γιὰ τοῦ χρόνου. ’Εχουν
χαρὰ γιὰ τὴ μεγάλη φασαρία τῆς αὐλῆς.
• Εστησαν τὸ παιγνίδι πίσω ἀπὸ ἐνα
μικρὸ σωρὸ κλαδάκια. Κι ἐμεῖς τὸ ἴδιο
τώρα, κάνομε μὲ τοὺς κλώνους χί-
λια δυὸ παιγνίδια.

~~Θέλω μόνο σκα φατσάλια~~
Καλή νύχτα, φεγγαράκι!

Καλή νύχτα, φεγγαράκι!

Φεύγεις; στὸ καλό.

Πάω κι ἐγὼ νὰ γύρω ἀγάλι
στ' ἄσπρο μου τὸ προσκεφάλι
τ' ἀπαλό.

Ολα τ' ἄστρα τώρα παίρνουν
ξέχωρη ζωή.

Σὰ μικρὰ φωτοῦν λυχνάρια,
ποὺ τὰ τρεμουλιάζει ἀνάρια
μιὰ πνοή.

Αστρα, γίνετε ματάκια
τούτη τὴ βραδιά,
ν' ἀγρυπνήτε μ' ἀγγελούδια,
ποὺ κοιμίζουν μὲ τραγούδια
τὰ παιδιά.

(Σ. Σπεράντζας)

Τό έδωδιμοπωλεῖο.

‘Ο Γιώργος σήμερα παίζει μὲ τὴν Κική. Εἶναι ό κύριος Μπόλας, ό μπακάλης τῆς γειτονιᾶς τους. Βέβαια, δὲν ἔχει τὸ ὅμορφο μπακάλικο τοῦ κυρίου Μπόλα. Μὰ δὲν πειράζει! Τὸ παράθυρο τῆς κάμαράς του εἶναι μεγάλο καὶ βλέπει στὸ δρόμο. Τὰ τζάμια εἶναι ἡ μόστρα. Ἐκεī κρέμασε ὅλες τὶς ρεκλάμες ποὺ εἶχε μαζέψει. Ἡ σανίδα τοῦ παραθυριοῦ εἶναι τὸ κατάστημα. Ἐχει καὶ ζυγαριά. Τὴν ἔκαμε μόνος του ἀπὸ τὰ καπάκια τοῦ τενεκὲ τοῦ πετρελαίου καὶ ἀπὸ τὶς μάνες τοῦ αἵτοῦ του.

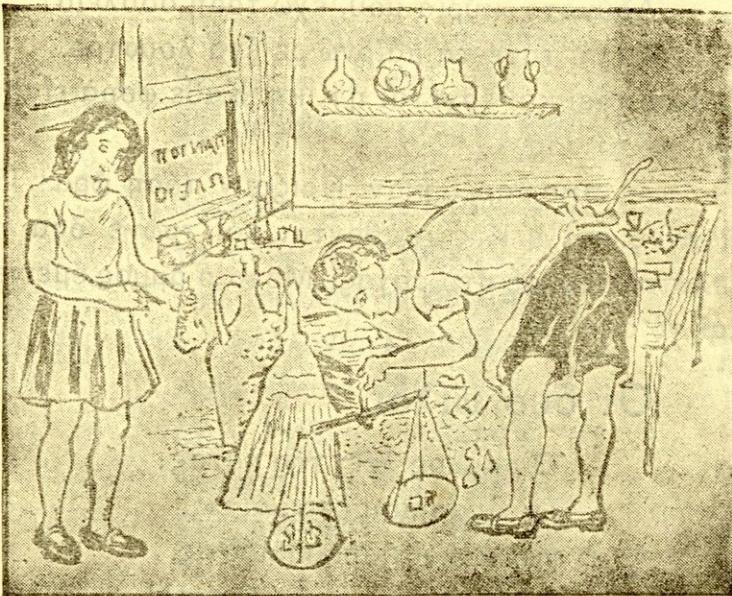
‘Ε, βέβαια, δὲν ἔχει τὰ λεφτὰ ποὺ ἔχει ό κύριος Μπόλας στὸ χρηματοκιβώτιο. Ἐχει ὅμως τὶς χάλκινες δεκάρες. Τώρα πιὰ δὲν περνοῦν στὴν ἀγορὰ καὶ ἡ μητέρα τοῦ τὶς χάρισε. Κάθε δεκάρα πότε εἶναι δραχμή, πότε δίφραγκο, καμιὰ φορά καὶ ἑκατοστάρικο.

‘Ἐμπορεύματα ἀγοράζει ἀπὸ τὸ ντουλάπι τῆς κουζίνας. Λίγη ζάχαρη, λίγα παξιμάδια, λίγο μέλι, λίγο σαπούνι, λίγα φασόλια, λίγα καρύδια καὶ λίγο ἄμμο. Αύτὸς εἶναι τὸ ἀλεύρι!

— Καλημέρα, κύριε Μπόλα, λέει ἡ Κική. Αύτὴ εἶναι ἡ πελάτισσα.

— Καλῶς ὥρισες, κυρία Ἀσπασία.

- Θέλω μιὰ όκα φασόλια.
- Πολὺ εύχαριστως! Διπλώνει ό κύριος Μπόλας ένα φασόλι· είναι μιὰ όκα.
- Μου δίνεις καὶ ένα κουτί σαρδέλες;
- Μόλις σώθηκαν, κυρία μου.
- Ή, τότε νὰ μου δώρισες ένα σακκί αλεύρι.

- Δὲ μπορῶ, κυρία Ἀσπασία, πουλῶ χοντρικά. Δὲ δίνω λιγώτερα ἀπὸ δέκα σακκιά.
- Καλά, τότε..., εἶπε ἡ κυρία Ἀσπασία.
- Μὰ πὲς λοιπὸν καὶ ένα πρᾶμα ποὺ νὰ πρέπη νὰ ζυγίσω, λέει σιγά-σιγά ό κύριος Μπόλας.

— "Α! ναί, ξέχασα! Νὰ μοῦ δώσης δυὸ όκάδες
ζάχαρη.

‘Ο κύριος Μπόλας ζύγισε δυὸ όκάδες ζάχαρη
καὶ τὶς ἔδωκε τῆς κυρίας Ἀσπασίας.

— Μοῦ κάνεις τὴ χάρη, κύριε Μπόλα, νὰ στεί-
λης μὲ τὸ παιδί τὰ πράματα;

— ‘Αδύνατο, κυρία μου, ἔχω τόση δουλειά!

— Καλά, τότε τὰ παίρνω μὲ ἓνα λοῦστρο.

Καὶ πάει καὶ ἔρχεται ἡ Κική. Κάθε φορὰ εἶναι
νέα πελάτισσα.

Τώρα πιὰ βαρέθηκαν. Παιζουν τόση ώρα! ‘Ο
Γιώργος καὶ ἡ Κική κάθονται καὶ τρῶνε δσα ἡ
πελατεία ἄφησε στὸ μαγαζί. Μόνο ὁ ἄμμος ἔμεινε
καὶ τὸ σαπούνι.

Οἱ δυὸ φίλοι.

‘Ο σκύλος λέει τῆς γάτας:

— Τὰ νύχια σου ἐτοιμάζεις,
φυσᾶς καὶ καμπουριάζεις.

Μὰ τί ἔχεις καὶ θυμώνεις;

‘Ως πότε οἱ τσακωμοί;

Κι ἔκείνη: — Μὴ ζυγώνης,
σὲ σκίζω στὴ στιγμή!

— Γιὰ στάσου, λέει ὁ σκύλος,
δὲ θέλεις νὰ εῖμαι φίλος;
Μιλῶ στὰ σοβαρά·

καὶ κούναε τὴν ούρά.
Τρωγόμαστε βδομάδες,
παίρνεις καὶ δίνεις ξύλο.
Ἄς πάψουν οἱ καθγάδες
καὶ δέξου με γιὰ φίλο.
Δὲ σκέφτηκες κομμάτι
πῶς ἀπ' τὴ γκρίνια αύτὴ¹
Θὰ μείνω μ' ἔνα μάτι,
Θὰ μείνης μ' ἔνα ἀφτί;

'Η γάτα μὲ ήσυχία
τὸ πόδι κατεβάζει,
τοῦ σκύλου ἡ ὄμιλία
σὲ συλλογὴ τὴ βάζει.
Λόγο τιμῆς ἐδῶσαν,
ἡταν ἔχθροί, φιλιώσαν.
Ξεχάσαν τί ἔχει γίνει.
Συντρόφεψαν. Εἰρήνη.

—Βλέπω καλά; είχε χάζι!
τ' ἀφεντικὸ φωνάζει.
Ποιοὶ νᾶν' οἱ δυὸ κεῖ κάτω
ποὺ τρῶν στὸ ἴδιο πιάτο;

(Ζ. Παπαντωνίου)

~~Τό Σαββατόθραδο.~~

Είναι πεντέμιση ή ώρα. Ο Κώστας, ή Έλένη καὶ ὁ Μῆτσος ξεκίνησαν νὰ πāνε νὰ πάρουν τὸν πατέρα τους. Δουλεύει στὸ ἐργοστάσιο ύφαντουργίας, στὴν ὁδὸ Θεσσαλονίκης. Ἀπόψε εἶναι Σάββατο. Ὁπως κάθε Σάββατο, κι ἀπόψε θὰ πάρουν τὸν πατέρα γιὰ νὰ γυρίσουν μαζὶ στὸ σπίτι.

~~Ξεκίνησαν οἱ τρεῖς τους. Στὴ μέση ἔχουν τὴ μικρὴ ἀδερφούλα τους καὶ τὴν κρατοῦν ὁ ἔνας ἀπὸ τὸ ἔνα χέρι καὶ ὁ ἄλλος ἀπὸ τὸ ἄλλο.~~

Στὸ δρόμο πāνε πεζοδρόμιο - πεζοδρόμιο, γιατὶ ὁ δρόμος ἔχει μεγάλη συγκοινωνία. Περνοῦν πολλὰ αὐτοκίνητα, άμάξια καὶ τράμ.

Τώρα πρέπει νὰ ἀλλάξουν πεζοδρόμιο. Τὸ ἐργοστάσιο εἶναι χτισμένο στὴν ἀπέναντι πλευρὰ τοῦ δρόμου.

Κοιτάζουν δεξιά, δὲν ἔρχεται τίποτα. Κοιτάζουν-άριστερά, ἔρχεται ἔνα αὐτοκίνητο, μὰ εἶναι πολὺ μακριὰ ἀκόμη.

‘Αρπάζει ὁ Κώστας, σὰν πιὸ μεγάλος, τὴν ἀδερφή του στὴν ἀγκαλιὰ καὶ φρστ! περνάει ἀπέναντι. Ἀπὸ κοντά του τρέχει κι ὁ Μῆτσος.

Νά το! τὸ ἐργοστάσιο μὲ τὶς ψηλές, τὶς μαυρισμένες καμινάδες!

Φτάνουν μπρὸς στὴ μεγάλη πόρτα καὶ στέ-

κονταὶ λίγο παράμερα, κοντὰ στὰ σιδερένια κά-
γκελα. Προσέχουν πότε θὰ ἀνοίξῃ.

Μόλις χτύπησε ἔξι ἡ ὥρα, ἀκούστηκε ἔνα
σφύριγμα δυνατό: «Τούου-τούου ου!..»

‘Η Ἐλενίτσα πήδησε ἀπ’ τὴν χαρά της. Ξαίρει
πώς τώρα βγαίνει ὁ πατέρας της.

Καὶ νά! Ἀνοίγει ἡ μεγάλη πόρτα καὶ βγαί-
νουν ἀπὸ μέσα ἄντρες καὶ γυναῖκες. Εἶναι πολ-
λοί. Νομίζεις πώς βγαίνουν μαθητὲς ἀπὸ τὸ σχο-
λεῖο. Μόνο ἐδῶ ποὺ δὲ βγαίνουν μικρὰ παιδιὰ
παρὰ μεγάλοι. Πόσο φαίνονται κουρασμένοι!
Μὰ μὲ δῆλη τους τὴν κούραση γελοῦν συναμε-
ταξύ τους καὶ λένε ἀστεῖα. Εἶναι βέβαια εὔχα-
ριστημένοι, γιατὶ πᾶνε νὰ ξεκουραστοῦν.

Βγαίνουν παρέες-παρέες. Ἄλλοι πηγαίνουν
σιγὰ-σιγά, ἄλλοι στέκονται λιγάκι, κουβεν-
τιάζουν καὶ καπνίζουν. Καληνυχτίζονται ύστε-
ρα καὶ φεύγουν. Ὁλοὶ κρατοῦν ἀπὸ ἔνα δεμα-
τάκι στὸ χέρι τους. Ἐκεῖ μέσα βάζουν τὸ φα-
γητό τους τὸ μεσημεριανό.

* * *

‘Η Ἐλενίτσα κοιτάζει ἀνυπόμονα δὲ στὴν
ἔξοδο.

Γιατὶ ν’ ἀργῇ ὁ πατέρας;

Μά, νάτος! φάνηκε...

‘Η Έλενίτσα τὸν εἰδε πρώτη καὶ ἔτρεξε...

— Πατέρα! καὶ κρεμιέται ἀπάνω του. Τὸν ἄγκαλιάζει καὶ τὸν φιλεῖ. Ο Κώστας τοῦ παίρνει τὸ δεματάκι ἀπὸ τὸ χέρι.~~Ο~~ Μῆτσος πιάστηκε ἀπὸ τὸ ἀριστερό του χέρι, γιατὶ μὲ τὸ ἄλλο κρατοῦσε στὴν ἄγκαλιά του τὴν μικρήν.

“Ολοι μαζὶ πέρασαν ἀπὸ τὴν ἀγορά. Ψώνισαν γιὰ τὴν ἄλλη μέρα καὶ ἐπειτα στὸ σπίτι. ‘Η μητέρα περιμένει στὴν πόρτα καὶ μὲ χαρὰ τοὺς δέχεται.

— Καλῶς τους! καὶ ἔτρεξε νὰ φέρῃ τοῦ πατέρα νὰ πλυθῇ.

Σὲ λίγο κάθησαν ὅλοι στὸ τραπέζι.

Καὶ ἡ Έλενίτσα κελαϊδεῖ. Λέει γιὰ τὰ παιγνίδια της, καὶ τοῦ πατέρα ὅλη ἡ κούραση φεύγει.

‘Η προσευχὴ τοῦ παιδιοῦ.

“Οταν τὰ χείλη του κινή
νὰ πῇ τὴν προσευχὴ του,
τ’ ἀηδόνι κόβει τὴν φωνή,
κι ὁ ἀγέρας τὴν ὄρμή του.

Καὶ τ’ ἀγγελούδια τ’ ούρανοῦ
βάζουν ἀφτὶ κι ἀκοῦνε
τὰ λόγια τοῦ μικροῦ παιδιοῦ,
πρὶν στὸ Θεὸ διέθεοῦνε.

Τὸ ρολόϊ.

Τὸ ρολόϊ τοῦ τοίχου μας
σ' ἔνα κάδρο πλάι
τίκι-τὰκ ἀδιάκοπα
τὸν καιρὸν μετράει.

Κι ἡ καμπάνα του ἡ παλιὰ
μᾶς ξυπνᾶ γιὰ τὴ δουλειά.

Μιὰ φορὰ τὸ κούρντιζε
τοῦ παπποῦ τὸ χέρι,
καὶ γι' αὐτὸ τὰ λόγια του
τάμαθε καὶ ξαίρει,
σὰν παπποὺς μ' ἄσπρα μαλλιὰ
νὰ μιλῇ ὅλο γιὰ δουλειά.

Τὸ παλιὸ ρολόϊ μας
τίκι-τὰκ σημαίνει.
Κάνετε πιὸ γρήγορα
κι ὁ καιρὸς διαβαίνει.
Καὶ περνᾶ σὰ βασιλιὰς
κάθε φίλος τῆς δουλειᾶς.

(Σ. Σπεράντζας)

Τί λένε τὰ ἔπιπλα.

Τὸ τραπέζι τῆς τραπεζαρίας μιὰ μέρα εἶχε κουβέντα μὲ τὰ ἄλλα ἔπιπλα.

”Ελεγε τὴν ἴστορία του:

— ”Ἐρχομαι ἀπὸ τὸ γειτονικὸ δάσος.” Ήμουν μιὰ θεώρατη βαλανιδιά. Δὲ φοβόμουν οὔτε τοὺς θυμοὺς τοῦ ἀγέρα, οὔτε τὸ κρύο τοῦ χειμῶνα. ’Αλίμονο ὅμως! Μιὰ μέρα ἦρθαν οἱ ἄνθρωποι στὸ δάσος καὶ μὲ ἔκοψαν. Μὲ χώρισαν ἀπὸ τοὺς κλάδους μου καὶ μὲ φόρτωσαν στὸ κάρο. ”Οταν μὲ ἔφεραν στὸ ἐργοστάσιο, μὲ ἔκοψαν κομμάτια. Μὲ ἔσκισαν μὲ τὸ πριόνι καὶ μὲ ἔκαμαν σανίδια. ”Ενα χρόνο δὲ γνώρισα ἡσυχία. Μὰ ἀκόμα δὲν εἶχαν ἀρχίσει τὰ βάσανά μου. ’Ο μαραγκὸς μὲ ἔκοψε ἀκόμη, μὲ πλάνισε, μὲ κάρφωσε μὲ καρφιά. ”Υστερα μὲ βερνίκωσε. ”Ετσι πιὰ βρῆκα κάποια ἡσυχία. Εἶμαι τώρα πιὰ τραπέζι, στηριγμένο στὰ τέσσερα πόδια μου γιὰ χρόνια.

— Καὶ ἐγώ, εἶπε ἡ κασέλα, εἶμαι φτιαγμένη ἀπὸ ξύλο κερασιᾶς. Πόσο λυπάμαι σὰ θυμοῦμαι πῶς ἥμουν μιὰ φορὰ δέντρο. ”Ημουν φυτεμένη σ’ ἑνα ὅμορφο μέρος προσηλιακό. Τὸ πρωῖ τὸ ἀεράκι ἔπαιζε μὲ τὴ φυλλωσιά μου. Τὸν Ἀπρίλη οἱ ἀνθισμένοι κλάδοι μου σχημάτιζαν ἑνα τεράστιο μπουκέτο. Οἱ μέλισσες βούιζαν στοὺς κλώ-

νους μου. Καὶ τὸ Θεριστὴ ἔρχονταν συντροφιὲς παιδιῶν καὶ μάζευαν τὰ ὡραῖα μου κεράσια.

— Μὴν παραπονιέστε τόσο, ἐσεῖς ἀδέρφια, εἶπε μὲ στεναγμὸ τὸ γέρικο κομό. Ἐγὼ εἰμαι φτιαγμένο ἀπὸ ξύλο ξενικό, τὸ μαόνι, ποὺ τὸ φέρνουν ἀπὸ μακρινοὺς τόπους. Σεῖς μείνατε στὴν πατρίδα σας, μὰ ἐγὼ εἰμαι ἐνας δυστυχισμένος ἔξόριστος. Ἐρχομαι ἀπὸ μακρινὲς χῶρες. Ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι εἶναι μαῦροι, τὰ πουλιὰ πολὺ χρωματιστὰ καὶ ὁ ἥλιος καίει πολύ. Στοὺς κλώνους μου φώλιαζαν τὰ πουλιά, σκαρφάλωναν οἱ μαιμοῦδες καὶ γλυστροῦσαν τὰ φίδια. Τὸ ξύλο μου πέρασε μεγάλη θάλασσα γιὰ νάρθη ἐδῶ. Πετὲ πιὰ δὲ θὰ ξαναϊδῶ τὸν τόπο ποὺ γεννήθηκα, τὸ δάσος ποὺ μεγάλωσα. Εἶμαι ξενητεμένο γιὰ πάντα! Θὰ περάσω τὴ ζωὴ μου σὲ τούτη τὴ σκοτεινὴ γωνιά!

Οἱ τσέπες.

‘Ο Γιώργος ὅταν ἔβαλε γιὰ πρώτη φορὰ πανταλόνια ἦταν εύτυχισμένος γιατὶ ντύθηκε σὰ μεγάλο ἀγόρι. Μὰ πιὸ μεγάλη χαρὰ ἔκαμε γιὰ τὶς τσέπες ποὺ εἶχε τὸ πανταλόνι.

— Πόσο χρήσιμες εἶναι οἱ τσέπες! ἔλεγε καὶ ξανάλεγε...

Βάζει τὰ χέρια του ὅταν κάνῃ κρύο. Βάζει

μικρὰ παιγνίδια. Βάζει άκόμα ὅτι βρῇ στὸ δρόμο. Μπορεῖ άκόμα νὰ βάλη καὶ τὸ μαντήλι, ἂν δὲν τὸ ἔχῃ χάσει.

Οἱ τσέπες τοῦ Γιώργου εἶναι πάντα γεμάτες. Μὰ σήμερα εἶναι τόσο φουσκωμένες, ποὺ φαίνεται ἀστεῖος ὁ Γιώργος.

— Γιά ἔλα δῶ, λέει ἡ μητέρα, τί ἔχεις μέσα στὶς τσέπες σου;

— Τίποτα! κάτι μικρὰ πράματα ποὺ μοῦ χρειάζονται.

— Ἀφησέ με νὰ δῶ!

‘Ο Γιώργος σηκώνει τὰ χέρια καὶ ἡ μητέρα ἀδειάζει τὶς τσέπες. Τί κακὸ ἦταν ἐκεī μέσα!

“Ἐνα παλιὸ σιδεράκι, βόλοι, κουμπιά, μιὰ σθούρα, ἔνα μαντήλι, σπάγγοι. “Ολοι οἱ σπάγγοι τοῦ σπιτιοῦ εἶναι μέσα στὶς τσέπες τοῦ Γιώργου.

— Τοὺς χρειάζομαι, μητέρα, τοὺς σπάγγους. Δένω τὸν Ἀράπη, κάνω καμουτσί, παίζω τὰ ἄλογα.

— Καλά, καλά, λέει ἡ μητέρα. Μὰ δὲ μπορῶ πιὰ νὰ μπαλώνω κάθε μέρα τὶς τρύπιες τσέπες σου. Θὰ σοῦ δώσω ἔνα συρτάρι νὰ βάλης τὰ πράματά σου.

— Ωραία, μητέρα.

— Καὶ στὶς τσέπες σου δὲ θέλω νὰ δῶ πιὰ τίποτε ἄλλο παρὰ τὸ μαντήλι σου. “Αμα ξαναβάλης τέτοια πράματα, θὰ σοῦ τὶς ράψω όλότελα.

Μὰ αύτὸ δὲν τὸ ἥθελε ὁ Γιῶργος. Θὰ τὸν κορόῖδευαν τὰ παιδιά. Δὲ βάζει πιὰ μέσα παρὰ τὸ μαντήλι καὶ τοὺς βόλους του.

‘Η μητέρα δὲ μαλώνει γι’ αὐτό.

‘Η κλῶσσα.

Πᾶνε τρεῖς βδομάδες τώρα, ποὺ ἡ ὅμορφη κοτούλα, ἡ Λευκούλα μου, ἄλλαξε όλότελα τὴ ζωὴ της. “Αλλοτε τριγύριζε κι ὅλο σκάλιζε τὸ χῶμα ἥσυχα, κὰ κὰ κά. Τώρα εἶναι γεμάτη ἀνησυχία. “Ολο κάθεται μέσα στὴ φωλιά, ποὺ τῆς ἐτοίμασε ἡ μητέρα, καὶ μόλις φαίνεται λίγο, ὥσπου νὰ φάη, καὶ πάλι χάνεται. Κάθεται καὶ ζεσταίνει τὰ αὔγα της. Σήμερα τὸ πρωΐ ἀκούσαμε ἔξαφνα ἐνα ἀδύνατο τσίου! τσίου!

‘Ανασηκώνεται σιγὰ-σιγὰ ἡ Λευκούλα καὶ βλέπομε ἐνα ὅμορφο κίτρινο πουλάκι, μὲ όλομαυρα ματάκια. Μόλις βγῆκε ἀπὸ τὸ αὔγὸ καὶ μόλις στέκεται στὰ πόδια του...

‘Ως τὸ βράδυ ἡ Λευκούλα εἶχε δέκα ὅμορφα πουλάκια κάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγες της. “Εθγαζαν τὰ κεφαλάκια τους καὶ κουβέντιαζαν: τσίου, τσίου, τσίου. Πόσο προσεχτικὰ ἡ Λευκούλα τὰ συγυρίζει. Καθόλου δὲν τὰ ἐγγίζει. Φοβᾶται πώς θὰ τοὺς κάνη κακὸ μὲ τὰ χοντρά της πόδια.

‘Απὸ αὔριο πιὰ θὰ τὰ βγάζῃ στὴν αύλὴ καὶ θὰ

τὰ συργιανά στὸν ἥλιο. Ὁλη τὴν ἡμέρα θὰ τὴν
ἀκοῦμε νὰ λέη στὰ μικρά της:

— Κλου-κλού! ἐλάτε μαζί μου, μὴ φεύγετε;
μακριά μου!

‘Η κλῶσσα.

Στὴ γειτονιὰ ἡ κυρὰ Καλὴ
ρίχνει κριθάρι στὴν αύλὴ
κι ὅλο τὴν κλῶσσα κράζει
καὶ τὴν καλοκοιτάζει.

Κι ἔκείνη μαύρη πεταχτὴ
μὲ τὰ μικρά της περπατεῖ,
καὶ τριγυρνᾶ στὴ βρύση
τὸ χῶμα νὰ σκαλίσῃ.

Κλού, κλού, παιδιά μου, ἐδῶ σιμὰ
νὰ σᾶς φυλάῃ κι ἡ μαμά,
γιατὶ πέρα ὅποιος πάει
σκουλήκια δὲ θὰ φάη.

Τέτοια ἡ κοτούλα στὴν αύλὴ
με τὰ κλωσσόπουλα μιλεῖ.

Κι ὅταν περνᾶ διαβάτης
τὰ κρύθει στὰ φτερά της.

(Σ. Σπεράντζας)

* Η ζωντανή μας κούκλα.

Σήμερα στὸ σπίτι μας ἔχομε χαρές. Ἡρθε ἡ
ἀδερφούλα μου! Πόσον καιρὸ τὴν περίμενα!..

Πρωΐ- πρωΐ ἥρθε ἡ γιαγιά καὶ μὲ ξύπνησε.

— Σήκω, μοῦ λέει, ἥρθε ἡ ἀδερφούλα σου.

Πετάχτηκα ἀμέσως. Σιγὰ-σιγὰ στὶς μύτες
τῶν ποδιῶν πλησιάζω στὴν κούνια. Πῶς μοῦ
φάνηκε!

Τόσο δὰ μικρό, σὰν τὴν κούκλα τῆς Καίτης.
Θέλει νὰ βυζάξῃ. Πεινάει πολύ. "Έκανε τόσο μα-
κρινὸ ταξίδι!"

Τί ὅμορφο ποὺ εἶναι μέσα στὴν κουνίτσα!
Εἶναι ἡ δική μου ἡ κούνια. Ποιὸς ξαίρει, ἥμουν
κιέγῳ ἔτσι ὅταν γεννήθηκα! Τὴν ἔχουν στολί-
σει τὴν κουνίτσα ὅμορφα. "Ασπρο τούλι τὴ σκε-
πάζει δλη καὶ ἔχει ἀπάνω ἓνα φιόγκο τριαντα-
φυλλί. Πόσο μ' ἀρέσει τὸ μικρό!

— Νὰ τὸ φιλήσω, γιαγιά;

— Ναί, παιδί μου, νὰ τὸ φιλήσης.

Σκύθω, τί νὰ δῶ! Μιὰ ὅμορφη κούκλα δίπλα
στὸ μωρό.

— Τὴν ἔφερε γιὰ σένα, μοῦ λέει ἡ γιαγιά.

— Ούά, ούά! μὲ μιᾶς ξεφωνίζει ἡ ζωντανὴ
κούκλα.

Μὰ καὶ ἡ μητέρα ξύπνησε μὲ τὴ φωνή του.

— Καλημέρα, μανούλα, τής λέω. Τάμαθες;
Ήρθε ή άδερφούλα μου.

Η μητέρα μου γέλασε, μὲ χάϊδεψε καὶ μοῦ
εἶπε:

— Τὴν ἀγαπᾶς τὴν ἀδερφή σου;

Νανούρισμα.

Χήνα μου, ἅπλωσ' τὰ φτερά
νὰ πλύνω τοῦ παιδιοῦ μου,
Ἄϊτέ μου, τὰ φτερούγια σου
ν' ἀπλώνω τοῦ μωροῦ μου,
Καὶ σύ, ἀηδόνι μου χρυσό,
στὴν κούνια νὰ καθήσης,
μὲ τὴ γλυκειά σου τὴ φωνὴ
νὰ μοῦ τὸ νανουρίσης.
Νάνι-νάνι. Νάνι-νάνι.
Τὸ παιδάκι μου νὰ κάνῃ.

(Δημοτικὸ)

Τὰ μυρμήγκια.

— Μητέρα, Ροδούλα! Ἐλάτε νὰ δῆτε! φω-
νάζει ὁ Πέτρος. Ἐλάτε νὰ δῆτε μυρμήγκια στὴ
ρίζα τῆς ροδακινιᾶς μας. Ἐλάτε νὰ δῆτε πῶς
άνακατεύονται!

— Δουλεύουν, εἶπε ή Ροδούλα.

— Γεμίζουν τὶς ἀποθῆκες τους γιὰ νὰ ἔχουν τὸ χειμῶνα νὰ τρῶνε, συμπλήρωσε ἡ μητέρα.

— Ποῦ εἶναι οἱ ἀποθῆκες; ρωτάει ὁ Πέτρος.

— Δῆτε, λέει ἡ μητέρα, αὐτὸ τὸ μικρὸ σωρὸ ἀπὸ ψιλὸ χῶμα. Εἶναι ἡ εἰσοδὸ τοῦ σπιτιοῦ τους, τῆς μυρμῆγκοφωλιᾶς. Βρίσκονται μυρμῆγκια παντοῦ. Σ' ὅλο τὸ περιβόλι, καὶ στὴν αὐλή. Πηγαινούνται δεξιὰ κι ἀριστερά! Ἀνεβαίνουν στὰ δέντρα. Γυρίζουν στὰ χόρτα, στὰ βρύα, στὸν ἀχυρῶνα. Παντοῦ ὅπου μποροῦν νὰ βροῦν τροφή. Δὲν ἡσυχάζουν ποτέ. Φέρνουν στὸ σπίτι τους ὅ, τι βροῦν κατάλληλο γιὰ τροφή.

Ἡ Ροδούλα κι ὁ Πέτρος διασκεδάζουν ποὺ βλέπουν τὰ μυρμῆγκια νὰ πηγαινούνται ἐτσι βιαστικά. Νά! γιὰ δὲς ἑδῶ. Τοῦτο ἔχει βρεῖ ἓνα σπειρὶ κριθάρι. Τὸ σπρώχνει, τὸ σέρνει. Μὰ τοῦ ἔρχεται δύσκολο. Νά! πέφτει μέσα σὲ μιὰ λακκούβα. Μὰ τὸ σπειρὶ τὸ κριθάρι τὸ κρατάει ἀκόμη! Τώρα ἔρχεται κι ἓνα ἄλλο νὰ τὸ βοηθήσῃ.

— Βέβαια, λέει ἡ μητέρα. Οἱ δυὸ μαζὶ τώρα θὰ τραβήξουν τὸ σπειρὶ ὡς τὴ φωλιά τους. Ὁ ἔνας βοηθεῖ μ' εύχαριστηση τὸν ἄλλο. Ἔτσι τὸ δύσκολο στὸ ἓνα γίνεται εὔκολο στὰ δυό.

Οι δέκα μικροί έργάτες.

‘Ο Γιώργος καὶ ἡ Βασιλικὴ κάθονται στὸ τραπέζι τὸ μεσημέρι.

‘Η μητέρα τοὺς λέει πρὶν νὰ βάλῃ τὴ σούπα στὸ πιάτο :

—Ξαίρω ἔνα κοριτσάκι ποὺ ἔχει δέκα ύπηρέτες γιὰ νὰ τοῦ κάνουν τὶς δουλειές του.

—Δέκα ύπηρέτες; ρωτοῦν τὰ παιδιά. Τί εύτυχισμένο ποὺ θὰ εἶναι!

—Βέβαια καὶ εἶναι εύτυχισμένο. Γιατὶ οἱ ύπηρέτες εἶναι καλοὶ καὶ τοῦ κάνουν ὅ,τι κι ἄν ζητήσῃ. Ἀπὸ τὸ πρωῖ ὡς τὸ βράδυ δουλεύουν!

—Τὸ κοριτσάκι, μητέρα, ἀγαπάει τουλάχιστο τοὺς ύπηρέτες; Τοὺς περιποιεῖται;

—“Οχι καὶ πολύ, λέει ἡ μητέρα. Αύτοὶ οἱ έργάτες δουλεύουν πολύ. Πιάνουν χίλια δυὸ πράματα. Γι’ αὐτὸ πολλὲς φορὲς δὲ μποροῦν νὰ εἶναι καθαροί. Βλέπει κανεὶς τὸ κεφάλι τους συχνὰ μαῦρο ἀπὸ τὴ σκόνη. Καὶ στὸ τραπέζι προσφέρουν στὴ μικρή, ἔτσι λερωμένοι, τὴν πετσέτα της. τὸ ψωμί της! καὶ μάλιστα τῆς τὸ βάζουν στὸ στόμα της!

—Φτοῦ! ἔκαναν τὰ δυὸ παιδιά.

—Καμιὰ φορά, λέει ἡ μητέρα, ἐνας ἀπ αὐτοὺς τοὺς μικροὺς έργάτες εἶναι πασαλειμμένος ἀπὸ μελάνι...

‘Η Βασιλική άρχιζει νὰ κοκκινίζη. Μὲ λοξὲς ματιὲς βλέπει τὸ δάχτυλό της, ποὺ εἶναι ἐλεεινὸ ἀπὸ μελάνι. Σηκώνεται γρήγορα καὶ πηγαίνει στὸ νεροχύτη.

— Κατάλαβα, μαμά, φωνάζει κι ὁ Γιῶργος. ‘Η Βασιλικὴ εἶναι τὸ κοριτσάκι καὶ οἱ ύπηρέτες εἴναι τὰ δέκα της δάχτυλα. Ἐγώ, μητέρα, τὰ ἔπλυνα τὰ χέρια μου πρὶν καθήσω στὸ τραπέζι.

‘Η Βασιλικὴ γύρισε. Ἐδειξε τὰ χέρια της καθαρὰ στὴ μητέρα της καὶ εἶπε:

— Δὲ θὰ τὸ ξανακάνω πιὰ ποτέ!

Καὶ κάθησε νὰ φάη.

‘Ο ποντικός.

— Τί ἔχετε; Τί ἔχεις, Λιλή;

— Μητέρα, ἔνας ποντικός, εἶπα ἐγὼ ξεκαρδισμένος.

— “Ἐνας ποντικός! φώναξε φοβισμένη ἡ Λιλή.

— Πρέπει νὰ στήσωμε τὴ φάκα, εἶπε ἡ μητέρα.

Μπρὸς στὸ ντουλάπι στήσαμε τὴ φάκα μ’ ἀνοιχτὴ τὴν πόρτα καὶ μὲ ψημένο τυρὶ μέσα γιὰ δόλωμα. Πόσο τὸ λυπήθηκα τὸ καημένο τὸ ποντικάκι!

Τὸ μεσημέρι, μόλις γύρισα ἀπὸ τὸ σχολεῖο, ἔγρεξα στὴ φάκα. Νάτος ὁ ποντικούλης!

— Μητέρα! τὸν πιάσαμε τὸν ποντικό.

Θέλει νὰ τὸν δῆ τώρα καὶ ἡ Λιλή, μὰ πάλι φο-
βᾶται.

Πῶς εἶναι! Πρώτη φορὰ βλέπω ἀπὸ κοντὰ
ποντικό.

Πῶς εἶναι τρομαγμένος ὁ καημένος! Φοβᾶται!

Πηδάει μέσα στὴ φάκα ἀπὸ δῶ κι ἀπὸ κεῖ.

Τὰ μαῦρα του ματάκια εἶναι ἀπὸ τὴν ἀγωνία
γουρλωμένα. Μὰ εἶναι τόσο ἔξυπνα! Ἡ μακριά
του ούρὰ κρέμεται ἔξω ἀπὸ τὴ φάκα.

Τὸν πηγαίνω κάτω στὴν αύλη. Καθὼς βγαίνω,
νά ὁ Ἀράπης, τὸ σκυλάκι μου. Στάθηκα στὴ μέση
τῆς αύλῆς.

— Νά! ἐδῶ, Ἀράπη, κι ἀνοίγω τὴ φάκα.

‘Ο ποντικὸς φεύγει ὅσο μπορεῖ πιὸ γρήγορα
καὶ χάνεται πίσω ἀπὸ τὸν τοῖχο. ‘Ο Ἀράπης μ’-
ρίζει δῶ, μυρίζει κεῖ, γαυγίζει, τίποτα!

— Βλάκα, Ἀράπη! ἀπὸ δῶ, ἀπὸ δῶ...

‘Ο Ἀράπης κοιτάζει κατὰ μᾶς καὶ κάνει γάθ-
γάθ-γάθ, σὰ νὰ μᾶς λέη:

— Μὰ γιὰ γάτα μὲ περάσατε;

‘Ο μικρὸς ὁ ποντικούλης.

Στὸ σκοτάδι μαστορεύουν
πέντε ποντικοί.

Τί σκεπάρνια! Τί πριόνια!
Τί μαστορική!

Σὲ ντουλάπι νοικοκύρη
βάλθηκαν νὰ μποῦν,
κράτε! ό ἔνας, κρίτε! ό ἄλλος
κόβουν καὶ τρυποῦν.

Εἶναι νύχτα καὶ στὸ σπίτι
τόρριξαν βαριά.
Ἐτεμπέλιασεν ό γάτος
δίπλα στὴ φωτιά.
Μόνο ἡ φάκα στὸ ντουλάπι
κάθεται ξυπνή
κι ἀφουγκράζεται τὸν κλέφτη
κι ὥρες ἀγρυπνεῖ.

Μὲ τὰ δόντια τους ἀνοίξαν
τρύπα φοβερή.
Νά τους! μπαίνουν ἔνας-ἔνας
βόσκουν στὸ τυρί,
παξιμάδια ροκανίζουν,
στὸ γλυκὸ βουτοῦν,
κουβεντιάζουν, σουλατσάρουν,
σιγοπερπατοῦν.

Κι ό μικρὸς ό ποντικούλης,
ποὺ ὅλο τριγυρνᾶ,
μὲς στὴ φάκα μπαινοβγαίνει
καὶ τήνε κουνᾶ.

Φράπ! έκείνη τὸν γραπώνει
καὶ τὸν ἔχει ἔκει.

Γιὰ τοὺς πέντε ὁ ποντικούλης
μπῆκε φυλακή.

(Ζ. Παπαντωνίου)

Φοβόσαστε;

— Φοβόσαστε; ρώτησε ἡ Καίτη καθὼς καθό-
μαστε στὸ πεζούλι.

— Εγώ, ὅχι, εἶπε ἡ Ἀνθή.

— Μάλιστα! εἶπε ἡ Φρόσω, νὰ σὲ ἔχω ἐγὼ δί-
πλα στὸ στάβλο τὸ δικό μας, ποὺ εἶναι ἔνα ἐρη-
μο σπίτι, νὰ δῆς!

— Τί νὰ δῶ;

— Πῶς τί νὰ δῆς; Ἀφοῦ ἀκούσαμε μέσα στὸ
ύπόγειο τοῦ σπιτιοῦ κρότους! Καὶ ἔνα παιδί ποὺ
τόλμησε καὶ πήγε ώς τὸ παράθυρο εἶπε πῶς εἶδε
μιὰ σκιὰ νὰ σέρνεται καὶ νὰ μουγκρίζῃ!

‘Η Μαρίτσα μαζεύτηκε κιόλας σὰ νάθλεπε
τὴ σκιά.

— Οὐ! φοβίτσιάρα! τῆς λέει ὁ Μῆτσος.

— Εμεῖς ἀν εἴμαστε δὲ θὰ φοβόμαστε, εἶπε
ἡ Καίτη.

— “Ισα-ΐσα θὰ πηγαίναμε νὰ βλέπαμε τί εἶναι,
πρόστεσε ὁ Μῆτσος.

‘Η Φρόσω τοὺς κοίταζε καὶ δὲν τοὺς πίστευε.

— Δὲν πιστεύεις; Έμεις θαρθοῦμε καὶ θὰ μποῦμε στὸ ὑπόγειο.

— Κι ἐγώ, εἶπε ὁ Πίπης.

— Κι ἐμεῖς κι ἐμεῖς, εἴπαν τὰ ἄλλα τὰ παιδιά.

— Τόσοι ἄνδρωποι, τί θὰ μᾶς κάνη ὅτι κι ἀνείναι;

Τὸ ἀπόγεμα, μόλις σχόλασαν, ἵσια τὰ παιδιά γιὰ τὸ σπίτι τῆς Φρόσως.

— Νά το τὸ ὑπόγειο!

— Γιά νὰ δοῦμε! Ποπό! τί σκοτεινὰ ποὺ ἥταν! καὶ μύριζε σαπίλα.

Τὰ παιδιά κοιτάχτηκαν. "Αρχιζε κιόλας νὰ σκοτεινιάζῃ. Χρρς... ἀκούστηκε ἀπὸ μέσα.

— Μανούλα μου! εἶπε ἡ Μαρίτσα κι ἄρχισε νὰ φεύγη στὰ τέσσερα.

Ἡ Φρόσω κιτρίνισε, μὰ δὲν εἶπε τίποτε. Τὰ ἄλλα τὰ παιδιά δείλιασαν, μὰ ντράπηκαν νὰ τὸ ποῦν.

— Ἐγὼ θὰ κατεβῶ, εἶπε ὁ Μῆτσος.

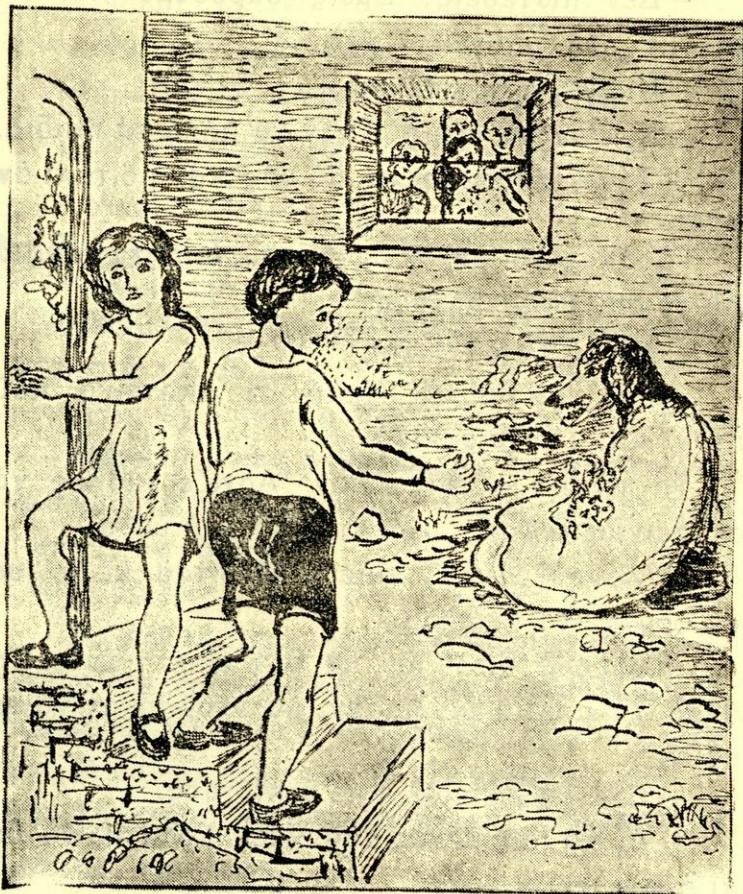
— Δὲ θὰ πᾶς μόνος σου, λέει ἡ Καίτη. Θα θῶ κι ἐγώ!

Κανένα ἀπὸ τὰ ἄλλα τὰ παιδιά δὲν κουψήθηκε!

— Πηγαίνετε, κι ἐμεῖς θὰ εἴμαστε στὸ παράθυρο καὶ θὰ σᾶς βλέπωμε.

— Τί ἥθελα καὶ τὸ ἔλεγα! μουρμούρισε ἡ Φρόσω.

4 Ιμβριώτου, κλ., «Ο Κόσμος τοῦ παιδιοῦ» Β' Δημ., ἔκδ. Δ' 1933 49

‘Ο Μήτσος καὶ ἡ Καίτη δρασκέλισαν τὸ χαλασμένο τοιχαράκι καὶ νά ! μπαίνουν στὸ ύπόγειο !

— Σσσσ ! ἔκαναν τὰ ἄλλα παιδιὰ καὶ κοίταζαν μέσα στὸ παράθυρο μὲ τὸ ἑνα πόδι πίσω γιὰ νὰ εἶναι ἔτοιμα νὰ πάρουν δρόμο !

— Χροσσ- χροσσ! μέσα στὸ ύπόγειο.

Τί ἀγωνία!

Μὰ σὲ λίγο κάτι γέλια!

— Ἐλάτε, ἐλάτε νὰ δῆτε τὸ φάντασμα...

“Ηταν ἡ Κανέλα μὲ τὰ κουταβάκια της. Μόλις ἀντίκρυσε τὰ παιδιά... γρρρ! ἀγρίεψε καὶ ἔδειξε τὰ δόντια της:

— Μὴ μοῦ χαλάτε τὴν ἡσυχία!

“Ολοι ντράπηκαν γιὰ τὸ φόβο τους. Ἡ Καίτη καὶ ὁ Μήτσος γελοῦσαν γιὰ τὸ φόβο τῶν ἄλλων παιδιῶν.

‘Η ἀδερφούλα μου καὶ ἡ κούκλα της.

Τὴν κούκλα της ἀδερφῆς μου τὴ λένε Πίτσα. “Εχει ξανθὰ μαλλιά. Τὰ μάτια της κλείνουν, ὅταν τὴ γέρνης πρὸς τὰ πίσω. Τὰ μάγουλά της εἶναι κόκκινα σὰ μῆλα.

“Εχει πολλὰ φορέματα καὶ καπέλα σὰ νὰ εἶναι μεγάλη κυρία.

‘Αλλὰ εχει ἄσχημη συνήθεια. Εἶναι πάντα ξυπόλητη. Χάνει πάντα τὰ γοβάκια της.

‘Η ἀδερφούλα μου τὴ ντύνει καὶ τὴν ξεντύνει ὅλη τὴν ὥρα. Τὴν κοιμίζει σ’ ἓνα ὅμορφο κρεβατάκι, ποὺ τὰ σεντόνια του δὲν εἶναι πιὸ μεγάλα ἀπὸ τὸ μαντήλι μου. Συχνὰ τῆς τραγουδεῖ ἓνα ὅμορφο νανούρισμα γιὰ νὰ κοιμηθῆ.

Μιὰ μέρα εἶπα τὴς ἀδερφῆς μου:

— Ἀγαπῶ τὴν Πίτσα σου πολύ. Εἶναι φρόνιμη.
Δὲ μᾶς σηκώνει ποτὲ τὴν νύχτα μὲ τὶς φωνές της.
• Εχει ὅμως ἔνα ἐλάττωμα ...

— Ἐλάττωμα; μοῦ λέει ἡ ἀδερφούλα.

— Δὲν εἶναι ταχτική. Σήμερα βρῆκα ἔνα ἀπὸ
τὰ πιὸ ὥραῖα της καπέλα στὸν κῆπο. Μὰ δέσ! Ὁ
Ἀράπης παίζει μὲ τὸ τριανταφυλλί της φουστάνι
τὸ μεταξωτό. Στὸ τέλος δὲ θὰ ἔχῃ τί νὰ βάλῃ.
Εἶναι ἀκόμα μικρή. Μὰ ἀπὸ μικρὸς συνηθίζει κα-
νεὶς στὴν τάξη.

• Η ἀδερφούλα μου κατεβάζει τὸ κεφάλι.

— Καλὰ λές, θὰ τὴν μάθω τὴν Πίτσα νὰ εἶναι
ταχτική.

Καὶ καθὼς τὴν κοιτάζω ἀκόμα μοῦ λέει:

— Καὶ θὰ γίνω κι ἐγὼ πιὸ ταχτική. Θὰ τὸ δῆς.

Οἱ βόλοι.

• Ο Γιάννης κι ὁ Κωστάκης ὁ συμμαθητής του
ἀγόρασαν βόλους. Καθένας πῆρε 10 βόλους ἀπὸ
50 λεπτὰ τὸν ἔνα.

• Εἶναι ὅμορφες μπάλες μὲ πολλὰ χρώματα. Εἰ-
ναι τόσο ὅμορφες ποὺ λυπάται κανεὶς νὰ τὶς κυ-
λά ση στὸ χῶμα.

— Παίζομε; λέει ὁ Γιάννης.

— Παίζομε! ἀπαντάει ὁ Κωστάκης.

‘Ακόμα δὲν ξαίρουν ὅμως νὰ παιξουν ὅπως
ὁ Στρατής τῆς Γ’ τάξης. Ἐκεῖνος, ξαίρει τόσο
καλὰ νὰ σημαδεύῃ καὶ νὰ διευθύνῃ μὲ τὸ δά-
χτυλό του τὸ βόλο. Αὐτοὶ κάνουν μιὰ λακκούβα
στὴ γῆ. Μετροῦν τέσσερα βήματα απὸ τὴ λακ-
κούβα καὶ ρίχνουν σιγά - σιγά ἔνα βόλο. “Ἐπρεπε,
ἄν τὸν ἔρριχναν καλά, νὰ πάη ὁ βόλος νὰ πέσῃ
στὴ λακκούβα. ”Ερριξε ὁ Γιάννης, ἀλλὰ δὲν
ἐπῆγε.

— Δὲν τὰ κατάφερα, λέει. “Ελα σύ, Κωστάκη.

‘Ο Κωστάκης στέκει στὴν ἴδια θέση ποὺ στέ-
κει καὶ ὁ Γιάννης. Ζυγιάζει ἀρκετὲς φορὲς καὶ
ῦστερα ἀφήνει τὸ βόλο νὰ κυλήσῃ σιγά. Ο βό-
λος μόλις ἔφτασε στὰ χείλη τῆς λακκούβας
σταμάτησε γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ νάτος μέσα! ‘Ο Κω-
σάκης φωνάζει:

— Κέρδισα!.. Κέρδισα!.. Δός μου καὶ τὸ
δικό σου βόλο.

‘Ο Κωστάκης βάζει στὴν τσέπη του τὴν ὅμορ-
φη μπάλα τοῦ Γιάννη.

“Υστερα ἀπὸ λίγο κερδίζει κι ἄλλη ὁ Κωστά-
κης κι ἄλλη... κι ἄλλη. ”Ἐτσι, ποὺ ἄδειασε πιὰ ἡ
τσέπη τοῦ Γιάννη.

‘Ο Γιάννης δὲ λέει τίποτα. Λυπήθηκε ὅμως
ποὺ ἔχασε τὶς ὅμορφές του μπάλες.

Μὰ ὁ Κωστάκης λέει:

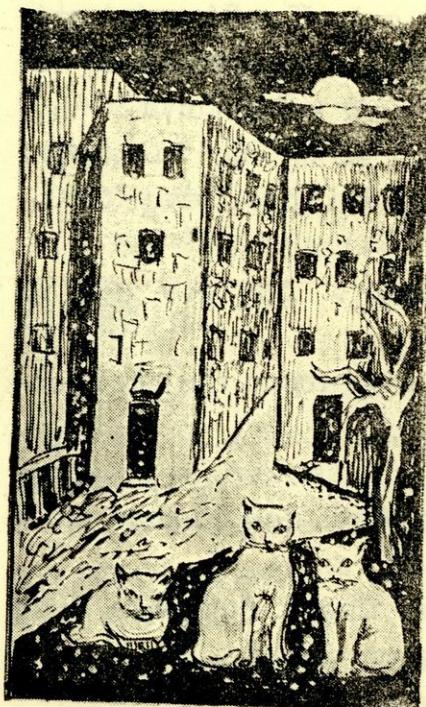
— Γιάννη! παίξαμε για νὰ γελάσωμε. "Ελα, πάρε πίσω τὶς μπάλες! Θέλεις τώρα νὰ παίξωμε πάλι;

"Οποιος δέν ἀκούει...

Μιὰ φορὰ ḥταν τρία μικρὰ γατάκια, μαῦρα σὰν τὸ κάρβουνο, μὲ τριανταφυλλένιες μυτίτσες κι ὅμορφα πράσινα ματάκια.

Ήταν καὶ τὰ τρία πολὺ ψωηρὰ καὶ παιγνιδιάρικα. Πόσο περήφανη ḥταν ἡ Ψιψίκα, ἡ μανούλα τους. Ἄλλα καὶ πόσο φοβόταν !!

"Όλο συμβουλές τοὺς ἔδινε. Μὰ κεῖνα ḥταν θεότρελα. "Ενα χειμωνιάτικο βράδυ, ἀντὶ νὰ μείνουν κοντὰ στὴ μητέρα τους, συμφώνησαν νὰ βγοῦν ἔξω κρυφά της. Ἐνώ ἡ μητέρα τους κοιμόταν πάνω σὲ μιὰ καρέκλα, κοντὰ στὸ

μαγκάλι, ξετρυπώνουν σιγά-σιγά άπό κάτω άπό τὸ τραπέζι καὶ βγαίνουν ἔξω.

“Ηταν σκοτεινά, καὶ εἶχαν χαρά. Αύτὴ ἡ μητέρα τους, ἀλήθεια, τί φοβιτσιάρα ποὺ εἶναι! “Ολο μέσα θέλει νὰ τὰ κρατῆ!

Μὰ σιγά-σιγά ἀρχίζει νὰ σκοτεινιάζῃ περισσότερο καὶ σὲ λίγο ἀρχίζει νὰ πέφτη πυκνὸ χιόνι.

“Ολα ἔγιναν ἀσπρα . Τὰ τρία μαῦρα γατάκια ἔγιναν κι αὐτὰ τρία κάτασπρα γατάκια.

Στὴν ἀρχὴ διασκέδαζαν, μὰ υστερα ἄρχισαν νὰ παγώνουν. Τρομαγμένα γύρισαν στὸ σπίτι. “Ολα ἦταν κλειστά. ”Αρχισαν νὰ μιαουρίζουν/ἀπελπισμένα!..

Μόλις ἡ Ψιψίκα ἄκουσε τὰ μιαουρίσματα κατεβαίνει ἀπὸ τὴν καρέκλα καὶ τρέχει στὴν πόρτα.

Κοιτάζει ἀπὸ τὴν χαραμάδα καὶ βλέπει τρία ἀσπρα γατάκια.

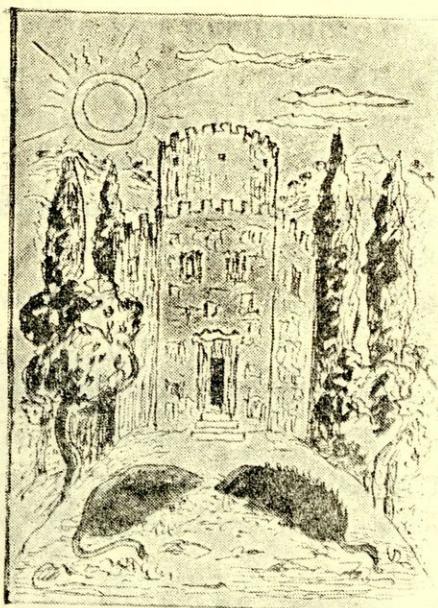
— Δὲν εἶναι τὰ δικά μου, εἶπε, καὶ ἥσυχη γύρισε νὰ κοιμηθῇ.

“Ολη τὴν νύχτα τὰ τρία γατάκια ἔμειναν στὸ χιόνι παγωμένα καὶ ἐλεεινά... ”

Τὸ πρωΐ, ὅταν ἀνοιξε ἡ πόρτα, τὰ πῆρε ἡ μητέρα τους. Τὰ σκούπισε, τὰ ζέστανε καὶ τοὺς ἔλεγε:

— Περάσατε καλὰ ἀπόψε;

Ο ποντικός καὶ ἡ δυγατέρα του.

Μιὰ φορὰ ἦταν
ἔννας ποντικὸς καὶ
εἶχε καὶ μιὰ θυγα-
τέρα πολὺ ὅμορ-
φη. Ἡθελε νὰ τὴν
παντρέψῃ, μὰ δὲν
ἡθελε νὰ τὴ δώσῃ
σὲ ποντικό. Ζη-
τοῦσε νὰ τῆς δώ-
σῃ πρόσωπο ἀπὸ
μεγάλο σόϊ!..

Κεῖ ποὺ συλλο-
γίσταν, βλέπει τὸν
ἥλιο νὰ λάμπῃ.

— "Α! εἶπε μὲ

τὸ νοῦ του. Νὰ γαμπρὸς γιὰ τὸ κορίτσι μου!

Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ τὴν παίρνει καὶ πάει στὸ
παλάτι τοῦ ἥλιου.

— "Ηλιε, τὴν παίρνεις τὴ δυγατέρα μου γυ-
ναῖκα; Δὲ θέλω νὰ τὴ δώσω σὲ ἄλλον, τόσο
ὅμορφη ποὺ εἶναι. Έσένα σοὺ ταιριάζει!

— "Αχ! τοῦ λέει ὁ ἥλιος, γιὰ νὰ τὸν ξεφο-
τωθῇ, δὲν εἶμαι ὅπως μὲ θαρρεῖς. Εἶναι καὶ ἄλλοι
πιὸ δυνατοὶ ἀπὸ μένα. Δές, κεῖνα τὰ σύννεφα.

“Αμα μὲ πλακώσουν, σκοτεινιάζω καὶ τίποτε δὲ μπορῶ νὰ κάμω. Πήγαινε σ’ αὐτὰ καὶ θὰ πετύχης.

•Ο ποντικὸς σηκώνεται καὶ πάει στὰ σύννεφα.
Μὰ κι ἔκεī σκοῦρα τὰ βρῆκε.

—Βλέπεις τὸ Βοριά; τοῦ εἶπαν τὰ σύννεφα.
•Όταν φυσάῃ, ἐμεῖς σκορπιζόμαστε καὶ χάνομε τὰ κομμάτια μας. Πήγαινε στὸ Βοριά νὰ τὸν κάμης γαμπρό.

Τότε ὁ ποντικὸς παίρνει τὴ θυγατέρα του καὶ πάει στὸ Βοριά καὶ τοῦ λέει γιατί ἥρθε.

—Μετὰ χαρᾶς, καημένε ποντικέ, θὰ τὴν ἐπαιρνα τὴν ὅμορφή σου θυγατέρα, μὰ δὲν εἴμαι ἐγὼ ὅπως μὲ θαρρεῖς δυνατός. Πήγαινε σὲ κεῖνο τὸ / πύργο. Τὸν βλέπεις; Σαράντα χρόνια φυσώντας δὲ μπόρεσα νὰ τὸν ρίξω κάτω!..

Πηγαίνει καὶ στὸν πύργο καὶ τοῦ λέει τὰ ἴδια.

•Ο πύργος τότε γυρίζει καὶ τοῦ λέει:

—Ποντικέ, ποντικέ, ἀκοῦς μιὰ βοὴ μέσα στοὺς τοίχους μου; Τί θαρρεῖς πώς εἶναι; Εἶναι ἀντρειωμένα θεριά, ποντικοί, ποὺ μὲ κατατρῶνε καὶ κοντεύουν νὰ μὲ ρίξουν κάτω... Απὸ τοὺς ποντικούς πιότερο ἀντρειωμένος καὶ δυνατὸς κανεὶς δὲν εἶναι στὸν κόσμο! Γύρισε στὸ σπίτι σου. Ή γενιά σου εἶναι πάντα ἡ καλύτερη!..

Τότε γίνηκε ἡ καρδιὰ τοῦ ποντικοῦ. Γυρίζει

πίσω καὶ δίνει τὴ θυγατέρα του σ' ἔνα ἀντρειωμένο καὶ ὅμορφο ποντίκαρο.

(Συλλογὴ παιδαρικῶν Γ. Μέγα)

‘Ο λύκος καὶ τὰ ἑφτά κατσικόπουλα.

Μιὰ φορὰ καὶ ἔναν καιρὸν ἦταν μιὰ κατσίκα μὲ ἄσπρα πόδια, καὶ εἶχε ἑφτὰ μικρὰ κατσικόπουλα. Τὰ ἀγαποῦσε πολύ, ὅπως ἡ μητέρα ἀγαπάει τὰ παιδιά της.

Μιὰ μέρα ἡ κατσίκα ἦθελε νὰ πάη στὸ δάσος γιὰ νὰ βρῆ τροφὴ νὰ φέρῃ στὰ μικρά της. Πρὶν φύγη λοιπὸν τὰ φώναξε ὅλα καὶ τοὺς εἶπε :

— Χρυσά μὲν παιδάκια, τώρα θὰ πάω στὸ δάσος, ἔχετε τὸ νοῦ σας μὴν ἔρθη ὁ λύκος. "Αν ἔρθη θὰ σᾶς φίη ὁλίκληρα καὶ δὲ θὰ ἀφήσῃ τίποτα. Όκακούργος μεταμορφώνεται συχνὰ γιὰ νὰ μὴ τὸν καταλαβαίνουν. Σεῖς θὰ τὸν γνωρίσετε ἀπὸ τὴ χοντρή του τὴ φωνὴ καὶ ἀπὸ τὰ σκοῦρα του τὰ πόδια.

Τὰ κατσικάκια τότε εἶπαν :

— "Εννοια σου, καλή μας μητέρα, θὰ ἔχωμε τὸ νοῦ μας. Πήγαινε ἥσυχη στὸ δάσος.

— Μέεεε! Μέεεε! ἔκαμε ἡ κατσίκα καὶ ἔφυγε.

Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ νά! κάποιος χτύπησε τὴν πόρτα καὶ φωνάζει :

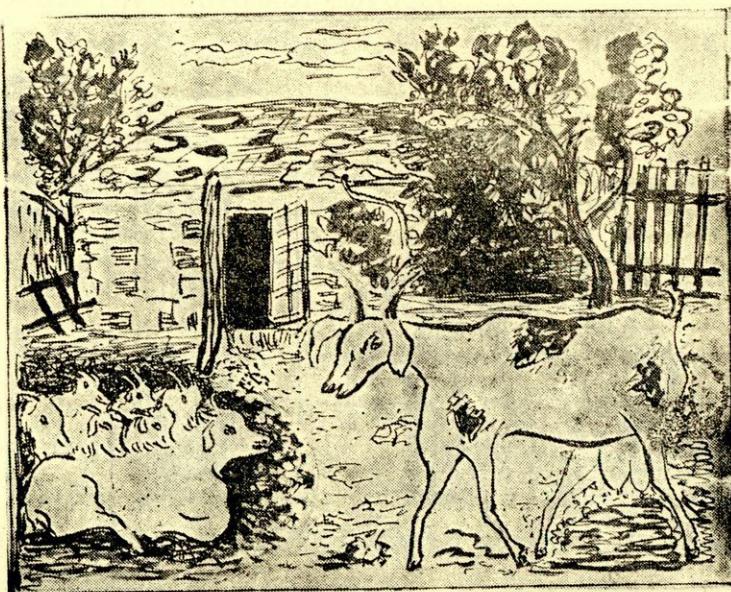
—'Ανοίξτε μου, παιδάκια μου, ήρθε ή μανύλα σας και σᾶς ἔφερε πράματα.

Μὰ τὰ κατσικόπουλα ἄκουσαν τὴ χοντρὴ φωνὴ καὶ κατάλαβαν πώς εἶναι ὁ λύκος!

— Δὲ σοῦ ἀνοίγομε, φώναξαν, δὲν εἶσαι ή μητέρα μας. Ἡ μητέρα μας ἔχει γλυκιὰ καὶ καθαρὴ ρωνή. Ἐσὺ εἶσαι βραχνός, εἶσαι ὁ λύκος.

Τότε λοιπὸν ἔφυγε ὁ λύκος, γιατὶ αὐτὸς ἦταν.

Πήγε σὲ ἔνα ἐμποράκι κι ἀγόρασε ἔνα μεγάλο κυμάτι κιμωλία. Τὸ ἔφαγε καλὰ - καλὰ ὅλο, γιὰ νὰ κάμη ψιλὴ καὶ γλυκιὰ φωνή, καὶ νάσου τοντάλι μπρὸς στὴν πόρτα. Χτύπησε καὶ φώναξε:

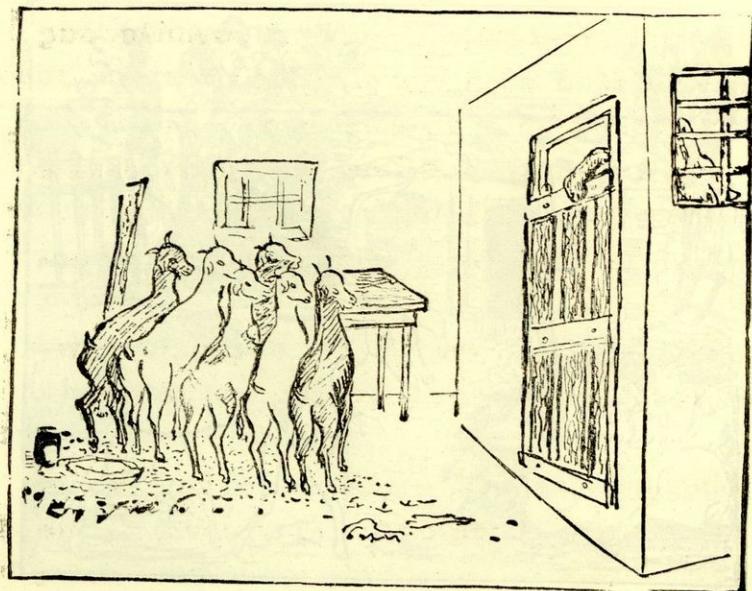
—'Ανοίξτε, καλά μου παιδάκια, ή μανούλα σας γύρισε άπό τὸ δάσος καὶ σᾶς ἔφερε πράματα.

Μὰ ό λύκος ἀκούμπησε τὸ σκοῦρο πόδι του στὸ παράθυρο. Τὸ εἶδαν γιὰ καλή τους τύχη τὰ κατσικόπουλα καὶ εἶπαν:

—Δὲ σου ἀνοίγομε, ή μητέρα μας δὲν ἔχει σκοῦρα πόδια ὅπως ἐσύ. Εἶσαι ό λύκος.

Τί νὰ κάμη τὸ λοιπὸν ό λύκος; Φεύγει καὶ πάει τρέχοντας σ' ἓνα φούρναρη καὶ τοῦ λέει:

—Ἐσκισα λίγο τὸ πόδι μου, δός μου λιγάκ ζυμάρι νὰ τοῦ βάλω. Ο φούρναρης τοῦ ἔδωσε. Τὸ βάζει στὰ πόδια καὶ τρέχει στὸ μυλωνά.

— Πασπάλισέ μου τὸ πόδι μὲ ἀλεύρι, τοῦ λέει.
‘Ο μυλωνὰς σκέφτηκε: ό λύκος κάποιον θέλει
νὰ ξεγελάσῃ καὶ μεταμορφώνεται! Λοιπὸν τοῦ
λέει:

— Δὲ σοῦ δίνω.

Μὰ ὁ λύκος τοῦ εἶπε:

— “Αν δὲν κάμης αὐτὸ ποὺ σοῦ λέω, θὰ σὲ
φάω. Κι ἔτριξε τὰ δόντια του καὶ γούρλωσε τὰ
μάτια του.

Τότε φοβήθηκε ὁ μυλωνὰς καὶ τοῦ πασπάλισε
τὸ πόδι μὲ ἀλεύρι. Τέτοιοι εἶναι οἱ ἄνθρωποι!

Τώρα τρέχει ὁ κακοῦργος γιὰ τρίτη φορὰ καὶ
χτυπάει τὴν πόρτα καὶ φωνάζει:

— Άνοιξτε, παιδάκια μου, ἡ μανούλα σας
ῆρθε καὶ σᾶς ἔφερε πράματα.

Τὰ κατσικόπουλα τότε φώναξαν:

— Δεῖξε μας τὸ πόδι σου, γιὰ νὰ γνωρίσωμε
ἄν εἶσαι ἡ μητέρα μας.

Τότε ὁ λύκος ἔδειξε τὸ πόδι του ἀπὸ τὸ πα-
ράθυρο.

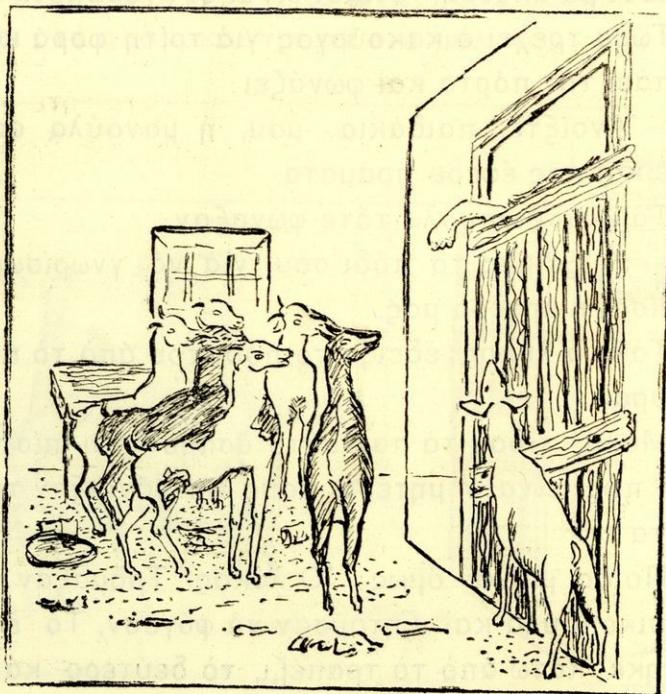
Μόλις εἶδαν τὰ παιδιὰ τὸ ἄσπρο πόδι πίστε-
ψαν πὼς εἶναι ἡ μητέρα τους καὶ ἄνοιξαν τὴν
πόρτα!

Ποιὸς μπῆκε ὅμως; ‘Ο λύκος. Τρόμαξαν τὰ
κατσικόπουλα καὶ ζητοῦσαν νὰ φύγουν. Τὸ ἐνα
χώθηκε κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι, τὸ δεύτερο κάτω

άπὸ τὸ κρεβάτι, τὸ τρίτο στὸ τζάκι, τὸ τέταρτο πίσω ἀπὸ τὸ πιθάρι, τὸ πέμπτο μέσα στὸ ντουλάπι, τὸ ἕκτο μέσα στὸ μπουγαδοκόφινο καὶ τὸ ἑβδόμο πάνω στὸ ράφι.

Μὰ ὁ λύκος τὰ βρῆκε ὅλα καὶ μὲ τὴ σειρὰ τὰ κατέβασε στὴν κοιλιά του. Μονάχα τὸ πιὸ μικρό, κεῖνο ποὺ πήδηξε πάνω στὸ ράφι, πίσω ἀπὸ τὰ χαλκώματα, δὲν τὸ βρῆκε.

Καὶ τώρα πιὰ χορτασμένος πῆγε στὸ πράσινο λιβάδι, ξαπλώθηκε κι ἄρχισε νὰ ροχαλίζῃ δυνατά.

"Υστερα άπο λίγη ώρα ḥρθε ἡ καημένη ἡ κατσίκα άπο τὸ δάσος. "Αχ! καὶ τί βλέπει! 'Ανοιχτὴ τὴν πόρτα, τέντα! Τραπέζια, καρέκλες, συρτάρια, ὅλα ἄνω κάτω. Φωνάζει τὰ παιδιά της, μὰ καμιὰ ἀπάντηση. Κοιτάζει δῶ, κοιτάζει κεῖ, τὰ φωνάζει ἔνα-ένα μὲ τὰ ὄνόματά τους, τίποτα. Μόλις ὅμως φώναξε καὶ τὸ τελευταῖο, τότε ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ μισοσθησμένη καὶ τρεμουλιαστή:

— Μανούλα, είμαι ἐδῶ, στὸ ράφι, πίσω ἀπὸ τὰ χαλκώματα.

Πῆγε, τὸ κατέβασε, καὶ τὸ μικρὸ κατσικάκι τῆς διηγήθηκε πῶς ḥρθε ὁ λύκος καὶ πῶς ἔφαγε ὅλα τὰ ἄλλα τὰ ἀδέρφια του. Συλλογιστήτε πιὰ τὴν κακομοίρα τὴ μάνα πῶς ἔκλαιγε καὶ δερνόταν γιὰ τὰ μικρά της!

Μέσα στὴν ἀπελπισία της βγαίνει ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ τρέχει νὰ βρῇ τὸ λύκο. Τὸ κατσικάκι τρέμοντας πήγαινε ἀπὸ πίσω της.

Νάτον! στὸ λιβάδι, ἀκόμα κοιμᾶται. Πάει κοντὰ ἡ κατσίκα τότε, τὸν κοιτάζει καὶ βλέπει τὴν κοιλιά του φουσκωμένη καὶ μέσα κάτι νὰ κουνιέται.

— "Αχ! Θέ μου, σκέφτηκε, εἶναι τὰ παιδάκια μου! Νὰ εἶναι ζωντανά;

"Ετρεξε γρήγορα στὸ σπίτι της καὶ ἔφερε ψαλίδι, βελόνα καὶ σπάγγο.

‘Ο λύκος κοιμόταν. Ή κατσίκα παίρνει τὸ ψαλίδι κιάρχιζει νὰ σκίζῃ τὴν κοιλιά.

— Μὲ τὸ πρῶτο, νά! Βγαίνει τὸ ἔνα κατσικάκι ζωντανό, καὶ ὕστερα τὸ ἄλλο, καὶ ὕστερα τὸ ἄλλο.

— Νάτα καὶ τὰ ἔξι! Τί χαρὰ ποὺ πήρε ἡ καημένη ἡ μάνα!

— Κεῖνα ἄρχισαν νὰ χορεύουν γύρω της.

Μὰ ἡ κατσίκα εἶπε:

— Τώρα, γρήγορα φέρτε μεγάλες πέτρες, γιὰ νὰ γεμίσωμε τὴν κοιλιὰ τοῦ κακούργου, ὅσο κοιμᾶται.

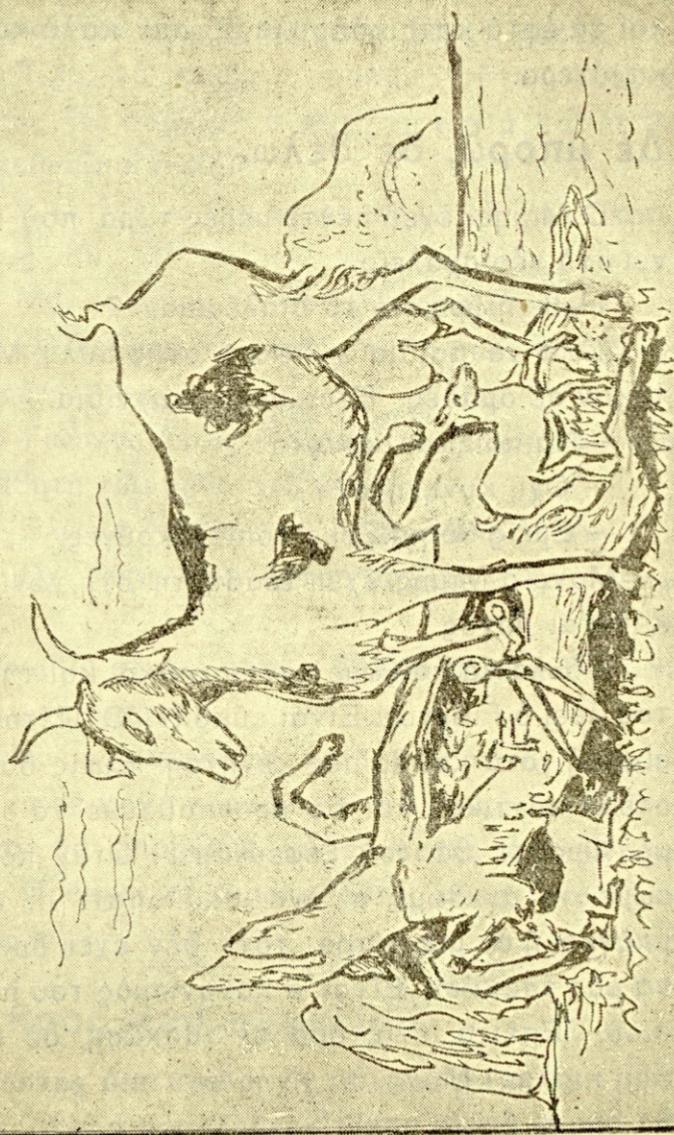
— Ετρεξαν γρήγορα ὅλα, ἔφεραν πέτρες καὶ γέμισαν ὅσο μποροῦσαν τὴν κοιλιὰ τοῦ λύκου.

— Η μάνα γρήγορα-γρήγορα τὴν ἔρραψε μὲ τέχνη.

Σὲ λίγο ξύπνησε ὁ λύκος. Ζητοῦσε νὰ σταθῇ στὰ πόδια του, μὰ μόλις καὶ τὸ κατάφερνε. Οἱ πέτρες βάραιναν μέσα στὴν κοιλιὰ του πολύ.

— Εφαγα κάπως πολύ, εἶπε. Καὶ πήγε σ' ἔνα πηγάδι νὰ πιῇ νερό. Μὰ καθὼς περπατοῦσε, τρίκλιζε ἐλεσεινά. Μόλις ἐσκυψε νὰ φτάσῃ τὸ νερὸ γιὰ νὰ πιῇ, ζαλίστηκε καὶ ἐπεσε μέσα. Τὰ ἑφτὰ κατσικάκια καὶ ἡ κατσίκα ἥρθαν καὶ κοίταξαν ἀπὸ πάνω.

— Πνίγηκε, πνίγηκε ὁ λύκος!... φώναξαν τὰ μικρά.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Κι άπο τότε ή κατσίκα μὲ τὰ ἄσπρα πόδια
καὶ τὰ ἑφτὰ κατσικόπουλα ἔζησαν καλὰ καὶ μεῖς
καλύτερα.

Δέ μπορῶ, δέ δέλω.

‘Ο Μίμης ἔχει πέντε μέρες τώρα ποὺ πηγαί-
νει στὸ νέο σχολεῖο.

‘Ηρθε ἡ ώρα γιὰ τὸ διάλειμμα.

‘Όλα τὰ παιδιὰ χύθηκαν στὴν αὔλη. Μαζεύ-
τηκαν σὲ ὁμάδες. Ἐτοίμασαν παιχνίδια.

—Νὰ παίξωμε κρυφτό!

—”Οχι, κυνηγητό!

—Ἐμεῖς θὰ παίξωμε τόπι! ἄκουγες.

Μόνο ὁ Μίμης ἔχει τραβηχτῆ στὴ γωνιὰ καὶ
κίθεται μόνος.

—“Ελα νὰ παίξωμε τὸν ποντικὸ καὶ τὴ γάτα,
τοῦ λέει ὁ Γιῶργος. Εἶναι εὔκολο. Ὁ Πέτρος θὰ
εἶναι ἡ γάτα καὶ θὰ μᾶς κυνηγάῃ. Ἐμεῖς θὰ εἴμα-
στε οἱ ποντικοί, καὶ θὰ προσπαθοῦμε νὰ σωθοῦ-
με. Φρσστ! θὰ τοῦ ξεφεύγωμε! ”Οταν προφτά-
σωμε κι ἀνέβωμε σ’ ἑνα σκαλοπάτι ἢ σ’ ἑνα
μπάγκο ἢ σὲ μιὰ πέτρα, τότε δὲν ἔχει δικαίωμα
νὰ μᾶς τσακώσῃ. Εἶναι ὁ κανονισμὸς τοῦ παιχνι-
διοῦ. ”Ἐπειτα, ἔλα, ἅμα σὲ τσακώσῃ, δὲ θὰ σὲ
φάη κιόλας! Μόνο θὰ γίνης ἐσὺ πιὰ γάτα ”Ελα,
θὰ δῆς τί ώραϊο ποὺ εἶναι!

‘Ο Μίμης κάνει ἔνα τσ! μὲ τὸ κεφάλι του.
Φοβάται. Θὰ ιδρώσῃ, θὰ πέσῃ, θὰ κουραστῇ.

— “Ελα νὰ παίξωμε βόλους τότε, λέει ὁ
Γιωργος. Θὰ παίξωμε σ’ αὐτὴ τὴ γωνιὰ καὶ δὲ θὰ
μᾶς πειράξῃ κανείς.

— “Οχι, λέει ὁ Μίμης, δὲ θέλω νὰ χάσω τοὺς
βόλους μου.

— Μά. καημένε, θὰ παίξωμε στὰ ψέματα!

— Θὰ λερώσω τὰ χέρια μου, ἡ αὐλὴ δὲν εἶναι
καθαρή!

‘Ο Γιωργος ὅμως λυπᾶται νὰ βλέπῃ τὸ νέο
συμμαθητή του μόνο στὴ γωνία.

— “Ελα νὰ παίξωμε τὸ «γύρω-γύρω ὄλοι».

— “Οχι, σοῦ λέω, ἄφησέ με! Ἐγὼ θὰ βλέπω
μόνο.

Τὴν ἕδια στιγμὴ ἥρθε ἡ δασκάλα κι ἄκουσε τί
ελεγαν τὰ παιδιά.

— Πρέπει νὰ παίζης, παιδί μου, εἶπε. Τὸ παι-
χνίδι θὰ σὲ κάνη χαρούμενο. Θὰ σοῦ δώσῃ ύγεία.
Ακόμα θὰ μπορέσης νὰ ἐργαστῆς στὴν τάξη
καλά. Πρέπει νὰ διασκεδάσης τώρα στὸ διά-
λειμμα.

‘Ο κῆπος τοῦ σχολείου.

“Υστερα ἀπὸ τὴ βροχὴ τὸ χῶμα μαλάκωσε καὶ
μύριζε. Μικρὰ χορταράκια εἶχαν φυτρώσει στὸν

κήπο τοῦ σχολείου μας. Ὁλόδροσα ἄπλωναν τὰ λεπτὰ φυλλαράκια τους στὶς ἀχτίνες τοῦ ἥλιου, σὰ νὰ τοῦ ἔλεγαν:

— Ζέστανέ μας, κὺρ ἥλιε, ἀφέντη καὶ πατέρα μας. Μὲ τὴν ζέστη σου καὶ μὲ τὸ φῶς σου ζοῦμε ἐμεῖς.

Τὰ μεγάλα παιδιά εἶπαν στὴ δασκάλα:

— Σήμερα εἶναι καιρὸς νὰ χωρίσωμε τὸν κήπο μας καὶ νὰ τὸν σκάψωμε. Τὸ χῶμα μαλάκωσε.

— Ἐχετε δίκιο, εἶπε ἡ δασκάλα. Τὸ ἀπόγεμα θὰ κάνωμε αὐτὴ τὴ δουλειά. Νὰ εἰστε ἑτοιμοι.

Τὸ ἀπόγεμα μεγάλοι καὶ μικροί, τὰ σκαλιστήρια μας καὶ στὸν κήπο.

‘Ο Νώντας, ἀπὸ τὴ μεγάλη τάξη, πρότεινε νὰ γίνη τὸ σχέδιο, καὶ σύμφωνα μὲ αὐτό, νὰ πάρῃ τὸ κάθε παιδὶ τὸ κομμάτι του.

“Ἐνα κορίτσι, ἡ Ἐλένη, ποὺ ὁ πατέρας της ἦταν ἀνθοκόμος, εἶπε νὰ τὸν χωρίσωμε σὲ μικροὺς κύκλους.

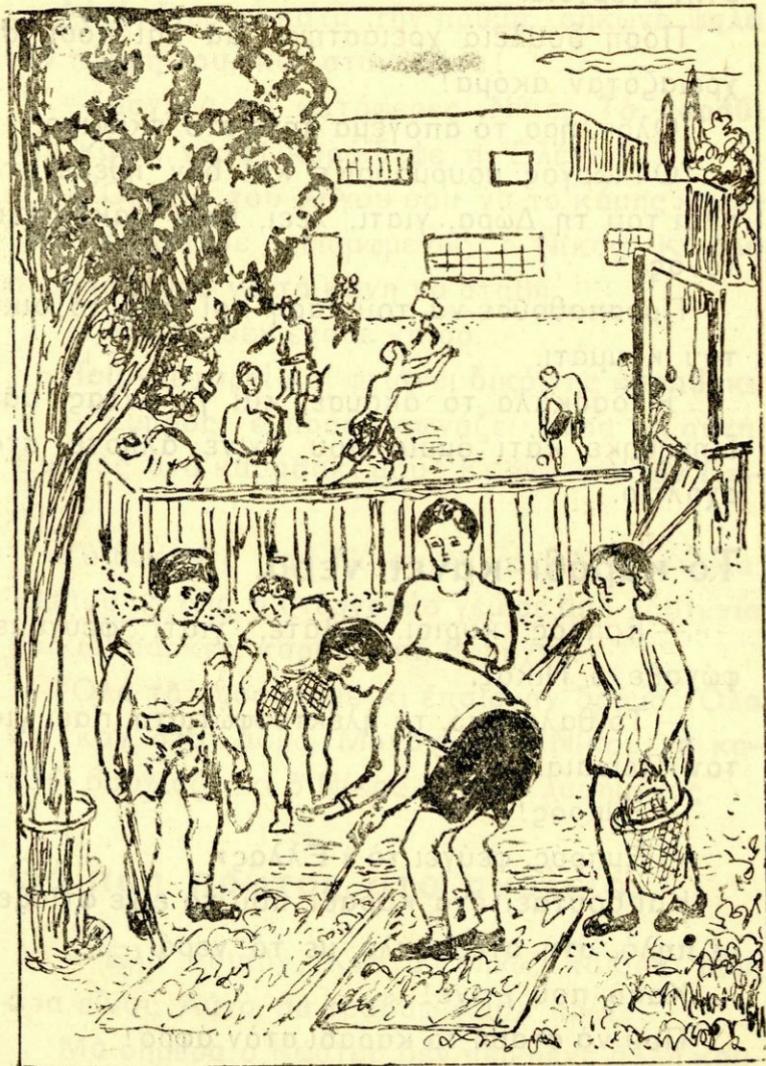
“Ἐνα ἄλλο παιδί, νὰ τὸν χωρίσωμε σὲ τρίγωνα.

Μὰ ὁ σοφὸς ὁ Ἀριστείδης βρῆκε τὸ εύκολωτερο:

— Νὰ τὸν χωρίσωμε σὲ μικρὰ τετραγωνάκια.

‘Η δασκάλα τὸ βρῆκε σωστὸ κι ἄρχισε ἡ δουλειά.

Κάθε παιδὶ πήρε τὸ τετράγωνό του, καὶ σὲ

λίγο οί τσαπούλες καὶ τὰ σκαλιστήρια μπῆκαν στὴν ἐνέργεια.

Πόση δουλειὰ χρειάστηκε, μὰ καὶ πόση θὰ χρειαζόταν ἀκόμα!

‘Ολόκληρο τὸ ἀπόγεμα πῆγε στὸ σκάψιμο.

‘Ο Γιωργος μουρμούριζε καὶ δὲν ἤθελε στὸ πλάι του τὴ Δώρα, γιατί, λέει, ἦταν κακὸς γείτονας.

Προσπαθοῦσε νὰ τοῦ πάρῃ καὶ ἀπὸ τὸ δικό του κομμάτι.

Ἡ δασκάλα τὸ ἄκουσε, καὶ γελώντας μᾶς διηγήθηκε κάτι ὅμοιο ποὺ ἔγινε ἄλλοτε στὸ σχολεῖο.

Τὸ καράβι κάνει νερά.

— Ἐμπρός, κύριοι. Ἐλάτε, γιατὶ φεύγομε, φώναξε ὁ Νίκος.

— Τὸ θαλαμηγό, τὸ ἡλεκτροφώτιστο, πάει γιὰ τὸν Πειραιᾶ.

— Ἐμπρός!

— Ἐμπρός, φεύγει τὸ «Ἐλλάς».

Καὶ βουτάει ἔνα καράβι, ποὺ τὸ εἶχε φτιάξει μὲ πηλό, στὴ στερνούλα μὲ τὸ νερό.

Κακὸ ποὺ ἔγινε!

Ποῦ νὰ σταθῇ τὸ καράβι στὸν ἀφρό!

Ἀμέσως ἔκανε νερὰ καὶ βούλιαζε.

Προσπαθούσε ό Νίκος νὰ τὸ στήσῃ, τίποτα!

Αύτὸ ἔγερνε κατὰ τὴν πρύμη, σήκωνε ψηλὰ τὴν πλώρη του, καὶ στὸν πάτο!

—”Ασχημα τὰ κατάφερες, Νίκο. Τὸ καράβι σου κάνει νερά! κορόϊδεψε ἡ Ἐλένη.

—”Ορίστε τοῦ λόγου σου νὰ τὸ κάμης καλύτερο, ἀπάντησε πεισμωμένος ὁ Νίκος. Κι δλο προσπαθούσε νὰ τὸ κάνη νὰ σταθῆ.

‘Η Ἐλένη δὲν ἔχασε καιρό.

Παίρνει χαρτὶ καὶ φτιάνει δικό της καραβάκι.

—”Εμπρός, ἐμπρός! φωνάζει τώρα κι αὐτή. Εμπρός στὸ καραβάκι μου! Κι ἔγὼ γιὰ τὸν Πετραιᾶ.

Τὸ θωρηχτὸ τοῦ Νίκου ἔγινε γιὰ τὴ στεριά. Ωσπου νὰ δῆς, ἡ στερνούλα γέμισε ἀπὸ χαρτένια καΐκια, βάρκες, καραβάκια, θωρηχτά.

—”Ολα τὰ φυσούσαμε κι ἔπαιρναν δρόμο. Όλα ἔστεκαν στὸν ἄφρο. Μονάχα τοῦ Νίκου τὸ καράβι βούλιαζε, κι ὁ Νίκος ἔστεκε λυπημένος.

Θὰ πάη πρῶτος στὸ σχολεῖο.

—”Ελα λοιπόν, Κώστα, σήκω, παιδάκι μου, ωρα εἶναι. Αύτὰ θὰ τραβάω κάθε πρωΐ;

Μὰ σήμερα ὁ Κώστας δὲν περίμενε ἄλλη κουβέντα ἀπὸ τὴ μητέρα του. “Ολα κι ὅλα! εἶχε

ύποσχεθή πώς θὰ πάη σήμερα πρῶτος στὸ σχολεῖο. Δὲν ἥθελε νὰ τὸν λένε τεμπέλη.

Ντύθηκε γρήγορα - γρήγορα, ἐτοιμάστηκε, κι δλος χαρὰ ξεκίνησε.

Περπατοῦσε γρήγορα.

— Θὰ πάω πρῶτος στὸ σχολεῖο, ἔλεγε καὶ ξαναέλεγε ὅλο χαρά.

Μὰ νά! τὰ δυὸ αὐτὰ κοριτσάκια πᾶνε καὶ αὐτὰ στὸ σχολεῖο. Περπατοῦν σιγά-σιγά.

— Οὕ, ἔχω καιρό, σκέφτηκε ὁ Κώστας, κι ἄρχισε νὰ περπατῇ κι αὐτὸς σιγά καὶ νὰ σφυρίζῃ.

— Μπά, μπά! τί εἶναι τοῦτο! τί περίεργο; Ὁ κύρ Γιώργης ὁ ζαχαροπλάστης ἔχει μιὰ ψεύτικη ἀραπίνα στὴ βιτρίνα. Τὰ μάτια της πηγαίνουν δῶθε-κεῖθε καὶ δίνει γλυκὰ στὰ δυὸ μικρά της ἀραπάκια, ποὺ ἔχουν ἀνοιχτὸ τὸ στόμα τους!

Τί περίεργο! Ὁ Κώστας κάθησε καὶ κοίταζε μαζὶ μὲ ἄλλους ποὺ χάζευαν.

— Θὰ τὸ πῶ στὰ παιδιά ναρθοῦμε τὸ μεσημέρι νὰ τὸ δοῦμε!

— Πῶ-πῶ! καὶ τὸ σχολεῖο; Τί ὥρα νὰ εἶναι;

Τὸ βάζει στὰ πόδια καὶ τρέχει. Μὰ πάλι φτάνει τελευταῖος. "Οτι χτυποῦσε τὸ κουδούνι.

— Κρῆμα, σκέφτηκε ὁ Κώστας, πάλι ἄργησα.

·Αντὶ γιὰ καλημέρα, τοῦ εἰπαν τὰ παιδιά:

— Τέτοια ὥρα νὰ ξυπνᾶς!

Ἡ ἑκδρομὴ τοῦ σχολείου.

— Ἐλάτε, παιδιά, θὰ πάμε στὸ λόφο, εἰπε ἡ δασκάλα.

Πήγαμε νὰ πετάξωμε ἀπὸ τὴ χαρά μας.
Ἀφήσαμε τὰ πράματά μας στὸ σχολεῖο καὶ ξεκινήσαμε.

Περάσαμε πρῶτα τὴ γεινονιὰ τοῦ σχολείου.
Τὴν ἀφήσαμε δεξιά μας καὶ πήραμε ἕνα πλατὺ δρόμο.

Ἡ δασκάλα τὸν ἔλεγε «ἡ λεωφόρος».

Ομορφος καὶ πλατὺς δρόμος. Στὴ μέση ἀσφαλτοστρωμένος καὶ μὲ πλατιὰ καλοστρωμένα πεζοδρόμια.

Ο ἥλιος δὲ μᾶς καίει, γιατὶ τὸ κάθε του πεζοδρόμι τὸ στολίζουν καὶ τὸ σκιάζουν δύο σειρὲς πιπεριές.

Ἐχει μεγάλη συγκοινωνία. Τράμ, λεωφορεῖα, ἄμαξες, κάρα ἀνεβοκατεβαίνουν. Ἀλλὰ μὲ τάξη.
Οσα κατεβαίνουν στὴν πόλη, πᾶνε ἀριστερά,
κι ὅσα πηγαίνουν πρὸς τὰ ἔξω, ἀνεβαίνουν δεξιά.

Τώρα ἀφήσαμε τὸν πλατὺ δρόμο. Ἐχομε φτάσει στὰ πόδια τοῦ λόφου.

Τί ὅμορφα ποὺ εἶναι! Καταπράσινο γρασίδι σπαρμένο δῶθε κεῖθε μὲ κίτρινα καὶ κόκκινα

λουλουδάκια. Πήραμε ενα στενὸ δρομάκι ἀνά-
μεσα ἀπὸ τὰ πεῦκα.

* *

— Δῆτε! δῆτε! φωνάζει ὁ Δημητράκης.

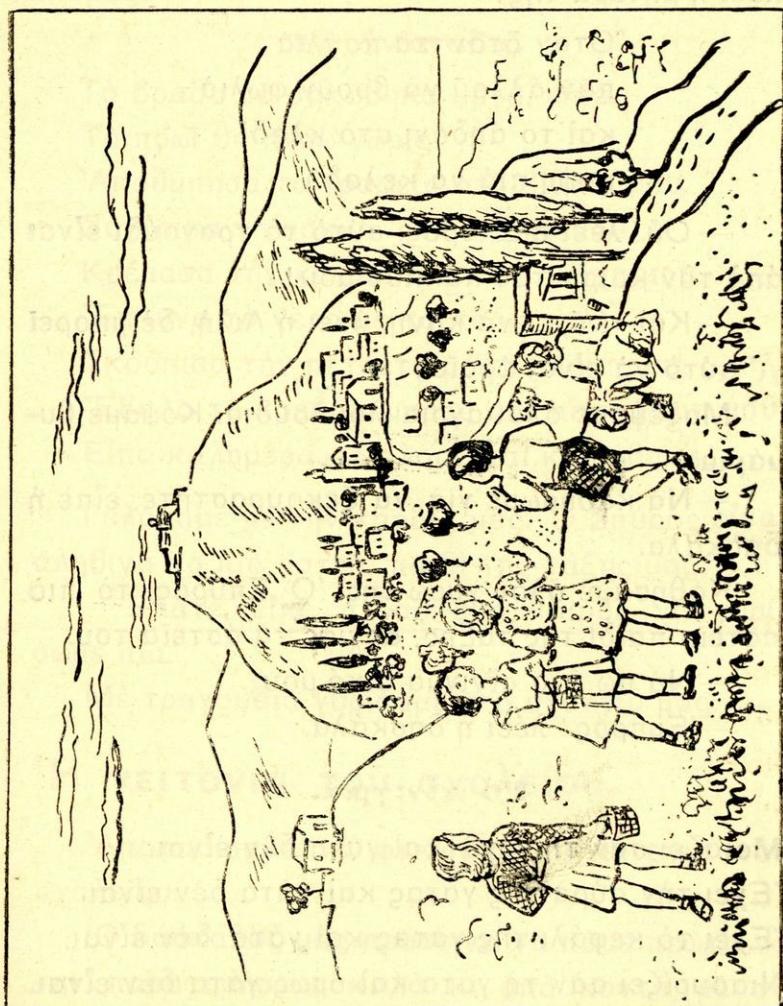
Γυρίσαμε δλοι. Τί νὰ δοῦμε! Ἡ γειτονιά μας
κάτω ἔμοιαζε σὰν τετράγωνη τούρτα μέσα στοὺς
τέσσερεις πλατιοὺς δρόμους. Ἀνάμεσα φαίνον-
ταν οἱ μικρότεροι δρόμοι, κανονικοὶ καὶ ἵσιοι,
ποὺ τὴ χώριζαν σὲ μικρότερα τετράγωνα. Στὴ
μέση ἡ πλατεῖα.

— Νά ὁ ἾΑΙ-Νικόλας! νά τὸ σχολεῖο μας!

— Ἔγὼ θὰ τὴ σχεδιάσω, λέει ὁ Ἄλεκος. Ἀπὸ
ἔδω ποὺ εἴμαστε μοῦ εἶναι πολὺ εὔκολο.

Σιγὰ-σιγὰ ἀνεβήκαμε ἀκόμη πιὸ ψηλά. Ἐδῶ
πιὰ ἦταν σωστὸ πανόραμα! Ὁλη ἡ πόλη κάτω
ἀπὸ τὰ μάτια μας! Μακριὰ στὸ δυτικὸ μέρος φα-
νέταν ἡ θάλασσα. Ἔμοιαζε σὰν πελώριος κα-
θρέφτης, καθώς ἐπεφτε ἀπάνω της ὁ ἥλιος. Ὁ
οὐρανὸς ἦταν καταγάλανος. Μόνο βαθιά, πέρα
πρὸς τὸ βορεινὸ μέρος, φαινόταν ενα μαῦρο ση-
μαδάκι. Στὴν ἀρχὴ δὲ διακρίναμε, μὰ ὕστερα ξε-
χωρίσαμε. Ἡταν χελιδόνια!

— Φεύγουν γιὰ νὰ πᾶνε σὲ πιὸ ζεστοὺς τό-
πους, τώρα ποὺ ἐρχεται ὁ χειμῶνας, εἶπε ἡ δα-
σκάλα.

Ή Ροδούλα θυμήθηκε τὸ τραγουδάκι ποὺ
λέει ἡ μητέρα της:

”Οταν ὅταν τὰ πουλιά
πᾶν ἄλλον νὰ βροῦν φωλιά
καὶ τὸ ἀηδόνι στὸ κλαδί¹
πάψῃ πιὰ νὰ κελαδῆ...“

— Οὐ! λέει ὁ Σπύρος, αὐτὸ τὸ τραγούδι εἶναι
ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ παπποῦ μου!

— Καὶ τί ἔχει νὰ κάνῃ, λέει ἡ Λιλή, δὲ μπορεῖ
γι' αὐτὸ νὰ εἶναι ώραϊο;

Μαζέψαμε ὄλοι ἄγρια λουλούδια. Κόψαμε θυ-
μάρια.

— Νὰ καθήσωμε γιὰ νὰ ξεκουραστήτε, εἶπε ἡ
δασκάλα.

Καθήσαμε ὄλοι γύρω της. Ο Σπύρος, τὸ πιὸ
άστεϊο παιδὶ τῆς τάξης, ἄρχισε τὰ ἀστεῖα του.

— Νὰ πῶ ἕνα αἰνιγμα δικό μου;

— Εμπρός! λέει ἡ δασκάλα.

Τὸ αἴνιγμα.

Μοιάζει σὰν τὴ γάτα καὶ γάτα δὲν εἶναι.

Ἐχει τὴν οὐρὰ τῆς γάτας καὶ γάτα δὲν εἶναι.

Ἐχει τὸ κεφάλι τῆς γάτας καὶ γάτα δὲν εἶναι.

Νιαουρίζει σὰν τὴ γάτα καὶ ὅμως γάτα δὲν εἶναι.

ΖΩΤΑΝΟ

— Καλὸ ἦταν, εἶπε ἡ κυρία Εἰρήνη.

— Τώρα θὰ πῶ καὶ τὰ «άνάποδα», εἴπε ό
Σπύρος.

Τὰ ἀνάποδα.

Τὸ βράδυ σὰ σηκώθηκα ἀργά, εἶπα,

Τὸ πρωΐ θὰ πέσω νωρίς.

Ἄκούμπησα τὸ γραφεῖο στὸ βιβλίο μου.

Συγύρισα τὴ σάκκα στὰ βιβλία μου.

Κρέμασα τὴν κρεμάστρα στὰ ροῦχα μου.

Ἐπλυνα τὸ νερὸ μὲ τὰ πόδια μου.

Σκούπισα τὴν πετσέτα μὲ τὰ χέρια μου.

Ἐβαλα τὸ κρεβάτι μπρὸς στὰ παπούτσια μου.

Εἶπα καλημέρα σὲ δλους καὶ κοιμήθηκα!...

Γελάσαμε μὲ τὴν καρδιά μας. Ο Σπύρος εἶναι
ἀληθινὰ τὸ πιὸ ἀστεῖο παιδί τῆς τάξης μας.

— Έλατε, εἶπε ἡ δασκάλα, καιρὸς νὰ γυρί-
σωμε πιά.

Μὲ τραγούδια γυρίσαμε στὸ σχολεῖο μας.

Ἡ γειτονιὰ τοῦ σχολείου.

Ἀποφασίσαμε νὰ φτιάσωμε τὴ γειτονιὰ τοῦ
σχολείου.

Ο δάσκαλος μᾶς πρότεινε νὰ πᾶμε πρῶτα νὰ
την παρατηρήσωμε καλὰ κι ἀπὸ κοντά, μὲ τὰ
σπίτια της καὶ τὰ μαγαζιά της.

Περάσαμε όλόκληρο τὸ τετράγωνο.

Περάσαμε πρώτα τὸ βιορεινὸ δρόμο, ὁδὸς Σολωμοῦ. Γυρίσαμε δυτικά, ὁδὸς Κρυστάλλη. Ἐπειτα νότια, ὁδὸς Κάλβου. Καὶ στὸ τέλος ἀνατολικά, ὁδὸς Βαλαωρίτη, καὶ ξαναήρθαμε στὸ σχολεῖο. Τὰ παρατηρήσαμε ὅλα μὲ προσοχὴ, τὸ μπακάλικο, τὸ καφενεῖο, τὸ μανάβικο, τὸ παπουτσίδικο, τὸ φαρμακεῖο, τὸ ἐμπορικάκι, τὸ ζαχαροπλαστεῖο. Προσέξαμε πῶς ἦταν τὸ κηπαράκι τοῦ Ἀι-Νικόλα μὲ τὰ κάγκελα καὶ τὸ καμπαναριό.

Τὸ συνεργεῖο.

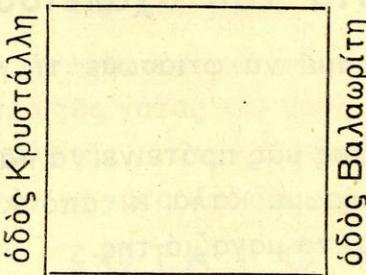
Τὴν ἄλλη μέρα στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου ἀρχίσαμε τὴ δουλειά.

Μὰ πρώτα ἔπρεπε νὰ γίνῃ τὸ σχέδιο.

Ο Σταύρος ἀποροῦσε πῶς θὰ χωρέσῃ μιὰ ὄλοκληρη γειτονιὰ στὴν αὐλή!

Ο Ἄλέκος γελώντας χάραξε ἑνα τετράγωνο μεγάλο, ποὺ ἡ κάθε πλευρά του ἦταν δυὸ μέτρα.

ὁδὸς Σολωμοῦ

— Εῦγε, Ἀλέξη! Αύτὸ τὸ τετράγωνο εἶναι ἡ γειτονιά, εἶπε ὁ δάσκαλος.

‘Η Μαργαρίτα σημείωσε τοὺς δρόμους.

— Τώρα ἐμπρός! Τὸ συνεργεῖο σ’ ἐνέργεια.

Τί ἀνακατωσούρα ἔγινε!

“Ολοι θέλαμε νὰ βοηθήσωμε σὲ δλα. “Ολο φωνὲς καὶ τίποτε ἄλλο. Δὲν ἀφήναμε καὶ τὶς ἄλλες τάξεις νὰ κάνουν τὰ μαθήματά τους.

— ”Ετσι δὲ θὰ κάνωμε τίποτα, εἶπε ὁ Ἀλέξης. Πρέπει καθένας μας νὰ κάνη μιὰ ώρισμένη δουλειά.

— ”Εσύ, Ἀλέξη, νὰ τὰ κανονίσης, εἶπε η Φρόσω. ”Εσὺ νὰ μπῆς μηχανικός.

“Ολοι δεχτήκαμε τὸν Ἀλέξη μηχανικὸ καὶ καθένας μας πῆρε τὴ δουλειά του.

”Άλλοι ἔφερναν πέτρες, ἄλλοι ἔφτιαναν λάσπη, ἄλλοι ἔφερναν ξύλα, ἄλλοι ἔχτιζαν! ‘Η Μαργαρίτα καὶ ἡ Φρόσω ἐπιστατοῦσαν στὴ δουλειά κι ὁ Ἀλέξης ἔδινε τὰ σχέδια.

Τί γινόταν! Σωστὸ συνεργεῖο.

— Φέρε πέτρες! ἄκουγες ἐδῶ.

— Λάσπη, λάσπη! ἄκουγες ἐκεῖ.

— Ἐδῶ θὰ μπῇ τὸ μανάβικο, Ἐδῶ τὸ φαρμακεῖο!...

— ”Ἐδῶ τὸ ζαχαροπλαστεῖο! ἄκούστηκε ἡ φωνὴ τῆς Λίτσας.

— Καὶ σὺ ζαχαροπλάστης! ἀπάντησε ἡ Ἐλένη, ἐνῷ κολλοῦσε τὰ γυαλιστερὰ χρωματιστὰ χαρτάκια, γιὰ τζάμια, στὰ παράθυρα τῆς ἐκκλησίας.

Ο Χαράλαμπος ἔφτιανε τὸ φοῦρνο μὲψωμιὰ καὶ κουλούρακια.

“Ολοι κάτι ἔφτιαναν. Ο καθένας τὴ δική του δουλειά, ὥσπου ἡ γειτονιά ἔτοιμάστηκε.

Τίποτα δὲν ἔλειπε.

Ως καὶ τσιγκελάκια ἀπὸ καρφίτσες ἦταν κρεμασμένα στὸ χασάπικο. Μὰ περίμεναν τὸ κρέας. Τὰ κοφίνια ἀπ’ ἔξω ἀπὸ τὸ μανάβικο, καρυδότσουφλα μὲ χορταράκια μέσα γιὰ λαχανικά. Ψωμάκια ἀπὸ πηλὸ στὸ φοῦρνο τοῦ Χαράλαμπου. Καὶ τὸ ζαχαροπλαστεῖο τῆς Λίτσας ἦταν γεμάτο γλυκά.

“Ολα ἔτοιμα. Ο Σταύρος τελειώνοντας τὴ δουλειά τοῦ εἴπε:

— Μωρέ, ὄλόκληρη γειτονιὰ χώρεσε σ’ ἔνα μικρὸ τετράγωνο!

Οἱ ἀποκριές.

Χτὲς εἰχαμε Τσικνοπέφτη. Τὸ ἀπόγεμα γιορτάσαμε στὸ σχολεῖο τὶς ἀποκριές. “Οποιος ἥθελε ἀπὸ μᾶς ντύθηκε μασκαράς. Μᾶς ἅφησαν μάλιστα νὰ ρίχνωμε χαρτοπόλεμο καὶ κορδέλες.

6 Ἰμβριώτου, κλ. «Ο Κόσμος τοῦ παιδιοῦ» Β' Δημ., ἔκδ. Δ' 1933 81

Πολλὰ παιδιά ντύθηκαν μασκαράδες. Κάθε μιὰ τάξη ἔκανε καὶ κάτι δικό της.

‘Η τρίτη ἔκανε τὴ γκαμήλα. ‘Η τετάρτη ἔκανε ποιήματα ἀστεῖα γιὰ τὰ παιδιά τοῦ σχολείου. ‘Η δική μας ἔκανε τὸ γαϊτανάκι.

Τὸ κοντάρι τὸ ἔφερε ὁ Ἀλέξης· ἦταν ἕνα ψηλὸ καλάμι ντυμένο μὲ πράσινες, κόκκινες, κίτρινες κορδέλες χάρτινες.

Τὰ σκοινιά ἦταν ἀπὸ πολύχρωμο σπάγγο, ποὺ τὸν εἶχε φέρει ἡ Πιπίτσα ἀπὸ τὸ φαρμακεῖο τοῦ θείου της.

Τὸ πιὸ ὅμορφο ἦταν οἱ φορεσιές μας. “Ολες τὶς εἶχαμε κάνει ἀπὸ χαρτὶ πράσινο, κίτρινο καὶ κόκκινο.

“Αρεσε σ’ ὅλες τὶς τάξεις τὸ γαϊτανάκι μας, γιατὶ κι ὁ παλιάτσος μας ἔκανε καλὰ τὰ ἀστεῖα του. ‘Ηταν ὁ Πέτρος, τὸ πιὸ ἀστεῖο παιδὶ τῆς τάξης μας. Κι ἡ μουσικὴ ἦταν πολὺ καλή.

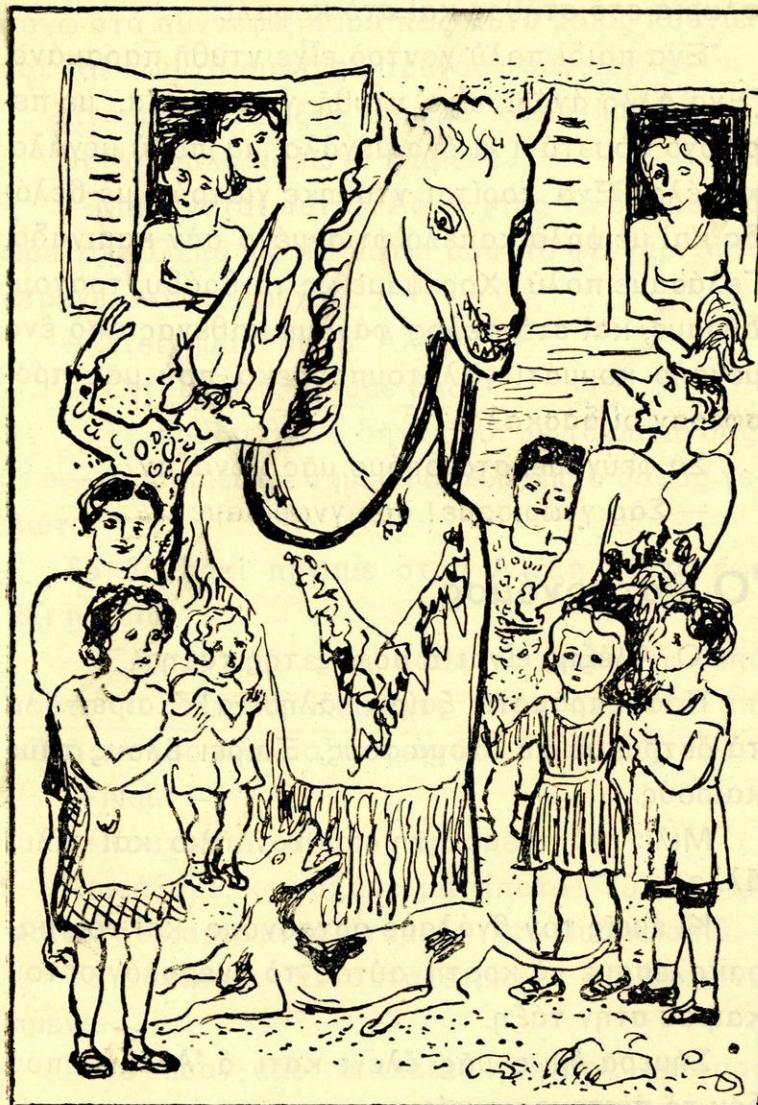
Τραγουδοῦσε ὁ Πίπης, κι ἐμεῖς χορεύαμε.

Μερικὰ παιδιά φοροῦσαν πολὺ ὅμορφες φορεσιές.

“Ἐνα ἀγόρι τῆς τετάρτης τάξης εἶχε ντυθῆ φουστανελάς! Φοροῦσε ὅμορφο σιγούνι, ἄσπρη φουστανέλα, καὶ τσαρούχια κόκκινα μὲ χρυσὰ στολίδια καὶ φούντα.

“Ἐνα κορίτσι εἶχε ντυθῆ βλάχα.

ΔΤ ΕΠΕ ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΟΦΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΑΣ

Πολὺ ὄμορφη φορεσιά! "Αστραφτε ἀπὸ τὰ
φλωριὰ στὸ στῆθος καὶ στὸ κεφάλι.

"Ἐνα παιδὶ πολὺ χοντρὸ εἶχε ντυθῆ παραμάνα.
"Ἐνα ἄλλο ἀγόρι εἶχε ντυθῆ γριὰ κυρία, μὲ πε-
ρίεργο φουστάνι κι ἔνα μεγάλο, μὰ πολὺ μεγάλο,
καπέλο. "Ἐνα κορίτσι ντύθηκε γιατρός, μὲ βελά-
δα καὶ μὲ ψηλὸ καπέλο φτιαγμένο σὰν καμινάδα.
Γελάσαμε πολύ! Χορέψαμε ώς τὸ βράδυ, τραγου-
δήσαμε, καὶ στὸ τέλος φάγαμε καθένας ἀπὸ ἔνα
μεγάλο κομμάτι γαλατομπούρεκο, ποὺ μᾶς πρό-
σφεραν οἱ δάσκαλοι.

Σὰ φεύγαμε, στὸ δρόμο μᾶς φώναζαν:

— Σᾶς γνωρίσαμε! σᾶς γνωρίσαμε!

•Ο ἀστρονόμος.

Ο Ἄλεξης εἶναι ὁ σοφὸς τῆς τάξης.

Πόσα πράματα ξαίρει, ἀλήθεια! Ξαίρει ὅλα
τὰ ἀστρα μὲ τὸ ὄνομά τους. Ξαίρει ὅλους τοὺς
καιρούς.

Μιλεῖ γιὰ τὴ σελήνη καὶ τὸν ἥλιο καὶ χίλια
ἄλλα.

Κι ἐμεῖς τὸν βγάλαμε ἀστρονόμο καὶ τὸν πα-
ρακαλέσαμε νὰ κρατῇ αὐτὸς τὸ ἡμερολόγιο τοῦ
καιροῦ στὴν τάξη.

Σήμερα ὄμως μᾶς ἔλεγε κάτι ὁ Ἄλεξης, ποὺ
δὲν τὸ πίστευε κανεῖς.

”Ελεγε, πώς τη νύχτα δὲν τρέχει τὸ φεγγάρι πάνω στὰ σύννεφα, παρὰ πώς αὐτὸ μόλις κουνιέται καὶ πώς τὰ σύννεφα τρέχουν σὰν τρελά!

Σίγουρα ὁ Ἀλέξης σήμερα κάνει λάθος.

”Η Ροδούλα μάλιστα ἐπίμενε:

— Μὰ γίνεται αὐτό; Ἐφοῦ χτές τὸ βράδυ μιὰ δρα τὸ ἔβλεπα μὲ τὰ μάτια μου τὸ φεγγάρι ποὺ ἔτρεχε. Καὶ τί τρεχιό!

— Στοίχημα, εἰπε ὁ Ἀλέξης.

— ”Ο, τι θέλεις, εἴπαμε ὅλοι.

— Τὸ βράδυ θὰ τὸ δῆτε ὅλοι μὲ τὰ μάτια σας.

— Δὲ βαριέστε, σήμερα ὁ Ἀλέξης ὁ σοφὸς γελιέται!

Τὸ βραδάκι πήγαμε στοῦ Ἀλέξη πέντε ἔως ἔξι παιδιά.

— Ελάτε, μᾶς εἰπε, καθήστε ἀποκάτω ἀπὸ τοῦτο τὸ δέντρο. Κοιτάχτε τώρα ἀνάμεσα ἀπ' αὐτὰ τὰ δύο κλαδιά τὸ φεγγάρι. Τὸ βλέπετε;

— Ναί.

— Κουνιέται καθόλου ἀπὸ κεῖ;

Κοιτάξαμε, κοιτάξαμε, μὰ τίποτα! Τὸ φεγγάρι φαινόταν καρφωμένο ἀνάμεσα στὰ δυὸ κλαδιά.

Τὰ σύννεφα; ”Ε, αὐτὰ ἔτρεχαν σὰ δαιμονισμένα.

Περνοῦσαν ἀπὸ τὰ κλαδιά γρήγορα - γρήγορα σὰ νὰ τὰ κυνηγοῦσε κανείς.

‘Ο Ἀλέξης ὁ σοφὸς εἶχε δίκιο. Δὲν ἔτρεχε τὸ φεγγάρι, παρὰ τὰ σύννεφα.

Ἡ ζηλιάρα.

Στὴν καλοκαιρινὴ γιορτή, ποὺ ἐτοιμάζομε στὸ σχολεῖο μας, θὰ παίξῃ βιολὶ ἡ Θέκλα.

Λένε πώς εἶναι γεννημένη γιὰ μουσικὸς καὶ ὅλοι τὴν προσέχουν.

Ἡ Θέκλα λοιπὸν ἔχει μιὰ λυπητερὴ ἱστορία, ποὺ μοῦ τὴν εἴπαν τὰ παιδιὰ τῆς μεγάλης τάξης.

Στὸ Ὡδεῖο, ποὺ πήγαινε ἡ Θέκλα, πήγαινε κι ἔνα ἄλλο κορίτσι πολὺ πλούσιο. Τὸ ἔλεγαν Ρήνα.

Τὰ δύο κορίτσια ἔγιναν φιλενάδες.

Πέρασε ἔνας χρόνος κι ἡ Θέκλα προώδεψε τόσο, ποὺ ὅλοι μιλούσαν γι’ αὐτήν. «Ἐμοιασε τοῦ πατέρα της», ἔλεγαν. ‘Ο πατέρας τῆς Θέκλας ἔπαιζε θαυμάσιο βιολί, μὰ πέθανε πολὺ γρήγορα.

Ἡ Θέκλα τώρα ἔπαιζε πάντα στὸ βιολὶ τοῦ πατέρα της καὶ τὸ ἀγαποῦσε πολύ.

‘Ολο πρόκοθε κι ὅλοι τὴ θαύμαζαν στὸ Ὡδεῖο.

Μόνο ἡ Ρήνα δὲ συμφωνοῦσε!

— Οὕφ! ἔλεγε, ἡ Θέκλα καὶ ἡ Θέκλα. Νὰ εἶχα κι ἔγὼ τὸ βιολί της καὶ νὰ βλέπατε!

Καὶ συχνὰ ἔλεγε καὶ τῆς Θέκλας:

— ‘Ας εἶναι καλὰ τὸ βιολὶ τοῦ πατέρα σου!

Τῆς Θέκλας ἡ μητέρα ἀρρώστησε βαριὰ καὶ
δὲ μποροῦσε νὰ δουλέψῃ πιά.

Τὸ σπίτι εἶχε ἀνάγκες. Οὔτε ψωμὶ δὲν εἶχαν
τώρα.

‘Η Θέκλα τὰ πούλησε ὅλα, καὶ τώρα δὲν ἔχει
πιὰ οὔτε τὰ γιατρικὰ τῆς μητέρας νὰ ἀγοράσῃ!
‘Αποφάσισε λοιπὸν νὰ πουλήσῃ τὸ βιολί της.

— Τὸ ἀγοράζεις, Ρήνα; Ἐσὺ εἶσαι φίλη μου,
καὶ θὰ μπορῶ νὰ τὸ βλέπω καμιὰ φορά, καὶ νὰ
παίζω στὸ βιολί τοῦ πατέρα μου!

‘Η Ρήνα ἄλλο ποὺ δὲν ἥθελε. Πλήρωσε τὴν
ἄλλη μέρα καὶ πήρε τὸ βιολί.

* * *

Πέρασαν δύο μῆνες ἀπὸ τότε. ‘Η Θέκλα ἔμει-
νε πεντάρφανη. Ἔχασε καὶ τὴ μητέρα της. Μιὰ
μέρα πήγε στὸ Ὡδεῖο. Ὄλοι τὴ λυπήθηκαν κι ὅ-
λοι τὴν παρηγοροῦσαν. Μόνο ἡ Ρήνα πήγε κοντά
καὶ τῆς εἶπε:

— Μὲ γέλασες, Θέκλα! Τὸ βιολί ποὺ μοῦ ἔ-
δωσες δὲν εἶναι τὸ βιολί τοῦ πατέρα σου. Παίζει
έλεεινά!...

‘Η Θέκλα στενοχωρέθηκε, μὰ εἶπε μαλακά:

— Φέρτο, Ρήνα, ὁ δάσκαλος τὸ ξαίρει τὸ
βιολί. Θὰ παίξω μπροστά σου καὶ θὰ δῆς πώς
εἶναι τὸ ἴδιο τὸ βιολί!

Ἐτσι ἔγινε. Ἡ Θέκλα, καθὼς ἦταν λυπημένη,
ἔπαιξε πολὺ καλύτερα ἀπὸ ἄλλες φορές.

Ο δάσκαλος δάκρυσε, μὰ κι ἡ Ρήνα κατα-
κόκκινη πῆγε κοντά στὴ Θέκλα καὶ τῆς εἶπε:

— Συχώρεσέ με, Θέκλα, τὸ βιολί παίζει ώραῖα,
γιατὶ παίζεις ἐσὺ καλά. Πάρτο, εἶναι δικό σου!

Απὸ τότε ἡ Ρήνα πῆρε τὴ Θέκλα στὸ σπίτι
της καὶ ζοῦν πιὰ σὰν ἀδερφές.

Ο δρόμος μας τὸ πρωΐ.

Πρώτη φορὰ εἶδα τόσσο πρωΐ τὸ δρόμο μας.
Σηκώθηκα κι ἄνοιξα τὸ παράθυρο. Ο οὐρανὸς
ἦταν γελαστός. Ο καιρὸς ἦταν καλός.

Ἐχετε δεῖ ποτέ σας τὸ δρόμο πρωΐ - πρωΐ;
Νομίζει κανεὶς πῶς κοιμόταν κι αὐτὸς καὶ τώρα
ξυπνάει.

Μὰ θὰ μοῦ πήτε, κοιμᾶται ό δρόμος;
Κοιτᾶχτε τὸ πρωΐ νὰ δῆτε. Σιγά - σιγά ζωντα-
νεύει...

Νά ἡ κυρὰ Κατερίνα ἀνοίγει βιαστικὰ τὸ πα-
ράθυρό της. Τὴν ἵδια στιγμὴν ἀπέναντι ό κ. Κ.
Δέλλας, ό μπακάλης, ἀνοίγει τὶς πόρτες καὶ τὰ
μεγάλα παραθυρόφυλλα τοῦ μπακάλικου. Σκου-
πίζει τὰ τζάμια, βγάζει τὰ βαρέλια καὶ τὰ ἀρα-
διάζει στὴ γραμμή. Τὸ μπακαλόπουλο, ό Μήτσος,

τραγουδάει καὶ σκουπίζει τὸ πεζοδρόμιο. Νά
κι ό γαλατάς ό μπάρμπα - Θανάσης.

— Τοὺ γάλα, τοὺ γάλα!.. φωνάζει.

Μὲ τὴν φωνὴν του, μέσα ἀπὸ κάθε παράθυρο
εἴτε πόρτα βγαίνει βιαστικὰ ἔνα χέρι μὲ τὴν κα-
τσαρόλα καὶ χάνεται στὴ στιγμή.

— Ἐφημερίδεεεες, Καθημερινή, Βῆμα, Λό-
γος!.. φωνάζει ό ἐφημεριδοπώλης, καὶ τρέχοντας
σκύβει καὶ χώνει κάτω ἀπὸ τὴν χαραμάδα κάθε
πόρτας τὶς ἐφημερίδες.

Κι ό δρόμος όλοένα γεμίζει περισσότερο.

Ἐργάτες, ἄντρες καὶ γυναικες, πᾶνε βιαστικὰ
στὸ ἔργοστάσιο. Περνοῦν λογῆς-λογῆς ἄνθρω-
ποι. Ο κουρέας, ό ράφτης, ό παπουτσής, ό ἔμ-
πορος.

Νά κι ό μανάθης μὲ τὸ καροτσάκι του:

— Κολοκύθια, ἄνιθο, κρεμμυδάκια, ντομά-
τες!..

Αμέσως ὅλες οἱ νοικοκυρές, ἄλλη στὸ παρά-
θυρο, ἄλλη στὴν πόρτα, βγαίνουν γιὰ νὰ ψωνί-
σουν.

Κι όλοένα μεγαλώνει ό θόρυβος ἀπὸ τὰ ἀμά-
ξια, τὰ αύτοκίνητα, τὰ κάρα. Όλοι βιάζονται νὰ
πᾶνε στὴ δουλειά τους.

Πρέπει κι ἔγῳ γρήγορα νὰ ἔτοιμαστῷ γιὰ τὸ
σχολεῖο.

Τὸ μαγαζὶ τοῦ δείου Σταύρου.

‘Ο θεῖος ὁ Σταύρος εἶναι μαραγκός. ‘Ο Γιαννάκης πηγαίνει συχνὰ νὰ τὸν δῆ στὸ μεγάλο μαγαζὶ τοῦ.

Τὸ μαραγκούδικο εἶναι στὴν ὁδὸ Θερμοπυλῶν.

‘Εκεī δουλεύει ὁ ἴδιος κι ἔχει κι ἔνα μαθητευόμενο.

Στὴ μέση τοῦ μαγαζιοῦ εἶναι ἔνα μεγάλο τραπέζι ξύλινο. Ἐπάνω σ’ αὐτὸ πλανίζει τὶς σανίδες. Δίπλα ἀπὸ τὸ μεγάλο τραπέζι εἶναι τὰ ἐργαλεῖα τοῦ θείου Σταύρου.

‘Αφοῦ πλάνισε μιὰ σανίδα, τὴν πιάνει μὲ τὰ δυό του χέρια. Τὴ μιὰ ἄκρια τῆς σανίδας τὴ βάζει κοντὰ στὴ μύτη του. Κλείνει τὸ ἔνα μάτι, καὶ μὲ τὸ ἄλλο κοιτάζει νὰ δῆ ἀν δὲν ἔχῃ ἀφήσει καμποῦρες.

Μόλις ἔρχεται ὁ Γιαννάκης στὸ μαγαζί, ὁ θεῖος Σταύρος τὸν χαιδεύει καὶ τὸν ρωτάει, ἀν θέλῃ νὰ κάνῃ κι αὐτὸς τὸ μαραγκό.

“Ἐπειτα τοῦ δίνει δυὸ - τρία κομματάκια σανίδια κι ἔνα μικρὸ σφυρὶ καὶ καρφιά.

— “Ἐλα, κάθησε ἐδῶ, τοῦ λέει. Πρόσεξε ὅμως μὴ χτυπήσης τὰ χέρια σου.

‘Ο Γιαννάκης καρφώνει ἔνα καρφὶ στὸ σανίδι.

“Ἐπειτα ρωτάει:

— Γιατί, θεῖε Σταῦρο, κλείνεις τὸ μάτι σου;
— Γιὰ νὰ βλέπω καλύτερα, εἶπε ὁ θεῖος.
— Γιατί πλανίζεις τὶς σανίδες;
— Γιὰ νὰ εἶναι πιὸ ἵσιες καὶ πιὸ ώραῖες.
— Γιατί κάνεις τοῦτο τὸ παράθυρο;
— "Α, ἔλα, ἥσυχα τώρα, Γιαννάκη. Δὲν εἶναι
ῶρα γιὰ κουβέντες. "Οποιος κουβεντιάζει πολὺ¹
δὲν κάνει δουλειά.

‘Ο Γιαννάκης ἐσώπασε. Καὶ περίμενε ύπομο-
νετικὰ γὰ τελειώσῃ τὴ δουλειά του ὁ θεῖος γιὰ
νὰ ρωτήσῃ.

Τὰ ροκανίδια.

‘Ο Γιαννάκης κοιτάζει τὸ θεῖο Σταῦρο ποὺ
πλανίζει. Τί πολλὰ ροκανίδια ποὺ βγαίνουν ἀπὸ
τὴν πλάνη του! Τί ὅμορφα ποὺ εἶναι, ἀλήθεια!
Καθὼς βγαίνουν, τυλίγονται-τυλίγονται καὶ γί-
νονται δαχτυλίδια-δαχτυλίδια. Πολλὰ μοιάζουν
σὰν τὶς ξανθὲς μπούκλες τῆς Μαρίτσας.

— Τί τεχνίτης ποὺ εἶναι ὁ θεῖος Σταῦρος,
σκέφτεται ὁ Γιαννάκης.

Μὰ τὰ ροκανίδια μυρίζουν κι ὅμορφα. “Ἐχει
γεμίσει τὸ μαγαζὶ ἀπὸ τὴ μυρωδιά. Μυρίζει ρε-
τσίνι, ὅπως τὰ πεῦκα καὶ τὰ ἔλατα στὸ δάσος.

— "Α! τί ώραῖα! Θὰ κερδίζης, θεῖε Σταῦρο,
πολλὰ ἀπὸ τὰ ροκανίδια, ἔ;

— Πῶς, βέβαια! Τώρα θὰ δῆς, εἶπε ό θεῖος.
Νά! περνάει ή κυρά Μάρω ή δυστυχισμένη!
— Κυρά-Μάρω, κυρά-Μάρω, θέλεις ροκανίδια;

— "Αν θέλω, κύρ-Σταῦρο! Μόνο ντρέπομαι
δλο νὰ σὲ άνησυχῶ.

— "Ελα, ἔλα νὰ πάρης κάμποσα. Εἶναι καλὰ
γιὰ τὴ φωτιά.

‘Η κυρά-Μάρω γύρισε σὲ λίγο μ' ἔνα μεγάλο
τσουβάλι.

— Σ' εὔχαριστῷ, κύρ-Σταῦρο. Ἀντίο!

— Πήγαινε στὸ καλό. Κάθε όχτὼ νὰ περνᾶς,
θὰ σοῦ τὰ φυλάω.

— Βλέπεις; λέει τώρα ό θεῖος Σταῦρος. Τὰ
ροκανίδια δὲν κάνουνε πλούσιο τὸ θεῖο σου. Μὰ
βοηθοῦν φτωχὲς γυναικοῦλες ποὺ δὲν ἔχουν νὰ
πληρώσουν κάρβουνα.

Τὸ τράμ.

Σήμερα μπῆκα στὸ τράμ. Μπῆκα πρώτος καὶ
κάθησα κοντὰ στὸ παράθυρο. Ό εἰσπράκτορας
κοίταξε νὰ δῇ μήπως εἶναι κανένας στὴ σκάλα,
καὶ ντίν-ντίν! χτυπάει νὰ ξεκινήσωμε. Γκούρ-
γκούρ, κάνουν οἱ ρόδες. Ξεκινοῦμε. Τώρα τὰ
δέντρα καὶ τὰ σπίτια φεύγουν γρήγορα. Οἱ ἄν-
θρωποι ποὺ περπατοῦν στὸ δρόμο χάνονται ἀμέ-

σως άπο μπρός μου. "Ενα σκυλάκι χύμησε γαυγί-
ζοντας, μà τò βαγόνι πάει ήσυχα τò δρόμο του.
Δè φοβήθηκε καθόλου. "Ενας γέρος παρακάτω
γνέφει μè τò μπαστούνι του γιά νà σταματήση τò
τράμ, μà έμεις περνοῦμε χωρὶς νà σταθοῦμε. 'Ο
γέρος είναι πολὺ μακριὰ άπò τή στάση. Σè μιά
στιγμή γρρρ.... και τò τράμ σταματάει άπότο-
μα. Κόντεψε νà κάνη σύγκρουση μ' ἔνα αύτο-
κίνητο.

Καλà ποù πρόφτασε ό όδηγός. Μà καθώς στα-
μάτησε άπότομα, ό ἔνας ἔπεσε άπάνω στὸν ἄλλο.
Ἐνὸς γέρου ἔπεσαν τà γυαλιὰ άπò τή μύτη. Μιά
κυρία πάτησε τò πόδι μιᾶς ἄλλης. Ἐγώ ἔπεσα στà
γόνατα τῆς άπέναντι κυρίας. Τῆς ζήτησα συχώ-
ρεση. Κείνη μè χάϊδεψε και μè ρώτησε, πῶς μè
λένε και σè ποιὰ τάξη πηγαίνω. Τώρα τò τράμ
τρέχει γιά νà φτάση στήν ὥρα του. Μόλις πιὰ
προφταίνω νà βλέπω: ἔνα ὅμορφο σπίτι ἐδῶ...
μιὰ γριὰ παρέκει... μιὰ λατέρνα παρακάτω... ἔνα
παιδί μè μιὰ μαϊμοὺ πιὸ πέρα.

Τώρα πηγαίνει πάλι σιγά. Φτάσαμε μέσα στήν
πόλη και σè κάθε σταθμὸ στέκεται πιὰ και κατε-
βαίνουν ἐπιβάτες.

Στὸν ἄλλο σταθμὸ θὰ κατεβῶ κι ἐγώ, γιά νà
πάω στὸ σχολεῖο. Ντίν - ντίν! τò τράμ σταμάτησε.
Ἐγώ κατέβηκα. Τί γρήγορο ταξίδι! Ἀν πή-

γαινα πεζός, θὰ ήμουν άκόμη στὸ δρόμο, κι ή ὥρα εἶναι όχτω.

Τὸ ἄλογο καὶ ἡ ἀτμομηχανή.

— Φσσ! φσσ! ἔτρεχε ἡ μηχανὴ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ ἄφηνε πίσω της τοῦφες καπνό. Τὴν κοίταξε τὸ ἄλογο περιφρονητικὰ καὶ τῆς εἶπε:

— Ὁρίστε καὶ τοῦ λόγου σου τώρα! Θέλεις νὰ μᾶς κάνης πώς κάτι εἶσαι! Χρόνια καὶ χρόνια εἶναι ἡ γενιά μου ξακουστὴ γιὰ τὴ γρηγοράδα της. Κανεὶς δὲ μπόρεσε ώς τώρα νὰ μᾶς ξεπεράσῃ καὶ τώρα ξεφύτρωσες ἐσύ;

— Φσσ! φσσ! γέλασε ἡ μηχανὴ. Δὲν εἶσαι σ-ἀκαλά σου, κὺρ-Ψαρή!

— Τί γελοία ποὺ εἶσαι! εἶπε τώρα θυμωμένο τὸ ἄλογο καὶ χτύπησε τὸ πόδι του στὴ γῆ ἀνυπόμονα. Μὰ τώρα θὰ δη ὁ κόσμος ποὺ δὲν ἀξίζεις τίποτα!

— Φσσ! φσσ! σκοτούρα μοῦ ἔγινες, κύρ-Ψαρή, λέει ἡ ἀτμομηχανή. Παραβγαίνομε;

— Ἐμπρός!

— Φσσ! φσσ! φίσφου-φίσφου, ἄρχισε πάλι νὰ τρέχῃ ἡ ἀτμομηχανὴ καὶ κάτω ἀπὸ τὶς ρόδες της χανόταν ὁ δρόμος στὸ λεπτό.

Χὸ-χόπ! Κλὶ-κλάπ! κλὶπ-κλάπ! τρέχει καὶ τὸ ἄλογο σὰ σαῖτα. Σύννεφο γίνεται πίσω ἡ σκόνη

—Φσσ! φσσ! ή μηχανή. Κλίπ-κλάπ! τὸ ἄλογο.

Μὰ τοῦ κάκου! Σὲ λίγο ἵδρωμένος, κατασκονισμένος, τσακισμένος, ἔχασε τὴν ἀναπνοή του όΨαρής, κι ἀποφάσισε νὰ γυρίσῃ στὸ παχνί του.

Γυρίζοντας μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι ἔλεγε:

—Πῶς ἄλλαξε ό κόσμος!...

—Φσσ! φσσ! ή ἀτμομηχανὴ κυλάει ἀκόμη ξεκούραστη, σὰ νὰ μὴν εἶχε τρέξει καθόλου.

Οἱ πυροσβέστες.

Ντίγκι - ντὶν - ντὶν - ντὶν - ντίν! Ντίγκι - ντὶν ντὶν - ντίν!

Νά! νά! οἱ πυροσβέστες! Ὁ δρόμος, ἐκεῖ ποὺ ἦταν όλότελα ἥσυχος καὶ κανεὶς δὲν περνοῦσε, ἄξαφνα ἀναστατώθηκε. Μόλις ἀκούστηκαν τὰ κουδουνίσματα κι οἱ κρότοι ὅλα τὰ σπίτια ζωντάνεψαν. Ἀνοίγουν μὲ ὄρμὴ τὰ παράθυρα καὶ πρόσωπα περίεργα ξεπροβαίνουν παντοῦ. Ἀλλοι τρέχουν στὴν πόρτα γιὰ νὰ μάθουν τί συμβαίνει.

Νά! Απὸ μακριὰ φαίνεται ἔνα μεγάλο κόκκινο αἱτοκίνητο, ποὺ τρέχει σὰ δαιμονισμένο. Δυὸς εἰρές περικεφαλαῖες λάμπουν. Τὰ κουδούνια κουδουνίζουν δυνατὰ καὶ ρρρρ... πέρασε κιόλας τὸ αὐτοκίνητο.

Τὸ πεζοδρόμιο μαυρίζει ἀπὸ κόσμο. Ποὺ βρέθηκαν ὅλοι τοῦτοι!

— Πού είναι ή φωτιά; ρωτούν.

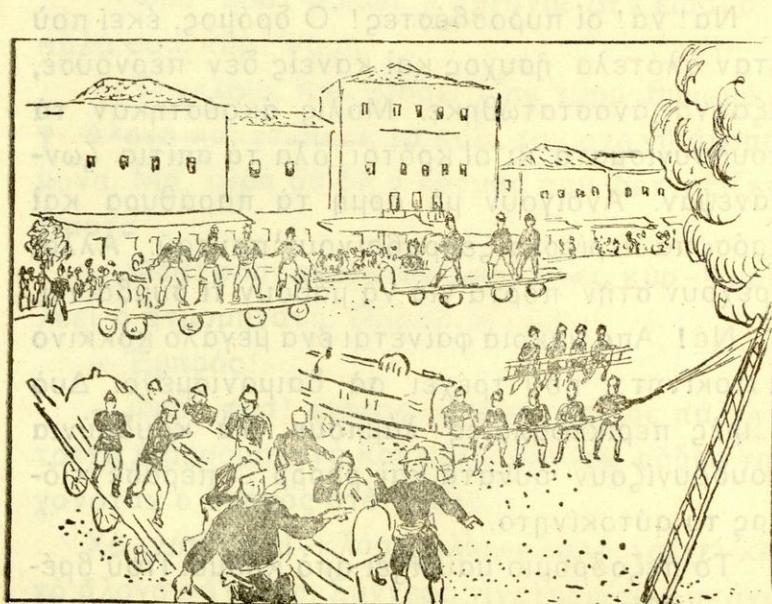
— Μ! Ξαίρω κι έγώ! Κι όλοι σηκώνουν τοὺς
ώμους, κοιτάζουν γύρω, κοιτάζουν άπάνω, κου-
βεντιάζουν ό ενας μὲ τὸν ἄλλο!.. ποῦ είναι ή
φωτιά.

Ρρρρρ... πάλι ἄλλη πυροσβεστικὴ ἀντλία.

Κάτω ἀπὸ τὶς περικεφαλαίες φαίνονται πρό-
σωπα ἄφοβα.

Ρρρρρ... ἄλλο αὐτοκίνητο μὲ πυροσβέστες.

Μὰ πάει τόσο γρήγορα, ποὺ μόλις καὶ προ-
φταίνει κανεὶς νὰ διακρίνη. "Ολοι οἱ ἄνθρωποι
τρέχουν σὰν κάποιος νὰ τοὺς κυνηγάῃ.

“Α, νά! κεί κάτω ό σύρανός είναι κόκκινος.

Η φωτιά φαίνεται θά είναι πολὺ κοντά.

Βέβαια! νά, βλέπουν τώρα ένα μαῦρο πυκνὸ^τ σύννεφο από καπνὸ^τ νὰ άνεβαίνη πάνω απὸ τὰ σπίτια, κι άνάμεσα κόκκινες γλωσσες πύρινες!

Οι άντλιες περνοῦν βιαστικά. Ρρρρρ... ντίν-ντίν - ντίν - ντίν...

Η οίκοδομή.

Στὸ σπίτι μας είναι μῆνες τώρα ποὺ ἔχασαν δῶλοι τὴν ἡσυχία τους. Μὰ γιὰ μένα είναι σωστὸ^τ γλέντι! Στὴ μάντρα, τὴν ἀπέναντι, ἀφοῦ τὴ γκρέμισαν, ἄρχισαν κάμποσοι ἀντρες νὰ σκάβουν τὴ γῆ. Σὲ λίγο είχαν κάνει μιὰ μεγάλη τετράγωνη λακκούβα. Τὰ κάρα ἔπαιρναν τὰ χώματα ποὺ ἔθγαζαν απὸ τὸ σκάψιμο.

Τί θόρυβος!

Οι ἄνθρωποι φώναζαν πολύ. Τὰ ἄλογα ντούκ, ντούκ, χτυποῦσαν μὲ τὸ πόδι τους ἀνυπόμονα τὴ γῆ. Γύριζαν δῶθε κεῖθε τὸ κεφάλι, καὶ καθὼς τὸ ἀνατίναζαν ὀλόκληρα τὰ χάμουρα ἡχολογοῦσαν.

Πῶς ἥθελα νὰ ἥμουν ἐκεῖ πάνω! Νὰ στέκω ὀλόρθιος καὶ νὰ χτυπῶ τὸ ἄλογο γιὰ νὰ πηγαίνῃ ὀλοένα πιὸ γρήγορα.

“Ήθελα νὰ ἥμουν ἀμαξάς!

Τὰ κάρα πήγαιναν κι ἔρχονταν. Πότε κουβαλοῦσαν ἄσπρες πέτρες καὶ πότε κόκκινα τοῦθλα.

"Αρχισαν νὰ χτίζουν. Παίρνουν τὰ τοῦθλα καὶ τὰ βάζουν τὸ ἑνα πάνω στὸ ἄλλο.

Σπουδαῖο πρᾶμα! Κι ἐγὼ μπορῶ νὰ χτίζω μ' αὐτά.

Μὰ τί τὰ ἥθελαν τόσα τοῦθλα! Ἀδειάζουν - ἀδειάζουν όλοένα.

Χράπ! Χράπ! Χράπ! ὅλη μέρα! Τί φασαρία!

Στὴν ἄλλη ἄκρη ἔνα παιδί ὅλη τὴν ἡμέρα ἔριχνε ἄσπρες πέτρες μέσα σὲ ἔνα λάκκο κι ἀπὸ πάνω κρύο νερό. Μονομιᾶς οἱ πέτρες καὶ τὸ νερὸ ἄρχιζαν νὰ βράζουν.

— Ετοιμος ὁ ἀσβέστης! φωνάζει τραγουδιστὰ ὁ μικρός.

***

Μιὰ μέρα γύρισε τὸ μαστορόπουλο κατὰ τὸ παράθυρο, μὲ εἰδε ποὺ τὸ κοίταζα καὶ μοῦ γέλασε.

Πῆρα θάρρος καὶ πῆγα κοντά του. Τί δομοφα ποὺ ἤξαιρε καὶ σφύριζε αὐτὸ τὸ παιδί! "Εθαζε τὰ δύο δάχτυλά του στὸ στόμα καὶ σφύριζε τόσο δυνατά, ποὺ σοῦ ἔπαιρνε τὰ ἀφτιά.

Μὰ κάθε τόσο ἀφήνει τὸ σφύριγμα καὶ παίρνει μέσα στὸ πηλοφόρι τὸν ἀσβέστη καὶ τὴ λάσπη

καὶ τὰ κουβαλᾶ σὲ ἔναν ἄλλο, ποὺ τὸν λέει «μάστορη».

‘Ο μάστορης παίρνει τὶς πέτρες καὶ τὸν ἀσθέστη καὶ τὶς κολλάει τὴ μία πάνω στὴν ἄλλη.

Χτίζει!

Πάω κι ἐγὼ κοντά τους.

— Καλῶς τ’ ἀφεντικό! μοῦ λέει.

Ἐγὼ ντράπηκα τὴν πρώτη φορὰ κι εἴπα σιγά:

— Καλὴ μέρα, κύριε μάστορη.

Ἐκεῖνος γέλασε.

— Κάθησε νὰ μάθης καὶ σὺ νὰ χτίζης, μοῦ λέει. Εἶσαι ὅμως μικρὸς ἀκόμα. “Ἐχω κι ἐγὼ ἔνα γιὸ στὴν ἡλικία σου. Πᾶς σχολεῖο;

— Ναί, στὴ δεύτερη τάξη, τοῦ ἀπάντησα.

— Ξαίρεις καὶ διαβάζεις; μὲ ρώτησε ὁ μικρός.

— Βέβαια, τοῦ εἴπα.

— Τί κάνετε αὐτοῦ; τοὺς ρώτησα.

— Κάνομε ἔνα ὅμορφο σπιτάκι.

Κάθε μέρα, πότε ἀπὸ τὸ παράθυρο πότε ἀπὸ κοντά, ἔβλεπα τοὺς δυό μου φίλους, τὸν κύρΦίλιππα τὸ χτίστη καὶ τὸ μαστορόπουλο, ποὺ τὸ λένε Κώστα.

Σὲ λίγον καιρὸ ἀπέναντί μας στήθηκε ἔνα ὅμορφο σπίτι. Μὰ τώρα, ὁ κύρο-Φίλιππας κι ὁ Κώστας, ποὺ σφυρίζει τόσο ὅμορφα, χάθηκαν πιά. Πόσο λυπάμαι!

Τὸ μαστορόπουλο.

— Ο Κώστας, τὸ μαστορόπουλο, ξαίρει νὰ θράζη τὸν ἀσβέστη, ξαίρει νὰ σφυρίζῃ ὅμορφα, μὰ δὲν ξαίρει νὰ διαβάζῃ. Τὸν εἶχα χαμένο γιὰ κάμποσον καιρό. "Ωσπου μιὰ μέρα, νά τὸ σφύριγμά του! Τρέχω στὸ παράθυρο, βλέπω τὸν Κώστα.

— Θέλω κάτι νὰ σου πῶ, μοῦ λέει. "Ερχεσαι μιὰ στιγμὴ κάτω;

Βγῆκα ἔξω.

— Τί θέλεις, Κώστα;

— Μοῦ εἴπεις, πῶς ξαίρεις καὶ διαβάζεις γράμματα. "Έχω ἐδῶ ἑνα γράμμα, θέλεις νὰ μοῦ τὸ διαβάσης;

— Γράμμα; Έγὼ δὲν ἔχω διαβάσει ώς τώρα γράμματα ἔτσι ἀπὸ χέρι γραμμένα. Μόνο τοῦ βιβλίου γράμματα διαβάζω.

— Γιά δοκίμασε.

Τὸ ἀνοίξαμε δοκίμασα, μὰ δυσκολευόμουν πολύ.

— "Έλα μέσα, Κώστα, ή μητέρα μου θὰ σου τὸ διαβάση.

— Ο Κώστας δὲν ἥθελε στὴν ἀρχή, μὰ ύστερα δέχτηκε.

Μπήκαμε μέσα, κι ἐγὼ εἴπα στὴ μητέρα μου, γιὰ ποιὸ σκοπὸ ἦρθε ὁ Κώστας.

— Κάθησε, γιόκα μου, καὶ δός μου τὸ γράμμα
νὰ σου τὸ διαβάσω.

Τὸ γράμμα ἦταν ἀπὸ τὴ γιαγιά του κι ἔγραφε:

Ζευγολατιό, 12 τοῦ Ὁχτώβρη 1931

· Ἀγαπητό μου παιδί,

Ἐλαβα τὰ λεφτὰ ποὺ μοὺ ἔστειλες. Σ' εύχα-
ριστῶ, παιδάκι μου, κι ὁ Θεὸς νὰ σὲ βοηθήσῃ.
Μοὺ παράγγειλες ναρθᾶ αύτοῦ, μὰ τί νὰ μὲ κά-
νης γριά γυναικα; Νὰ μπορούσα νὰ δούλευα!
· Ασε νὰ τὸ σκεφτῶ.

· Εχε τὴν εὔκη μου

· Η γιαγιά σου.

· Η μητέρα διάβασε τὸ γράμμα καὶ σήκωσε τὰ
μάτια τῆς δακρυσμένα καὶ κοίταξε τὸν Κώστα.

— Μπράβο, Κώστα! Τόσο μικρός, καὶ φροντί-
ζεις γιὰ τὴ γιαγιά σου! Αύτὸ δείχνει, πῶς είσαι
καλὸ παιδί. Θέλω νὰ γίνης φίλος μὲ τὸ παιδί μου.

* * *

— Πές μου, Κώστα, βρίσκεσαι μακριὰ ἀπὸ
τοὺς δικούς σου; ρώτησε ἡ μητέρα.

— Δὲν ἔχω δικούς μου πιά· είμαι ἀπὸ τὴ Σμύρ-
νη. "Ολους τοὺς ἔχασα! Τὸν πατέρα μου, τὴ
μητέρα μου καὶ τὸν ἀδερφό μου. Μονάχα, ἐγὼ
σώθηκα μὲ τὴ γιαγιά μου. Ἀπὸ τὴ Σμύρνη μᾶς

έφεραν έδω, σ' ένα χωριό. Έγώ ήρθα ύστερα μόνος μου έδω πέρα μαζί μ' ένα γείτονά μας, για νὰ βρω καὶ νὰ μάθω καμιὰ δουλειά. Τώρα ζητάω νὰ φέρω καὶ τὴ γιαγιά μου. Νὰ δῶ πως θὰ τὰ καταφέρω.

— Καὶ δὲν ξαίρεις καθόλου γράμματα;

— Καθόλου, εἰπε ό Κώστας.

— Νὰ τοῦ μάθω έγώ! μητέρα. Νὰ ἔρχεται ό Κώστας κάθε βράδυ στὸ σπίτι, ύστερα απὸ τὴ δουλειά του, κι έγώ θὰ τὸν διαβάζω.

Πῶς χάρηκε τὸ καημένῳ τὸ μαστορόπουλο!

— Άλήθεια, μὲ ρώτησε, θὰ μοῦ κάνης αὐτὸ τὸ καλό; Νὰ δῆς, κι έγώ ὅ, τι μοῦ ζητήσης θὰ σου τὸ κάνω.

— Απὸ κείνη τὴ μέρα γίναμε οἱ πιὸ καλοὶ φίλοι. Κάθε βράδυ ἔρχεται ό Κώστας καὶ μελετοῦμε μαζί. Ή μητέρα συχνὰ λέει:

— Κοντεύει ό μαθητής νὰ περάσῃ τὸ δάσκαλο.

Καὶ γελοῦμε καὶ οἱ τρεῖς.

* * *

Μιὰ μέρα ό Κώστας μοῦ ἔλυσε τὸ πιὸ δύσκολο πρόβλημα ποὺ είχαμε. Κανένας στὴν τάξη δὲν τὸ εἶχε λύσει, οὔτε κι ό σωφὸς τῆς τάξης μας. ό Μήτσος.

— Ποιὸς ἔλυσε τὸ πρόβλημα; ρωτάει ὁ δάσκαλος.

Ἐγὼ μονάχα σήκωσα τὸ χέρι.

— Μπράβο! μπράβο! μου εἶπαν.

Μὰ κείνη τὴν στιγμὴ συλλογίστηκα τὸν Κώστα καὶ εἶπα:

— Νὰ μὴ μοῦ λέτε ἐμένα τὸ μπράβο, νὰ τὸ πῆτε στὸν Κώστα, τὸ μαστορόπουλο. Καὶ διηγήθηκα μὲ δυὸ λόγια τὴν ἱστορία τοῦ Κώστα.

— "Ε! τότε, εἶπε ὁ δάσκαλος, μπράβο καὶ σὲ σένα, ποὺ εἶσαι τόσο εύγενικὸς δάσκαλος, καὶ μπράβο τοῦ Κώστα, ποὺ εἶναι τόσο καλὸς μαθητής!"

Τώρα ἡ τάξη ὅλη θέλει νὰ γνωρίσῃ τὸν Κώστα.

— Αὔριο νὰ μᾶς τὸν φέρης.

Τὴν ἄλλη μέρα νάμαστε κι οἱ δυό. 'Ο καημένος ὁ Κώστας μὲ πόσι, υγκίνηση μπῆκε στὸ σχολεῖο! Στάθηκε σαστισμένος καὶ μᾶς κοίταξε ὅλους μέσα στὴν τάξη.

— Σου ἀρέσει; τὸν ρώτησε ὁ δάσκαλος.

— Δὲν ξαίρω, εἶπε Μοῦ ἀρέσει ὅμως νὰ μάθω γράμματα, γιὰ νὰ μπορῶ νὰ διαβάζω βιβλία.

'Απὸ κείνη τὴν μέρα ἄρχισε γιὰ τὸν Κώστα νέα ζωὴ.

‘Ο δάσκαλος διώρωισε ἐπιστάτισσα τοῦ σχολείου τὴν γιαγιὰ τοῦ Κώστα κι αὐτὸς ἔγινε μαθητής.

Ἡ ἱστορία τοῦ μπάγκου.

Γεννήθηκα στὸ μαραγκούδικο τοῦ κὺρ-Μάρκου τοῦ Δάκα. Ὁ κύρ-Μάρκος ἦταν καλὸς μάστορης καὶ γι' αὐτὸ εἶχε πολλὴ δουλειά.

Ἄπεναντί μου στεκόταν ἔνα μεγάλο τετράφυλλο παράθυρο καὶ παρακεῖ μιὰ μεγάλη καὶ μεγαλόπρεπη πόρτα. Ἡταν γιὰ τὸ μέγαρο τοῦ κυρίου Πολυχρόνη.

Δίπλα μου ἦταν μεγάλες καὶ μικρὲς σανίδες ἀνακατωμένες. Παρέκει όλόκληρο τὸ μαγαζὶ γεμάτο ροκανίδια.

Ο κύρ-Μάρκος ἀγαποῦσε τὴ δουλειά του πολὺ κι ὅ, τι ἔφτιανε τὸ ἔκανε ώραϊο καὶ κομψό. Ἐμένα μ' ἔβαψε ἄσπρο!

— Δέξ, ἔλεγε στὸ Γιῶργο, τὸ παραπαίδιο του, δέξ τον τώρα, μὲ τὸ ἄσπρο του φόρεμα! Μέσα στὰ πράσινα δέντρα θὰ εἶναι θαυμάσιος!

— "Α, σκέφτηκα, ἀφοῦ ὁ κύρ-Μάρκος, ποὺ φτιάνει τόσο ώραϊα πράματα, μὲ θαυμάζει, φαντάζομαι τί θὰ κάνουν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι!"

Μιὰ μέρα σταμάτησε ἔνα κάρο ἐμπρὸς στὸ μαγαζὶ τοῦ κύρ-Μάρκου.

— Τώρα, εἴπα, ἀρχίζει ἡ δόξα μου!

Μὲ φόρτωσαν ἀπάνω στὸ κάρο. Τί περίεργος ποὺ ἦταν οἱ δρόμοι! Ψηλὰ ἀπὸ τὸ κάρο μου καὶ τί δὲν εἶδα! Τράμ, ἄμαξες, σπίτια, ἄλογα, μόνο μπάγκους σὰν καὶ μένα δὲν εἶδα!

Φτάσαμε σ' ἔναν ὅμορφο κήπο.

— Ἐδῶ θὰ τὸν στήσωμε, εἶπε ὁ ἀμαξάς.

Ήταν μιὰ ὅμορφη ἀκακία καὶ δίπλα μιὰ ροδοδάφνη.

— Καλὴ μέρα σου! μοῦ φωνάζει τὸ πουλάκι ἀπὸ ψηλά.

— Σοῦ ἀρέσει ἐδῶ; σκύθει καὶ μοῦ λέει ἡ ἀκακία.

Μοῦ ἄρεσε, ἀληθινά, πολύ.

Οποιος περνοῦσε γύριζε καὶ μὲ κοίταζε.

— Α, πρέπει νὰ μείνω ώραιος, σκέφτηκα.

Σὲ λίγο, νά, ἀπὸ μακριὰ ἐρχόταν ἔνας ἄνθρωπος μὲ περίεργη φορεσιὰ καὶ μὲ χρυσὰ σειρίτια.

— Νά ὁ βασιλιάς, εἶπα, ἐρχεται νὰ μὲ δῆ!

— Τί λέσ! μοῦ λέει, τὸ πουλάκι. Αύτὸς εἶναι ὁ κύρ-Αντώνης, ὁ φύλακας τοῦ κήπου. Καὶ τὸ πουλάκι ἄρχισε νὰ γελάῃ τόσο, ποὺ πήγαν νὰ ξεκολλήσουν τὰ σαγόνια του.

Ἐγὼ ντράπηκα πολύ, ποὺ ἀν εἰχα μάγουλα θὰ γίνονταν κατακόκκινα.

Οσο περνοῦσε ἡ ὥρα, τόσο οἱ διαβάτες γίνονταν περισσότεροι.

Νά ή κυρία Ἐλένη καὶ ή κυρία Ἀσπασία μὲ τὰ παιδάκια τους. Ἡρθαν καὶ κάθησαν νὰ ξεκουραστοῦν.

— Α! τί βλέπω; Τὰ μικρὰ ἀκουμποῦσαν τὰ ψωμάκια καὶ τοὺς κουραμπιέδες, ποὺ ἔφτιαναν μὲ λάσπη, ἀπάνω μου.

·Απελπισία! Εύτυχως ή κυρία Ἐλένη καὶ ή κυρία Ἀσπασία ἔφυγαν.

— Ας πᾶνε στὸ καλό, εἶπα.

Σὲ λίγο, νά, ἀπὸ μακριά, τρεῖς ἐργάτες. Ἡταν μὲ τὰ ροῦχα τῆς δουλειᾶς καὶ μὲ τὰ ἐργαλεῖα τους.

— Αὐτοὶ μοῦ ἔλειπαν! φώναξα θυμωμένος.

— Δὲ ντρέπεσαι! μοῦ λέει ή ἀκακία, ποὺ μὲ ἀκουσε. Πρέπει νὰ χαίρεσαι ποὺ γίνεσαι χρήσιμος στὸν κόσμο!

Οἱ ἐργάτες ἥρθαν καὶ κάθησαν στὰ γόνατά μου.

·Η ἀκακία, ὅλο καλοσύνη, ἔσκυψε τὰ κλωνιά της γιὰ νὰ τοὺς κάνῃ σκιά.

·Εφαγαν οἱ ἐργάτες, κουβέντιασαν, ἀστειεύτηκαν, ξεκουράστηκαν καὶ σηκώθηκαν νὰ φύγουν.

— Ας εἰσαι εύλογημένος! μοῦ εἶπαν.

Νά καὶ μιὰ γριὰ καμπουριασμένη. Φαίνεται πολὺ κουρασμένη. Κάνω ὅλα μου τὰ δυνατά, νὰ

μὲ δὴ ἡ γριούλα καὶ νὰ καθήσῃ στὰ γόνατά μου
νὰ ξεκουραστῇ.

— Ἀμα ξεκουράστηκε μοῦ εἶπε:

— Ἐχε τὴν εὔκή μου!

— Εγινα ὁ πιὸ ἀγαπητὸς μπάγκος. Σὲ πόσους
ἔχω δώσει ύγεια καὶ ξεκούραση! Κι ὅλο ἔχω στὴν
καρδιά μου τὰ λόγια τῆς ἀκακίας:

— Δὲ ντρέπεσαι! Πρέπει νὰ χαιρεσαι ποὺ γί-
νεσαι χρήσιμος στὸν κόσμο!..

Τὸ γράμμα τοῦ Ἀλέκου.

Εἶχαμε μπῆ στὴν τάξη.

— Ή Ἀνθούλα σηκώθηκε ἀπὸ τὴ θέση τῆς, πλη-
σίασε τὴ δασκάλα μας καὶ τῆς ἔδωκε κάτι. Ήταν
ἔνα γράμμα.

— Η δασκάλα τὸ πῆρε κι ἄνοιξε τὸ φάκελλο.
Ξεδίπλωσε τὸ γράμμα καὶ διάβασε μέσα τῆς.

— Επειτα σήκωσε τὰ μάτια τῆς, μᾶς κοίταξε καὶ
μᾶς εἶπε:

— Παιδιά, τὸ γράμμα εἶναι τοῦ Ἀλέκου. Μοῦ
γράφει νὰ σᾶς τὸ διαβάσω. Ἀκοῦστε:

Κυρία Εἰρήνη,

— Επεσα κι ἔσπασα τὸ πόδι μου. Εἶμαι τώρα
στὸ Δημοτικὸ Νοσοκομεῖο. Θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ

πῆς χαιρετίσματά στὰ παιδιά καὶ πώς θὰ ἥθελα
νὰ τὰ δῶ. Φαίνεται, πώς θὰ ἀργήσω νὰ σηκωθῶ.
Σὲ χαιρετῶ μὲ σεβασμὸ
'Αλέκος.

Πόσο λυπηθήκαμε! Ὁ Μῆτσος κι ἡ Σοφία λίγο
νὰ κλάψουν. Ἡταν οἱ πιὸ στενοὶ φίλοι μὲ τὸν
'Αλέκο.

‘Η κυρία Εἰρήνη μᾶς ρώτησε:

— Τί θὰ κάνετε τώρα;
— Νὰ τοῦ γράψωμε κι ἐμεῖς, εἶπε ὁ Σπύρος.
— “Οχι, εἶπε ὁ Κωντάκης, νὰ μὴ τοῦ γράψω-
με, ἀλλὰ νὰ πᾶμε νὰ τὸν δοῦμε.

— Κάτι μᾶς εἶπες καὶ σύ! εἶπε ἡ Σοφία.

— Καὶ τὸ ἔνα καὶ τὸ ἄλλο νὰ κάνωμε, εἶπε ἡ
Ροδούλα. Τώρα νὰ τοῦ γράψωμε καὶ τὴν Πέμτη
τὸ ἀπόγεμα, ποὺ δὲν ἔχομε σχολεῖο, νὰ πᾶμε νὰ
τὸν δοῦμε.

— Ναί, ναί, εἶπαν ὅλοι.

— Τί θὰ γράψωμε; εἶπε ἡ Φρόσω. Πρέπει νὰ
έτοιμάσωμε τὸ γράμμα.

‘Η Ροδούλα βγῆκε στὸν πίνακα. Ὁ καθένας:
ἔλεγε τὴ γνώμη του. Δοκίμασαν, ξαναδοκίμασαν,
ἔπι τέλους ἔγραψαν:

‘Αγαπητέ μας Ἀλέκο,

‘Η κυρία Εἰρήνη μᾶς διάβασε τὸ γράμμα σου.

Λυπηθήκαμε πάρα πολὺ για τὸ ἀτύχημά σου. Πι-
στεύομε νὰ γίνῃ τὸ πόδι σου γρήγορα καλά. Μὴ
στεναχωριέσαι, ἐμεῖς θὰ σοῦ λέμε τὰ μαθήματα.
Τὴν Πέμπτη τὸ ἀπόγεμα νὰ μᾶς περιμένης.

Σὲ χαιρετοῦμε
·Η τάξη σου.

* * *

“Όταν τελείωσε τὸ μάθημα, ἡ Ροδούλα εἶπε
νὰ σταθοῦμε λιγάκι νὰ σκεφτοῦμε, πῶς θὰ πάμε
στὸν Ἀλέκο.

·Η Ἀνθούλα πρότεινε νὰ πάμε δλοι μαζί.

·Η Φρόσω τὴν ἔκοψε λέγοντας:

— “Οχι δά, δλοι μαζί! Θὰ ταράξωμε τοὺς ἀρ-
ρώστους. Καὶ οὕτε ἀφήνουν τόσον κόσμο στὸ
Νοσοκομεῖο.

— ‘Εγὼ λέω νὰ πάμε οἱ μισοί, εἶπε ὁ Χαρά-
λαμπος.

— Πάλι πολὺ εἶναι, εἶπε στοχαστικὰ ἡ Ρο-
δούλα.

Τότε ἡ Φρόσω ξαναμίλησε.

— Νομίζω καλύτερο νὰ ὄρισωμε τρεῖς, νὰ
πᾶν ἀντιπρόσωποι δλης τῆς τάξης.

— Πολὺ σωστά, εἶπε ἡ Εἰρήνη. Νὰ γίνῃ ἐπι-
τροπὴ ἀπὸ τρεῖς καὶ νὰ πᾶνε στὸ Νοσοκομεῖο,
νὰ δοῦν τὸν Ἀλέκο.

Αύτὸν ἔγινε.

“Ολη ἡ τάξη εἶπε νὰ πᾶνε ὁ Ἀλέξης ἡ Ροδούλα κι ὁ Γιώργος.

Στὸ Νοσοκομεῖο.

‘Ο Γιώργος, ἡ Ροδούλα κι ὁ Ἀλέξης ἔφτασαν στὸ Νοσοκομεῖο λίγο νωρίς. Ἡ πόρτα θὰ ἄνοιγε σὲ δέκα λεπτά τῆς ὥρας. Πόσος κόσμος περίμενε! “Ολοι κάτι κρατοῦσαν, ἄλλος πορτοκάλια, ἄλλος γλυκά, ἄλλος λουλούδια.

‘Η Ροδούλα κρατοῦσε λουλούδια, ὁ Ἀλέξης γλυκά.

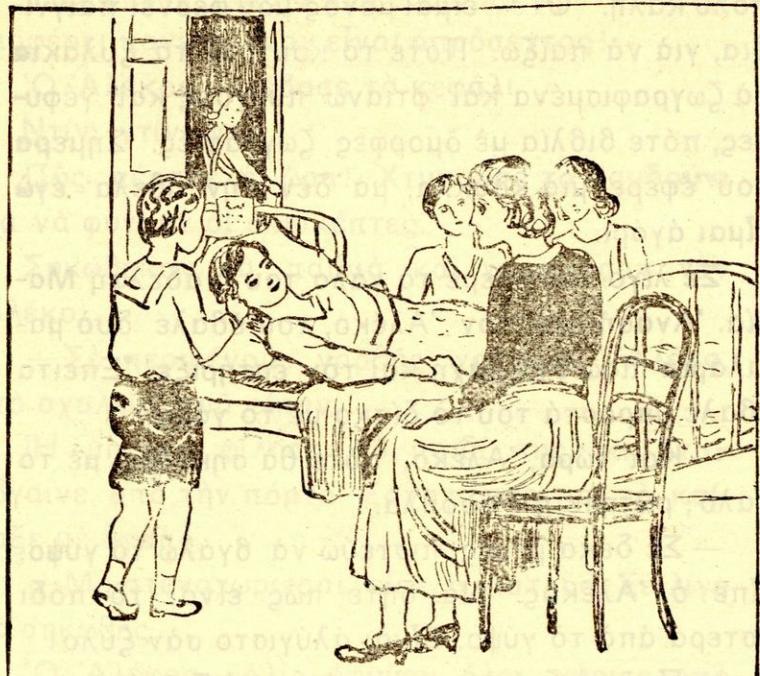
‘Η πόρτα ἄνοιξε.

* * *

Νάτος ὁ Ἀλέκος! Εἶναι σ' ἔνα μεγάλο δωμάτιο, στὸ «θάλαμο Β'», ὅπως μᾶς εἶπαν.

Τώρα εἶναι καλὰ πιά, δὲν πονεῖ, λέει, γιατὶ τὸ πόδι του εἶναι μέσα σὲ γύψο. Μόνο δὲν πρέπει νὰ κουνιέται.

“Ολα εἶναι ἔδω μέσα ἄσπρα καὶ καθαρά. Ὁ Ἀλέκος φορεῖ ἄσπρο νυχτικό, ὅπως κι ὅλοι οἱ ἄλλοι ποὺ εἶναι μέσα στὸ θάλαμο. Πάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι του εἶναι μιὰ πινακίδα. Ὁ Ἀλέξης διαβάζει τὸ ὄνομα τοῦ Ἀλέκου: Ἀλέξανδρος Λάρας.

— Γράφουν άπάνω, λέει ο Ἀλέκος, τὸν πυρετὸν ποὺ ἔχω.

Δίπλα του εἶναι ἕνα κουμπί. Μόλις χρειαστῇ κάτι, χτυπάει κι ἔρχεται ἡ νοσοκόμως, ἡ ἀδελφὴ Μαρία, ὅπως τὴ λέει ο Ἀλέκος.

Εἶναι πολὺ καλή, ὅπως φαίνεται. Μπαίνει μέσα καὶ λέει γελαστή:

— "Α, ώραία! σήμερα ἔχεις συντροφιές! καὶ τοῦ χαιδεύει τὸ κεφάλι.

— "Η ἀδελφὴ Μαρία, λέει ο Ἀλέκος, εἶναι

πολὺ καλή. "Οταν είμαι μόνος μοῦ φέρνει παιγνίδια, γιὰ νὰ παίξω. Πότε τὸ κουτὶ μὲ τὰ ξυλάκια τὰ ζωγραφισμένα καὶ φτιάνω πύργους καὶ γέφυρες, πότε βιβλία μὲ ὅμορφες ζωγραφιές. Σήμερα μοῦ ἔφερε μιὰ κούκλα, μὰ δὲν τὴν ἥθελα· ἐγὼ είμαι ἀγόρι.

Σὲ λίγο τοῦ ἔφερε τὸ γάλα του ἡ ἀδελφὴ Μαρία. Ἀνασήκωσε τὸν Ἀλέκο, τοῦ ἔβαλε δυὸ μαξιλάρια πίσω στὴν ράχη καὶ τὸν ἐστήριξε. "Ἐπειτα ἔβαλε μπροστά του τὸ δίσκο μὲ τὸ γάλα.

— Καὶ τώρα, Ἀλέκο, πότε θὰ σηκωθῆς μὲ τὸ καλό; ρώτησε ἡ Ροδούλα.

— Σὲ δέκα μέρες πιστεύω νὰ βγάλω τὸ γύψο, εἶπε ὁ Ἀλέκος. Νὰ δῆτε πῶς είναι τὸ πόδι ὑστερα ἀπὸ τὸ γύψο. Εἶναι ἀλύγιστο σὰν ξύλο!

— Ποὺ τὸ ξαίρεις; τὸν ρώτησε ὁ Γιώργος.

— Εἶδα, τὴν πρώτη μέρα ποὺ ἥρθα, ἐνα ἄλλο παιδί.

Ἐμεῖς φοβηθήκαμε, μὰ ὁ γιατρὸς εἶπε:

— Αὔριο τὸ πόδι θὰ είναι καλύτερα. Θὰ λυγίζῃ εύκολα. Σὲ τέσσερεις - πέντε μέρες θὰ μπορῆς νὰ περπατῆς.

Νά καὶ ἡ μητέρα τοῦ Ἀλέκου. Μπῆκε, τὸν φίλησε πολλὲς φορὲς κι ὑστερα χαιρέτησε καὶ τὰ παιδιά. Κάθησε στὸ κρεβάτι καὶ κρατούσε στὸ χέρι της τὸ χέρι του.

— Βλέπετε, παιδιά μου, είπε λυπημένη, πόσο
ύποφερει κανείς, όταν είναι άπρόσεχτος!

‘Ο Ἀλέκος κατέβασε τὸ κεφάλι.

Ντίν, ντίν, ντίν!

Πῶς πέρασε ἡ ὥρα! Χτυποῦσε τὸ κουδούνι
γιὰ νὰ φύγουν οἱ ἐπισκέπτες.

Σηκωθῆκαν τὰ παιδιά καὶ χαιρέτησαν τὸν
Ἀλέκο.

— Σὲ περιμένομε ναρθῆσ γρήγορα, Ἀλέκο,
στὸ σχολεῖο, τοῦ εἶπαν.

Ἡ μητέρα φίλησε τὸ παιδί της, κι ὅταν
ἔβγαινε ἀπὸ τὴν πόρτα ξαναγύρισε καὶ τὸ κοί-
ταξε μὲ ἀγάπη.

— Μὴ στενοχωριέσαι, είπε ὁ γιατρός. Σὲ λίγο
θὰ σηκωθῆσ.

‘Ο Ἀλέκος, μόλις ἔφυγαν ὅλοι, γύρισε ἀπὸ
τὴν ἄλλη μεριά κι ἔκλαψε.

‘Ο τυφλός.

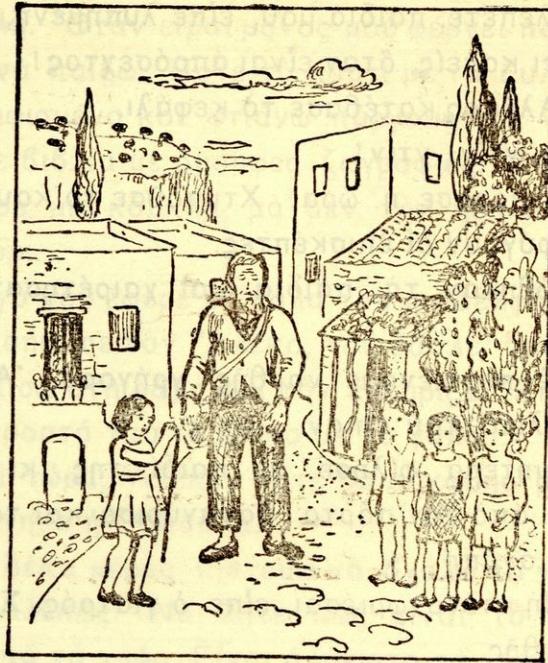
‘Ο Μίμης, ὁ Λευτέρης κι ὁ Νίκος ἔπαιζαν βό-
λους ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι τους.

— Τάκ - τάκ - τάκ - τάκ - τάκ, ἀκούστηκε ἀπὸ
πέρα.

— ‘Ο μπάρμπα - Μηνάς ἔρχεται, είπε ὁ Νίκος.

Ἐνας ἀσπρομάλλης γέρος, μὲ ροῦχα φτωχικά,
ἔστριβε σιγά - σιγά τὴ γωνία. Μὲ τὴν ἄκρη τοῦ

8 Ἰμβριώτου, κλ., «‘Ο Κόσμος τοῦ παιδιοῦ» Β' Δημ., ἔκδ. Δ' 1933 113

μπαστουνιοῦ του ψαχούλευε τὸ πεζοδρόμιο, γιὰ
νὰ βρῇ τὸ δρόμο του!..

“Ολοι ξαίρουν τὴν ἱστορία τοῦ γέρου τοῦ τυ-
φλοῦ.

Μέσα στὸ ἔργοστάσιο ποὺ δούλευε ἦταν ὁ
καλύτερος τεχνίτης. “Αξαφνα πῆρε φωτιὰ ἡ μη-
χανή, κι ὁ Μηνᾶς ἀπὲ τὰ καφίματα ἔχασε τὰ
μάτια του.

‘Ο μπάρμπα - Μηνᾶς ἀπὸ τότε περπατάει στὰ
σκοτάδια μὲ ὄδηγὸ τὸ μπαστούνι του. “Ολοι τὸν
συμπονοῦν γιὰ τὴ δυστυχία του.

Μὰ τὰ τρία παιδιά σήμερα, ἔτσι γιὰ νὰ παίξουν, ἄρχισαν νὰ περιγελοῦν τὸ δυστυχισμένο τὸ μπάρμπα - Μηνά.

Αύτὸς τὰ ἔχασε, καὶ καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὸ πεζοδρόμιο τοῦ ξέφυγε τὸ μπαστούνι κι ἐπεσε μέσα σ' ἓνα ύπόγειο.

‘Ακόμα λίγο νὰ προχωροῦσε, θὰ ἐπεφτε κι αὐτὸς μέσα.

— Τὸ μπαστούνι, σᾶς παρακαλῶ.

— Κατέβα νὰ τὸ πάρης! λένε τὰ παιδιά κοοϊδευτικά.

Τὴν ἴδια στιγμὴ φάνηκε ἀπὸ τὴ γωνία ἡ Ἐλενίτσα.

Εἶδε τί γινόταν κι ἔτρεξε γρήγορα νὰ βοηθήσῃ τὸ γέροντα. Σήκωσε τὸ μπαστούνι κι εἶπε μὲ συμπόνια:

— Πάρτο, καλὲ παπούλη.

‘Ο τυφλὸς ἄρχισε νὰ εὔκιέται μ' ὅλη του τὴν καρδιὰ τὴν μικρή.

Μὰ τώρα καὶ τὰ ἄλλα παιδιά εἶχαν νιώσει τὸ λάθος τους. Στέκονται μπροστὰ στὴν Ἐλένη καὶ στὸ μπάρμπα - Μηνὰ μὲ σκυφτὰ τὰ κεφάλια, σὰ νὰ ζητοῦν συχώρεση. Κατάλαβαν τὸ μεγάλο κακὸ ποὺ ἔκαναν. Τὸ εἶχαν κάνει χωρὶς νὰ τὸ συλλογιστοῦν.

‘Ο άγέρας ταξιδεύει.

— Βρρρρρ! Σήμερα έχω όρεξη μεγάλη γιά ταξίδι. Βρρρρρ! Θέλω νὰ διασκεδάσω, εἶπε ό άγέρας ἔνα φθινοπωρινὸ πρωī. Καὶ καθώς δὲν έχει μπόγους καὶ βαλίτσες νὰ τραβάη μαζί του, τὸ εἶπε καὶ ξεκίνησε.

— Βρρρρρ! άνάμεσα στοὺς δρόμους ἄρχισε νὰ σφυρίζῃ.

— Ἔρχεσαι μαζί μου; φωνάζει σ’ ἔνα κομμάτι χαρτὶ ποὺ ἦταν χάμω. Τὸ χαρτὶ ξεκίνησε, μὰ δὲ μποροῦσε, καὶ ξανακάθησε στὸ πεζοδρόμιο.

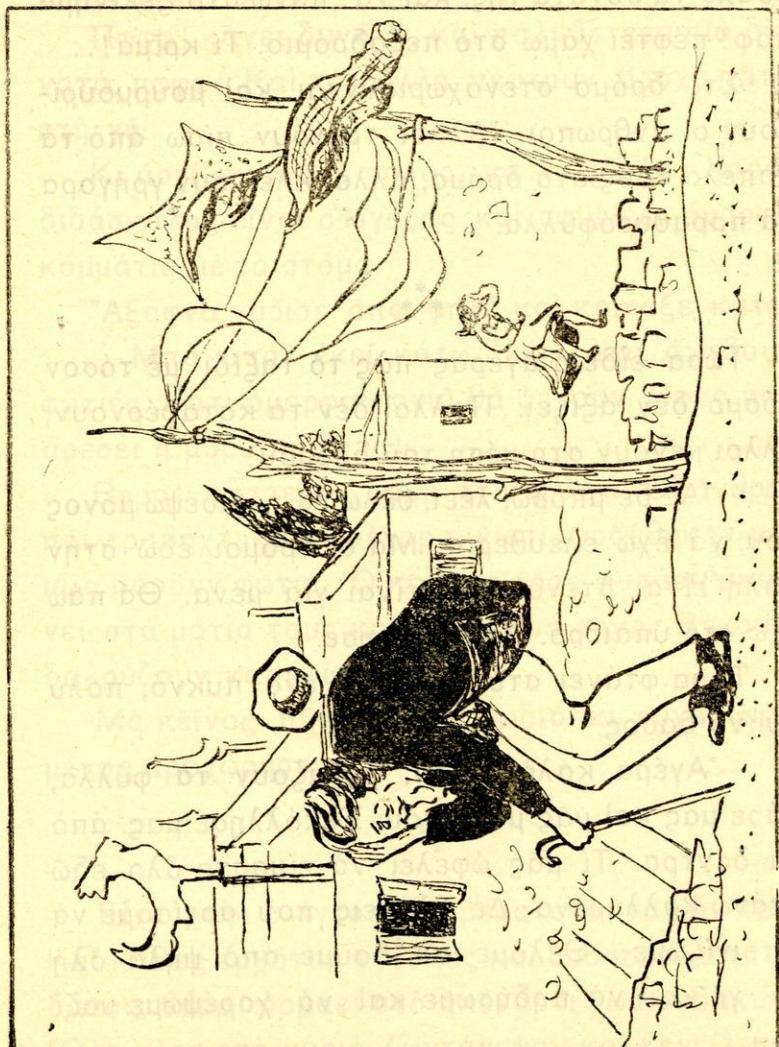
— Βρρρρρ! πάω ταξίδι, ποιὸς ἔρχεται μαζί μου; φωνάζει πάλι.

‘Απ’ ὅλες τὶς μεριές βρέθηκαν ταξιδιῶτες. Ξερὰ φύλλα, ξυλαράκια, ἄδεια κουτιά, άκόμα καὶ μερικὰ καπέλα ξέφυγαν ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν ἀνθρώπων καὶ ζητοῦσαν νὰ πᾶνε μαζί του.

— Ομορφα, σωστά! λέει ό άγέρας, καὶ τὰ καπέλα τρέχουν πηδηχτὰ στὴ μέση τοῦ δρόμου.

Τί γίνεται! ὅλα τὰ πῆρε ἡ μανία νὰ ταξιδέψουν!

Ἐκεῖ ἀπάνω στὸ παράθυρο μιὰ γλάστρα μὲ δασιλικὸ θέλει νὰ ταξιδέψῃ κι αύτὴ μαζὶ μὲ τὰ παραθυρόφυλλα, ποὺ τραβιοῦνται καὶ σειοῦνται γιὰ νὰ φύγουν.

Ἐκεῖνα δὲν τὸ κατορθώνουν· μὰ ἡ γλάστρα
ἔβαλε τὰ δυνατά της, καὶ νά! πάνω στὸ ξεκίνημα
πάφ! πέφτει χάμω στὸ πεζοδρόμιο. Τί κρίμα!..

Στὸ δρόμο στενοχωριοῦνται καὶ μουρμουρί-
ζουν οἱ ἄνθρωποι. Ἀλλοι τρέχουν πίσω ἀπὸ τὰ
καπέλα τους στὸ δρόμο, ἄλλοι κλείνουν γρήγορα
τὰ παραθυρόφυλλα.

* *

Τώρα εἶδε ὁ ἀγέρας πῶς τὸ ταξίδι μὲ τόσον
κόσμο δὲν ἀξίζει. Πολλοὶ δὲν τὰ καταφέρνουν,
ἄλλοι μένουν στὴ μέση τοῦ δρόμου!

— “Α! δὲ μπορῶ, λέει, θέλω νὰ ταξιδέψω μόνος
μου, νὰ ἔχω ἐλευθερία. Μὰ οἱ δρόμοι ἔδω στὴν
πόλη εἶναι στενοί, δὲν εἶναι γιὰ μένα. Θὰ πάω
ἔξω στὸ ὑπαιθρο. Καὶ ξεκίνησε.

Τώρα φτάνει στὸ δάσος, σ' ἓνα πυκνό, πολὺ¹
πυκνὸ δάσος.

— Ἀγέρα, καλὲ ἀγέρα, φωνάζουν τὰ φύλλα,
πάρε μας καὶ μᾶς μαζί σου. Ξεκόλλησέ μας ἀπὸ
τὰ δέντρα. Τί μᾶς ὡφελεῖ νὰ εἴμαστε δόλο ἔδω
ἐπάνω κολλημένα; Δὲ βλέπεις ποὺ ἀρχίσαμε νὰ
κιτρινίζωμε; Θέλομε νὰ δοῦμε ἀπὸ ψηλὰ ὅλη
τὴ γῆ καὶ νὰ πηδήσωμε καὶ νὰ χορέψωμε μαζί
σου.

— Πολὺ σωστά! λέει ὁ ἀγέρας, εύχαριστημε-

νος ποὺ θὰ ἔχῃ μαζί του τόσο λιγερὲς καὶ ἀλα-
φριὲς χορεύτριες.

Πφφφ! κάνει δυνατά, καὶ πάλι ύστερα πιὸ δυ-
νατά, πφφφ! Καὶ τὰ φύλλα πέφτουν βροχὴ κάτω
στὴ γῆ.

Κι ἀρχίζει πιὰ ὁ χορός, μὰ τί χορός! Χορο-
διδάσκαλος εἶναι ὁ ἀγέρας καὶ σφυρίζει ὅμορφα
κομμάτια μὲ τὸ στόμα.

“Ἄξαφνα γύρισε ἀπὸ ψηλὰ καὶ κοίταξε κάτω.

— Μπὰ - μπά! ἐκεῖ κάτω βλέπω καὶ ἀνάβουν
φωτιές. Κάτι ὅμορφα φαγιὰ θὰ ψήνουν. Πόσο μοῦ
ἀρέσει ἡ μυρωδιά τους!

Βρρρ! φυσάει μ' ὄρμὴ στὴ φλόγα. Οἱ ἄνθρω-
ποι τραβήχτηκαν γρήγορ, γιατὶ φοβήθηκαν μή-
πως πάρουν φωτιά. ‘Ο καπνός, ὅσο φυσάει, μπαί-
νει στὰ μάτια τους καὶ στὸ λαιμό τους. Βήχουν,
δακρύζουν καὶ πνίγονται.

Μὰ κείνος πήρε λίγη μυρωδιὰ κι εύχαριστη-
μένος προχώρησε.

* * *

Εἶχε κέφι ὁ ἀγέρας σήμερα στὸ ταξίδι του.
Καὶ καθὼς ἐρχόταν φρέσκος καὶ δροσερὸς ἀπὸ τὸ
δάσος, βρρρ! ὄρμάει στὸ ἀπέναντι χωριουδάκι...
“Ολα μέσα στὸ χωριὸ ζωντάνεψαν καὶ ξεχείλισαν
ἀπὸ χαρὰ μονομιᾶς.

— Καλῶς ἥρθες! φώναξε τὸ μαντήλι ποὺ κρεμόταν στὸ σκοινὶ γιὰ νὰ στεγνώσῃ.

— Καλῶς ἥρθες! φώναξε ό κοκορίκος τῆς καπνοδόχης κι ἔτρεξε. Ζήτω! "Ερχεται ό άγέρας!"

Καὶ τὰ λουλούδια στὰ περιβόλια χαιρετοῦσαν καὶ ἔγνεφαν. Τὰ δέντρα ἔγερναν τίς κορυφές τους, καὶ πάνω στὴ στέγη οἱ ἀνεμοδεῖχτες τεντώθηκαν κι ἄρχισαν νὰ τραγουδοῦν:

— Ρρρρ... Ρρρρ...

Τὸ λιμάνι.

Σήμερα κατεβήκαμε μὲ τὸν πατέρα στὸν Περαιᾶ.

"Ερχεται ό θεϊος ἀπὸ τὴν Ξάνθη.

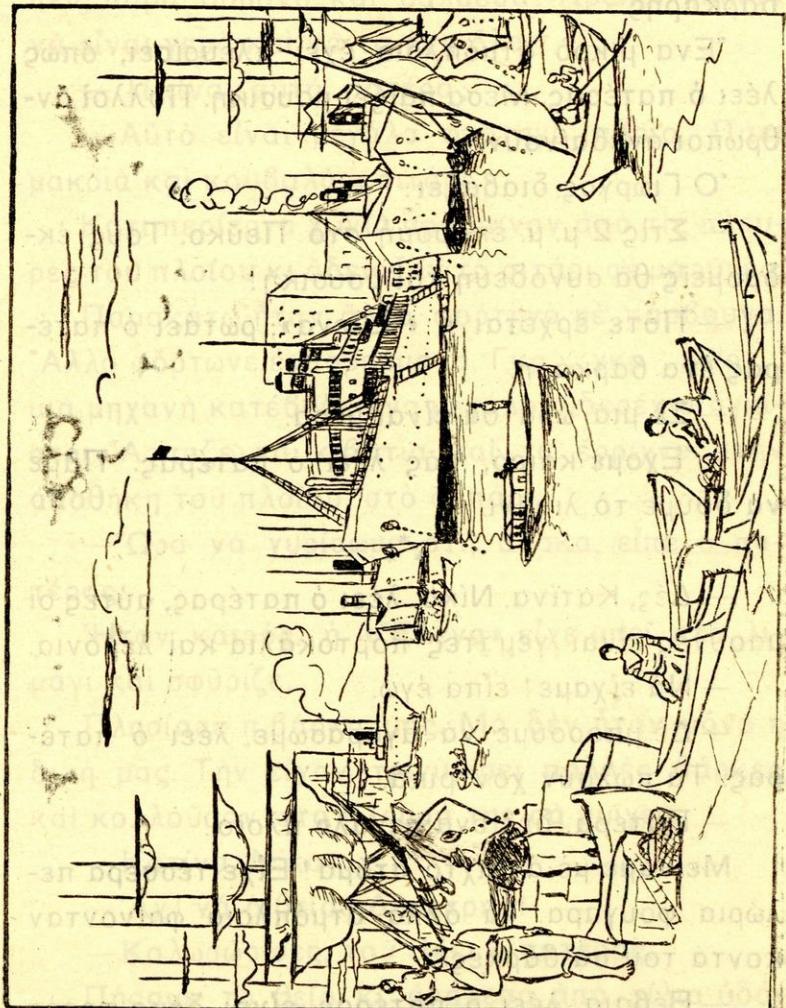
Μπήκαμε στὸν ύπόγειο σιδηρόδρομο καὶ σὲ 20 λεπτὰ, τῆς ὥρας νάμαστε στὸ λιμάνι.

"Εχετε δεῖ λιμάνι; Βάρκες, μαοῦνες, καίκια, πλοῖα μεγάλα, πλοῖα πελώρια! Τὸ ἔνα πλάι στὸ ἄλλο, κοντὰ - κοντά, στριμωγμένα. Γειτονιές όλοκληρες... Μόνο ποὺ ἀντὶ γιὰ σπίτια εἶναι πλοῖα κι ἀντὶ γιὰ δρόμοι θάλασσα. Εἶναι καὶ δῶ μεγάλη κίνηση καὶ φωνές.

Απὸ τὸ σιδηρόδρομο κιόλας ἔνας ἀνθρωπος ἥρθε κοντά μας.

— 'Ο κύριος γιὰ τὴ Μυτιλήνη; 'Εδῶ βάρκα!..

— 'Ο πατέρας δὲ μίλησε. Προχωροῦμε πιὸ κάτω.

— Στίς δυὸς ἡ ὥρα φεύγει ό «Αμβρακικὸς» γιὰ τὴν Πρέβεζα μὲ συναγωνισμό!.. φωνάζει ἐνας βαρκάρης.

“Ενα μικρὸ ἀτμόπλοιο ἔχει πλευρίσει, ὅπως λέει ὁ πατέρας. Μέσα παίζει μουσική. Πολλοὶ ἀνθρωποι ἀνεβαίνουν.

‘Ο Γιωργος διαβάζει:

— Στίς 2 μ. μ. ἐκδρομὴ στὸ Πεῦκο. Τοὺς ἐκδρομεῖς θὰ συνοδεύῃ καὶ μουσική!

— Πότε ἔρχεται ἡ «Ἐλενα»; ρωτάει ὁ πατέρας ἔνα βαρκάρη.

— Σὲ μιὰ ὥρα θὰ εἶναι μέσα.

— “Εχομε καιρό, μᾶς λέει ὁ πατέρας. Πάμε νὰ δοῦμε τὸ λιμάνι.

* * *

— Δές, Κατίνα, Νίκο, λέει ὁ πατέρας, αύτὲς οἱ μαούνες εἶναι γεμάτες πορτοκάλια καὶ λεμόνια.

— Νὰ εἰχαμε! εἶπα ἐγώ.

— Δὲ μποροῦμε νὰ ἀγοράσωμε, λέει ὁ πατέρας. Τὰ πωλοῦν χοντρικά.

— Πατέρα, δὲς ἔνα μεγάλο πλοίο!

Μείναμε μὲ ἀνοιχτὸ στόμα! Εἶχε τέσσερα πελώρια φουγάρα. Τὰ ἄλλα ἀτμόπλοια φαίνονταν κοντά του σὰ βάρκες.

— Βέβαια, λέει ὁ πατέρας, εἶναι δέκα φορὲς μεγαλύτερο καὶ πολὺ ψηλότερο ἀπὸ τὰ ἄλλα.

“Έχει πέντε πατώματα. Πάει γιὰ τὴν Ἀμερική. Ταξιδεύει 14 μέρες καὶ τὶς περισσότερες δὲ βλέπεις παρὰ οὐρανὸ καὶ θάλασσα! Πρέπει λοιπὸν νὰ εἶναι γερὸ καὶ νὰ τὰ ἔχῃ ὅλα.

— Τί εἶναι αὐτό, πατέρα;

— Αὐτὸ εἶναι μεγάλῳ φορτηγῷ πλοϊο. Πάει μακριὰ καὶ κουβαλάει σιτάρι.

Κάτι περίεργα χωνιὰ πρόσθαιναν ἀπὸ τὶς πλευρὲς τοῦ πλοίου κι ἄδειαζαν τὸ σιτάρι σὲ μακύνες.

Παρακάτω ἦταν ἄλλο φορτηγὸ μὲ κάρβουνα. Ἄλλο φόρτωνε ἐμπορεύματα. Γκρ... γκρ... γκρ... μιὰ μηχανὴ κατέβαζε ἓνα μεγάλο σιδερένιο ἀγκίστρι. Ἀρπαζε τὰ κιβώτια καὶ τὰ ἔρριχνε στὴν ἀποθήκη τοῦ πλοίου, στὸ ἀμπάρι.

— “Ωρὰ νὰ γυρίσωμε στὴ βάρκα, εἶπε ὁ πατέρας.

“Ηταν καιωός, ἡ «Ἐλενα» εἶχε μπεῖ στὸ λιμάνι καὶ σφύριζε.

Πλησίασε ἡ βάρκα μας. Μὰ δὲν ἦταν μόνο ἡ δικὴ μας. Τὴν εἶχαν τριγυρίσει πολλὲς βάρκες καὶ κολλοῦσαν στὰ πλευρά της σὰ μυῖγες.

— Κατίνα, Νίκο!..

— “Ἄχ! νὰ ὁ θεῖος Δημήτρης!

— Καλωσώρισες, τοῦ λέει ὁ πατέρας.

Πήραμε τὸ θεῖο κι ἀνάμεσα ἀπὸ χίλια ύδατινα δρομάκια βγήκαμε στὴν προκυμαία.

* Ο κύρ - Μέντιος.

Τὸ γαῖδούρι τοῦ κύρ - Στρατῆ τὸ λένε κύρ - Μέντιο.

Ο κύρ - Μέντιος λοιπὸν μιὰ μέρα παραπονιόταν μόνος του κι ἔλεγε :

— Εἶναι ζωὴ τούτη ποὺ τραβῶ; Μόλις λαλήσει τὸ πρώτο πετεινάρι μὲ σηκώνει τὸ ἀφεντικό, γιὰ νὰ κάνω τί; Νὰ πάω στὴν ἀγορὰ λαχανικά! Σπουδαία νὰ σοῦ πῶ ύποθεση, γιὰ νὰ κόβη ἐνας καθὼς πρέπει γάϊδαρος τὸν ὑπὸν του! Τύχη ποὺ τὴν ἔχω, μὰ τὴν ἀλήθεια!

‘Η τύχη του τὸν ἄκουσε καὶ γέλασε.

Σὲ λίγες μέρες ὁ περιβολάρης, ὁ κύρ - Στράτης, τὸν πούλησε στὸν κύρ - Σωτήρη, τὸν ξυλά.

* * *

Δὲ σηκώνεται τώρα πιὰ ὁ κύρ - Μέντιος πολὺ πρωῖ.

Μὰ τί ὠφελεῖ; Ἀπὸ τὸ πρωῖ ώς τὸ βράδυ κουβαλάει ξύλα.

— Ωραία πέτυχα! παραπονιόταν πάλι ὁ κύρ - Μέντιος. Τούλάχιστο ἔκει ἔτρωγα καὶ κανένα φρέσκο χορταράκι καὶ ξεκουραζόμουν λιγάκι. Ἄμ τώρα; Τὴν ξαίρω ἐγὼ τὴν τύχη μου! Πάντα ἔτσι στραβὴ εἶναι.

‘Η τύχη του τὸν ἀκουσε καὶ τούτη τὴ φορὰ
καὶ πάλι γέλασε.

— Καλά, κύρ-Μέντιε, εἶπε.

* *

Σὲ λίγες μέρες ὁ κύρ-Σωτήρης ὁ ξυλάς πού-
λησε τὸν κύρ-Μέντιο στὸ μαστρο-Πέτρο, τὸν
καρβουνιάρη.

‘Ο καρβουνιάρης εἶχε μεγάλη πελατεία. Δὲν
πρόφταινε νὰ κουβαλάη σακκιὰ κάρβουνα.

‘Αφῆστε τὸ βάρος καὶ τὴν κούραση πιά, μὰ ἡ
βρωμιὰ δὲν ύποφερνόταν. Καὶ νὰ ἦταν μόνο
αὐτό, πάλι καλά. Μὰ ὁ μαστρο-Πέτρος ἦταν καὶ
νευρικὸς ἄνθρωπος καὶ συχνὰ τὰ νεῦρα του ξε-
σπουσαν πάνω στὴν καμπούρα τοῦ κακομοίρη τοῦ
κύρ-Μέντιου.

Τώρα πιὰ τὰ παράπονα τοῦ γαϊδουράκου ἦταν
φριχτά.

— “Α! Τί ἔχασα ὁ δυστυχισμένος! κλαιγόταν.
Ποὺ ἡ πρώτη μου θέση! ‘Η τύχη μου ἡ κακιὰ
μ’ ἔσπρωξε.

Μὰ τώρα κι ἡ τύχη εἶχε βαρεθῆ. Οὕτε ποὺ
ἀκουγε πιὰ τὸν κύρ-Μέντιο.

Κι ὁ κακομοίρης ὁ γαϊδουράκος ἀκόμα παι-
δεύεται. ”Αν δὲν πιστεύετε, δῆτε τὸν στὸ γειτο-
νικό σας καρβουνιάρικο.

Ο καημένος.

Στὸ λιθάδι ξεχασμένος
ἔνας γάϊδαρος βοσκοῦσε·
τίποτ' ἄλλο δὲ ζητοῦσε
ό καημένος.

Τὸ χορτάρι του μασοῦσε
κι ἦταν τρισευτυχισμένος
καὶ τὸ ξύλο λησμονοῦσε
ό καημένος.

Καὶ τὴν τύχη εύχαριστοῦσε,
ποὺ δέν ἦταν φορτωμένος,
καὶ τὰ δυό του ἀφτιὰ κουνοῦσε
ό καημένος.

Τοὺς ἔχθρούς του συχωροῦσε
κι ἦτανε συχωρεμένος,
καὶ τὸν κόσμο ἀγαποῦσε
ό καημένος!

Τὸ Θεὸ παρακαλοῦσε
γιὰ νὰ μείνῃ ἐκεῖ δεμένος
καὶ νὰ βόσκῃ ὅσο θὰ ζοῦσε
ό καημένος.

(Ζ. Παπαντωνίου)

Η βροχή.

Ο Κωστάκης σήμερα σηκώθηκε πολὺ πρωί, ἔτρεξε στὸ παράθυρο καὶ κόλλησε τὴ μύτη του στὸ τζάμι.

— Πῶ-πῶ μπόρα!.. εἶπε καὶ στάθηκε κοιτάζοντας. "Ολη τὴ νύχτα ἔβρεχε κι εἶχε κατεβάσει ποτάμια.

Τὸ σπίτι τους είναι σὲ ὕψωμα καὶ μπροστὰ περνάει ποτάμι τὸ νερό.

Τίπ-τίπ. οἱ σταγόνες στὰ τζάμια.

Φρσσ-φρσσ, σφυρίζει ό αέρας.

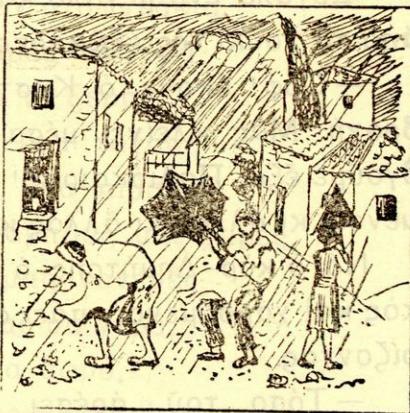
Τὰ φύλλα τοῦ ἀπέναντι δέντρου ἐπεσαν ὅλα στὴ γῆ. Ἀπὸ τὰ κεραμίδια στάζουν χοντρὲς σταγόνες. Οἱ διαβάτες λίγοι, πολὺ λίγοι, καὶ περνοῦν βιαστικοί.

Νά κι ό κὺρ 'Αντώνης ό μπαλωματής.

Μὰ τί κακό!

Καθὼς κάνει νὰ γυρίσῃ τὴ γωνία, τοῦ γυρίζει ό ἀγέρας τὴν ὁμπρέλα ἀνάποδα.

Τί νὰ κάνη;

Χώθηκε κάτω στὸ ἀντικρινὸ μπαλκόνι καὶ περιμένει.

Νά καὶ ἡ κυρὰ Ἀνέζα! "Έχει ρίζει πάνω στὸ κεφάλι της ἔνα σακκὶ κι ἔχει ἀνασηκώσει τὴ φούστα της.

Σωστὸς μασκαράς!

"Εθγαλε ἔνα μεγάλο καζάνι καὶ τόβαλε κάτω ἀπὸ τὸ λούκι τῆς ἐξώπορτας γιὰ νὰ μαζέψῃ νερό.

— Οὐφ! ἔκανε ὁ Κωστάκης, δὲ μ' ἀρέσει ἡ βροχή. Μᾶς κλείνει μέσα καὶ δὲ μποροῦμε νὰ βγοῦμε ἔξω. Παλιόκαιρος! Νά κι ἄλλος μουσκεμένος. κι ἄλλος κι ἄλλος κι ἄλλος!

Νά ὁ κὺρ-Δημήτρης ὁ περιβολάρης. Βιαστικὸς καὶ χαρούμενος πάει στὸ περιβόλι του σφυρίζοντας.

— Τόσο τοῦ ἀρέσει τοῦ κύρ-Δημήτρη ἡ βροχή! συλλογίστηκε ὁ Κωστάκης.

Λίγο - λίγο ὅμως τώρα ἡ βροχὴ ἄρχισε νὰ σταματᾷ.

Όλοι ξεχύθηκαν στὸ δρόμο βιαστικοί, γιὰ νὰ πάνε στὶς δουλειές τους. Νά καὶ μερικὰ παιδιά ξεκίνησαν γιὰ τὸ σχολεῖο, πλάτσι! πλούτσι! μέσα στὰ νερὰ ποὺ εἶχαν μείνει απὸ τὴ βροχή.

— Τί κάθομαι! εἶπε ὁ Κωστάκης. Πήρε γρήγορα τὴ σάκκα του καὶ τὸν κοῦκο του καὶ δρόμο γιὰ τὸ σχολεῖο.

Παρακάλεση γιὰ βροχή.

Θεέ μου, στεῖλε μιὰ βροχίτσα,

μιὰ βροχή, μιὰ σιγανή,

γιὰ ν' ἀνθίσουν τὰ λιβάδια,

νὰ φυτρώσουν τὰ σιτάρια,

νὰ μεθύσουν τ' ἀμπελάκια,

νὰ καρπίσουν σταφυλάκια.

Μπάρες μπάρες τὰ νερά

στὰ χωράφια τὰ ξερά,

κάθε στάχυ ένα ταγάρι,

κάθε κλῆμα ένα πιθάρι,

καὶ στοὺς κάμπους μας χαρές,

οἱ βραγιές μας νοτερές.

τὰ κρασιά μας σὰ νερό.

τὰ γεννήματα σωρό,

γιὰ νὰ χαιρουνται οἱ φτωχοί,

βάνοντάς τα στὸ σακκί,

νὰ βογκάη ὁ μυλωνάς,

καὶ νὰ σκάη ὁ ἀλευράς.

(Δημοτικὸ)

Τί ἔγραψε ὁ Ἀλέξης στὸ ἡμερολόγιο γιὰ τὸ φθινόπωρο.

Σήμερα μᾶς διάβασε ὁ Ἀλέξης ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο κεῖνα ποὺ εἶχε γραμμένα γιὰ τὸ φθινόπωρο:

❾ Ἰμβριώτη, κλπ., «Ο Κόσμος τοῦ παιδιοῦ» Β' Δημ., ἔκδ. Δ' 1983 129

Πέρασαν δύο μήνες, ό Σεπτέμβρης κι ό Οκτώβρης. "Άλλος ένας άκόμη καὶ θά μποῦμε στὸ χειμῶνα.

"Όλα ἄλλαξαν ὅψη. Στὸν κῆπο μας πιὰ δὲν ἔχομε κανένα λουλούδι. Τὰ φύλλα πάνω στὰ δέντρα ἄλλαξαν χρῶμα, ἔγιναν κίτρινα κι ἀρχίζουν νὰ πέφτουν. Τὰ πουλιὰ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν αὔλη μας, ἀντάμωσαν τὰ ἄλλα κοπάδια καὶ πᾶνε σὲ πιὸ ζεστὲς χῶρες. "Οσο νὰ γυρίσης νὰ δῆς νυχτώνει. 'Ο αέρας ὅσσο πάει δυναμώνει. 'Η γῆ εἶναι ύγρη, γιατὶ τὴν πότισαν τὰ πρωτοβρόχια. Στὴ γειτονιά μας πιὰ δὲν ἀκοῦς τὸ βραδάκι τὰ γέλια καὶ τὰ παιχνίδια τῶν παιδιῶν. "Όλα εἶναι σιωπηλὰ καὶ λυπημένα.

'Ο Θάνος ἀπὸ τὸ χωριὸ φαινόταν πῶς δὲ συμφωνεῖ.

—Σταφύλια, καλὰ σταφύλια, ἀχλάδια ζουμερά, πατάτα βολιώτικη!.. 'Εδῶ οἱ κόκκινες ντομάτες!.. "Εχω ὅλα τὰ καλὰ τοῦ φθινόπωρου!..

'Ηταν ἡ φωνὴ τοῦ κύρ-Λάμπρου, τοῦ μανάβη τῆς γειτονιᾶς μας.

—Εἶπα κι ἐγώ! πρόστεσε ό Θάνος ἀπὸ τὸ χωριό.

'Ο πατέρας μου τὸν λέει «κουβαλητή». Στὰ χωράφια αὐτὸν τὸν καιρὸ μαζεύομε τὸν καρπό. Τί γέλια, τί χαρὲς ποὺ ἔχομε! 'Ο ένας μαζεύει

τὰ ἀχλάδια, ὁ ἄλλος τὰ σταφύλια, ὁ ἄλλος τὴν
πατάτα καὶ τελευταῖα τὶς ἐλιές.

‘Απὸ τὸ θέρο ως τὶς ἐλιές
δὲν ἀπολείπουν οἱ δουλειές,
ποὺ λέει κι ἡ μάνα μου. Ἡ ἀγορὰ γεμίζει ἀπὸ τὰ
δῶρα τοῦ φθινόπωρου κι ἐμᾶς τὸ σπίτι μας ἀπὸ
χαρὲς καὶ εύτυχία.

Δύο σπουργιτάκια πέταξαν στὸ παράθυρό μας.

— Ακουσαν ποὺ μιλοῦμε γιὰ σταφύλια, λέει ὁ
Θάνος. Κάνουν σὰν τρελὰ γιὰ μιὰ ρόγα ἀπὸ στα-
φύλι. Βλέπεις, Ἄλεξη, δὲ φεύγουν ὅλα τὰ πουλιὰ
τὸ χειμῶνα, εἶναι πολλὰ ποὺ μένουν.

— Τσίου! Τσίου! πολὺ σωστά, εἶναι πολλὰ ποὺ
μένουν...

— Κι οὗτε τόσο θλιβερὸ εἶναι, εἶπε ὁ Σπύρος.

Συμφωνήσαμε ὅλοι. πώς πρέπει ὁ Ἄλεξης νὰ
συμπληρώσῃ ἔκεīνα ποὺ ἔγραψε στὸ ημερολόγιο
γιὰ τὸ φθινόπωρο.

Τσιριτρό.

Σὲ μιὰ ρόγα ἀπὸ σταφύλι
ἔπεσαν ὄχτὼ σπουργίτες
καὶ τρωγόπιναν οἱ φίλοι...

τσιρι - τίρι τσιριτρό

τσιριτρὶ

τσιριτρό.

Ἐχτυπούσανε τὶς μύτες
καὶ κουνοῦσαν τὶς ούρες
κι εἶχαν γέλια καὶ χαρές:
τσιρι - τίρι τσιριτρὸ
τσιριτρὶ¹
τσιριτρό.

Πώπω πώπω σὲ μιὰ ρόγα
φαγοπότι καὶ φωνή!
τὴν ἀφῆκαν ἀδειανή·
τσιρι - τίρι τσιριτρὸ
τσιριτρὶ¹
τσιριτρό.

Καὶ μεθύσαν, κι ὅλη μέρα
πᾶνε δῶθε, πᾶνε πέρα,
τραγουδώντας στὸν άέρα:
τσιρι - τίρι τσιριτρὸ
τσιριτρὶ¹
τσιριτρό.

(Ζ. Παπαντωνίου)

Ο χειμῶνας στὸ χωριό.

—Τί γρήγορα ποὺ λυώνει τὸ χιόνι στὴν πόλη,
ξλεγε γάποψε ή Κατερίνα, τὴν ὥρα ποὺ καθόμαστε
γύρω στὸ τραπέζι.

Στὸ χωριό μου τὸ χιόνι μένει βδομάδες καὶ

μᾶς κλείνει μέσα. Τέτοιον καιρὸν κανεὶς δὲ μπορεῖ νὰ πάη στὰ χωράφια νὰ δουλέψῃ. Καὶ μέσα στὸ χωρὶὸν ἀκόμη πολὺ λίγο βγαίνουν. Τὸ πιὸ πολὺ μένομε ὅλοι στὸ σπίτι καὶ καθόμαστε γύρω στὸ τζάκι. Ἡ γιαγιὰ μᾶς λέει ὅμορφα παραμύθια ποὺ τ’ ἀκοῦμε προσεχτικά, κι ὅλοι κάνομε κάτι. Οἱ ἄντρες καὶ τὰ παιδιὰ φτιάνουν πότε καλάθια πότε κανένα ξύλινο παιχνίδι ἢ ὅ,τι ἄλλο βρεθῆ. Οἱ γυναῖκες καὶ τὰ κορίτσια ράβομε ἢ πλέκομε. Βδομάδες καὶ βδομάδες αὐτὴ εἶναι ἡ ζωὴ μας, ὥσπου νὰ λυώσουν τὰ χιόνια.

Τὸ ὄνειρο τοῦ Πίπη.

— Μιὰ νυχτιὰ στὸν ὑπνο μου εἶδα τοῦτο τὸ ὄνειρο, εἶπε ὁ Πίπης. Εἶδα, πῶς εἶχα καθήσει δίπλα στὴν ἀδερφὴ μου τὴν μεγάλη καὶ κοίταζα τὸ σουβλισμένο πετεινάρι ποὺ στριφογύριζε στὴ θρακιά.

— "Ασε, Σταυριανή, νὰ γυρίσω κι ἐγώ.

— "Οχι, νὰ πᾶς νὰ κοιμηθῆς, μοῦ λέει, καὶ θὰ σὲ σηκώσω ἐγώ, σὰ γυρίσουν οἱ δικοί μας ἀπὸ τὴν ἔκκλησία. Ξημέρωναν τὰ Χριστούγεννα.

— Δὲ νυστάζω, θὰ κάτσω ἐδῶ κοντά σου, τῆς εἴπα.

— "Ε, τότε ἔλα γύριζε ἐσὺ γιὰ νὰ στρώσω ἐγὼ τὸ τραπέζι.

Κάθησα καὶ γύριζα. "Αξαφνα κατεβαίνει ἀπὸ

τὴν καμινάδα ἔνα καλικαντζαράκι, μὰ τοσοδά,
οὔτε μιὰ πιθαμή.

Εἶχε μόνο ἔνα μάτι. Τὸ ἔνα του πόδι ἦταν
γαιδουρινὸ καὶ τὰ μαλλιά του ἦταν μακριὰ ώς τὰ
πόδια του. Στὸ χεράκι του κρατοῦσε μιὰ μικρὴ
βέργα, τάχατες γιὰ σούθλα, ποὺ ἦταν σουθλι-
σμένο ἔνα σφαρδακλάκι.

* * *

Τὸ καλικαντζαράκι κάθησε ἀπέναντί μου.

Μοῦ ἥρθε νὰ γελάσω, μὰ κρατήθηκα.

— Πῶς σὲ λένε, μπάλμπα;

Ἐγὼ θυμήθηκα τὸ παραμύθι ποὺ μοῦ εἶπε ἡ
γιαγιά καὶ δὲν τοῦ εἶπα τὸ ὄνομά μου. Τοῦ εἶπα:
«μὲ λένε ὁ Ἐαυτός μου».

— Ὁ Ἐαυτός μου; "Ομολφο ὄνομα, εἶπε κι
ἔπειτα ρώτησε:

— Νὰ ψήσω κι ἐγὼ τὸ σφαχτό μου;

Καὶ χωρὶς νὰ περιμένη ἀπάντηση ἔβαλε τὸ
σφαρδακλάκι πλάϊ στὸ πετεινάρι νὰ ψήνεται.

Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ μοῦ κάνη χωρατά. Σήκωσε
τὴ βέργα καὶ πασάλειβε τὸ σφαρδακλάκι πάνω
στὸ πετεινάρι.

Τί νὰ κάνω τώρα;

— Αύτὸ θὰ μοῦ χαλάσῃ τὸν πετεινό, συλλογί-
στηκα.

Καὶ καθὼς ξαναπῆγε νὰ κάνη τὸ ἵδιο σηκώνω-

τὴ σούβλα μὲ τὸ πετειναράκι καὶ τοῦ δίνω μιὰ
στὸ κεφάλι! κι ἔπειτα γρήγορα πάω καὶ κρύθομαι
κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι.

Τὸ καλικαντζαράκι ἄρχισε νὰ ξεφωνίζῃ καὶ
νὰ κλαίη. Νά καὶ ἡ μάνα του ἡ καλικαντζαρίνα!

— Τί εἶναι, τί ἔχεις;

— Μ' ἔδειλε, μὲ κότωσε!

— Ποιός;

— Ὁ Ἔαυτός μου!

— Ποιός; ξαναρωτάει ἡ καλικαντζαρίνα.

— Ὁ Ἔαυτός μου, σοῦ λέω, μ' ἔδειλε.

— Αμ' τότε τί κλαῖς, παλιόπαιδο, άφοῦ δάκθη-
κες μόνος σου; Τὸ ἄρπαξε ἀπὸ τ' ἀφτὶ καὶ χάθη-
καν ἀπὸ τὴν καμινάδα!

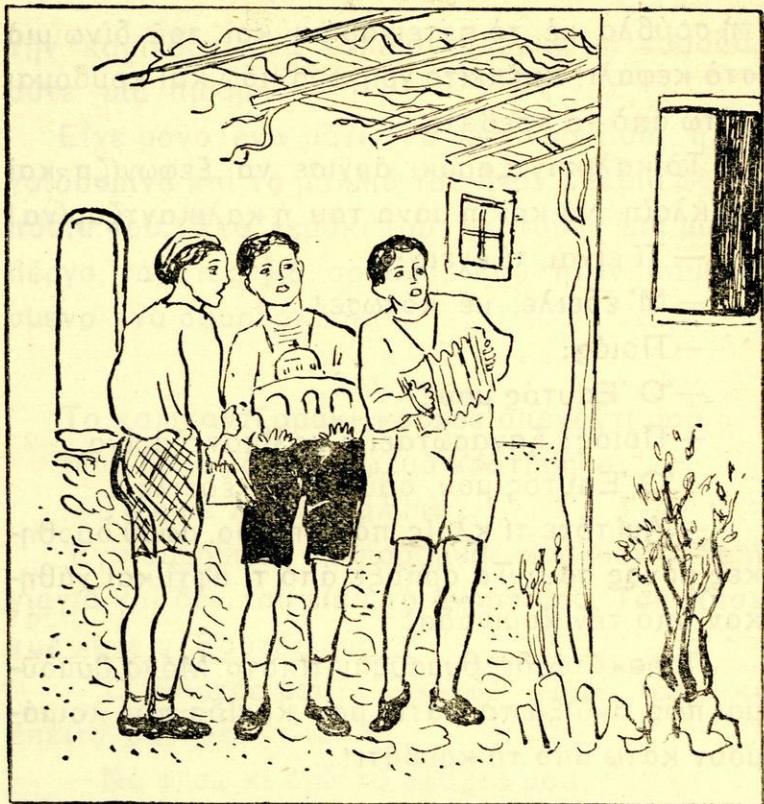
Παρακάτω δὲ θυμοῦμαι τίποτα. Μόνο θυυοῦ-
μαι πῶς ἄνοιξα τὰ μάτια μου κι εἶδα πῶς κοιμό-
μουν κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι!..

Ἡ παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων.

Τάκ! Τάκ! χτυπάει ἡ πόρτα μας πρωΐ-πρωΐ.
Τρέχω κι ἀνοίγω.

...Καλὴν ἐσπέραν, ἄρχοντες, ἀν εἶναι ὄρισμός σας,
Χριστοῦ τὴν θείαν γέννησιν νὰ πῶ στὸ ἄρχον-
[τικό σας...

Χριστὸς γεννᾶται σήμερον ἐν Βηθλεὲμ τῇ πόλει.
Οἱ ούρανοὶ ἀγάλλονται, χαίρει ἡ κτίσις ὅλη...

Είναι ό Χρήστος, ό Μιχάλης κι ό Πέτρος, τὰ γειτονόπουλά μας.

‘Ο ένας κρατεῖ φυσαρμόνικα, ό άλλος τρίγωνο κι ό άλλος τὴν Ἀγιά-Σοφιά.

‘Εγώ καὶ ή ἀδερφή μου καθόμαστε καὶ τοὺς ἀκοῦμε.

—Καὶ τοῦ χρόνου, κυρία Κατίνα.

—Καὶ τοῦ χρόνου, παιδιά μου, λέει ἡ μητέρα μας καὶ τοὺς δίνει δυὸς δραχμές.

Τάκ! τάκ! τάκ! ἡ πόρτα μας πάλι. Τρέχω καὶ ἀνοίγω.

—Καλὴν ἐσπ.....

—Τὰ εἶπαν ἄλλοι τοὺς ἔκοψα.

—Νὰ σὲ φᾶνε οἱ παπαγάλοι, μοῦ ἀπαντοῦν καὶ φεύγουν.

* * *

Τὸ σπιτικό μας εἶναι ἀνάστατο. Ὁ πατέρας πίει κι ἔρχεται κι ὅλο κουβαλάει.

—Μὴν ξεχάσης, Νικολάκη, ἀνθόνερο γιὰ τοὺς κουραμπιέδες, παραγγέλνει ἡ μητέρα ἐνῷ ζυμώνει. Τί ὅμορφα χριστόψωμα καὶ κουλουράκια! Ἐγὼ πηγαινοέρχομαι στὸ φοῦρνο. Ἔκεī πιὰ δὲ χωρεῖς νὰ μπῆς. Ὅλες οἱ νοικοκυράδες μαζεμένες, κι ὅλες φωνάζουν καὶ βιάζονται.

—Πρόσεξε, κὺρ Λάμπρο, μὴν καοῦν τὰ ψωμιά μου!

—Πόσα σοῦ χρωστῶ, κὺρ-Λάμπρο;

“Ολη ἡ γειτονιὰ στὸ πόδι! Μανάθης, χασάπης, ἔμπορος, ὅλοι ἔχουν στολίσει τὰ μαγαζιά τους

—Γρήγορα, μᾶς λέει ἡ μητέρα, τὸ μεσημέρι πρέπει νὰ τὰ ἔχωμε ὅλα ἔτοιμα. Στὶς δυὸς θὰ πᾶμε νὰ ξομολογηθοῦμε, γιατὶ αὔριο θὰ κοινωνήσωμε. Σκεφτήκατε τὶς ἀμαρτίες σας;..

Πρώτη φορά έγώ κι ή άδερφή μου ξωμολογηθήκαμε. Ζητήσαμε συχώρεση άπό τὸν πατέρα μας καὶ τὴ μητέρα μας καὶ μπήκαμε στὴν καμαρούλα τοῦ παπᾶ.

Πῶς τὸν φοβηθήκαμε σήμερα!

”Αλλη μέρα τρέχομε καὶ τοῦ φιλοῦμε τὸ χέρι κι ὁ πάτερ-Ἡλίας μᾶς δίνει κουφέτα.

Μὰ σήμερα ἄλλαξε. Δὲ γελάει, παρὰ μᾶς κοιτάζει καὶ τοὺς δυὸ σοθαρά. Κι οἱ δυὸ κατεβάσαμε τὰ μάτια, δὲν τολμοῦμε νὰ τὸν ἀντικρύσωμε.

—Ἐλάτε, μᾶς λέει, ξαίρω ἔγώ, εἰσαστε καλὰ παιδιά. Αὔριο θαρθῆτε νὰ σᾶς κοινωνήσω.

Μᾶς χάϊδεψε καὶ τοὺς δυὸ καὶ μᾶς ἄνοιξε τὴν πόρτα.

—Μητέρα, θὰ κοινωνήσωμε αὔριο μᾶς εἶπε ο πάτερ-Ἡλίας.

—Μπράθο! Τὸ ἥξαιρα πῶς εἰστε καλὰ παιδιά, μᾶς εἶπε ἡ μητέρα.

Τώρα πηγαίνω μὲ τὸν πατέρα στὴν ἀγορά.

Δὲ μοιάζει καθόλου μὲ τῆς γειτονιᾶς μας. Είναι όλότελα ἀλλιώτικη. Μόλις μπήκαμε, βούλωσα τὰ ἀφτιά μου. Φωνές, καὶ τί φωνές! Κόσμος, ἄλλο τίποτα.

—Ἐδῶ τὰ ἀρνάκια τοῦ γαλάτου, κύριοι!

Μόλις ήρθαν απὸ τὴ Χαλκίδα!..

—Νά τὰ θρεμμένα κοτόπουλα. Ἐξήντα δραχμὲς ἡ ὄκα!..

—Ψάρια, φρέσκα ψάρια ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι!...

—Θαλασσινὰ τῆς ὥρας!.. Μαρίδα τοῦ Φαλήρου!..

—Αύγα, φρέσκα αύγα!..

—Τυρὶ τοῦ Παρνασσοῦ!..

—Κάστανα κρητικὰ καὶ λεμόνια ζουμερά!..

Περπατοῦμε στριμωγμένοι. Ἐγὼ ἀνασηκώνομαι στὶς μύτες τῶν ποδιῶν μου, μὰ δὲ μπορῶ νὰ δῶ τίποτα. Φτάσαμε στὸ κρεοπωλεῖο ποὺ ψωνίζει συχνὰ ὁ πατέρας. Στὴ σειρὰ κρεμασμένα ἀρνάκια τοῦ γαλάτου. Μέσα στὸ στόμα τους τοὺς ἔχει βάλει ὁ κύρ-Σωτήρης ἀπὸ ἕνα κόκκινο χάρτινο τριαντάφυλλο, στὶς ούρες τους ἔχει δέσει πολύχρωμες κορδέλες ἀπὸ χαρτί.

Τὸν ἔξαιρε ὁ πατέρας τὸν κύρ-Σωτήρη γελαστὸ καὶ περιποιητικό.

Μὰ σήμερα κάνει σὰν τρελός.

—Ἐχει δίκιο, λέει ὁ πατέρας, ὅλοι θέλομε νὰ ψωνίσωμε γρήγορα. "Ολοι βιαζόμαστε, κι ὁ κύρ-Σωτήρης ἔχει δυὸ χέρια.

Νά κι ὁ ἀστυφύλακας.

—Παρακαλῶ, κύριοι, στὴ γραμμή.

Μπήκαμε ὅλοι στὴ γραμμή. Τώρα ὁ κύρ-Σωτήρ-

ρης ήσύχασε Μὲ τάξη καθένας παίρνει τὸ κρέας
ποὺ θέλει, πληρώνει καὶ φεύγει.

“Ηρθε κι ἡ σειρά μας.

—Κύρ-Σωτήρη, λέει ό πατέρας, ἔνα καλὸ άρ-
νάκι.

—Λυπάμαι, μὰ τώρα πιὰ δὲν ἔχω, σώθηκαν.

—Ωραία, φώναξαν ὅλοι. "Αδικα περιμέναμε
τόσες ὥρες!..

“Ο πατέρας ἀγόρασε μιὰ γαλοπούλα. “Ολο
προχωροῦμε μέσα στὴν ἀγορά. Τί μεγάλη ποὺ εἰ-
ναι! Έγώ, ναρθῶ μόνος, θὰ χαθῶ ἐδῶ μέσα. Ζαλί-
στηκα πιά. Ο πατέρας εἶδε πῶς κουράστηκα καὶ
μοῦ εἶπε:

—Τέτοιο παλικάρι είσαι;

Βγήκαμε ἔξω. Κοιτάζω, ἔξι ἡ ὥρα. Πῶς πέρα-
σαν δυὸς ὥρες τόσο γρήγορα!..

Σχολική γιορτή.

• Τὴν Κυριακήν, στὶς
28 Δεκέμβρην, ὥρα 2
μ. μ. μεγάλη γιορτή
στὸ σχολεῖο μας.
Ἡ εὔσοδο ἔχει τερπνὰ
ὄγην. Δεχόμαστε ναι
ξενους.

Αύτὴ τὴν εἰδοποίηση τὴν κρέμασταν τὰ παιδιὰ
τῆς τελευταίας τάξης στὴν πόρτα τοῦ σχολείου
μας, ἀπὸ τὶς εἴκοσι τοῦ Δεκέμβρη. Ἔτσι καθένας
μποροῦσε νὰ τὴ διαβάσῃ καὶ νὰ κανονίσῃ τὸ ἀπό-
γεμά του.

Σχολεῖο βέβαια δὲν εἶχαμε αὐτὲς τὶς μέρες.
Ήταν οἱ διακοπές γιὰ τὰ Χριστούγεννα, ὅμως μὴν
πῆτε, πῶς λείψαμε μιὰ μέρα ἀπὸ τὸ σχολεῖο.

Ολεῖς οἱ τάξεις κάτι ἐτοιμάζομε γιὰ τὴ
γιορτή.

Ἐμεῖς, ή δεύτερη τάξη, κάνομε τὸ ὄνειρο

τοῦ Πίπη. "Οπως τὸ εἶδε ἔτσι θὰ τὸ παραστήσωμε!"

"Ἡ Λιλὴ κάνει τὸ καλικαντζαράκι. Ἡ Εἰρήνη, τὸ πιὸ ψηλὸ κορίτσι τῆς τάξης μᾶς, κάνει τὴν καλικαντζαρίνα. Ἡ σκηνὴ παρασταίνει μιὰ καμαρούλα σκοτεινή, ποὺ τὴ φωτίζει μόνο ἡ φωτιά, ὅπου ψήνει ὁ Πίπης τὸ πετεινάρι. "Οσο κάνομε δοκιμὲς τόσο καλύτερο μᾶς φαίνεται.

"Ἡ τέταρτη τάξη φτιάνει τὸ σπήλαιο ὅπου γεννήθηκε ὁ Χριστός. Τὸ Θεῖο Βρέφος μέσα στὴ φάτνη. Ἡ μητέρα του, ἡ Παναγία, δίπλα. Τὴ Θεοτόκο τὴν ἔκανε ἔνα πολὺ ὅμορφο κορίτσι ἀπὸ τὴν τέταρτη τάξη. Μπρὸς στὴν πόρτα στέκονταν οἱ μάγοι μὲ τὰ δῶρα. Τὸ σπήλαιο ἦταν σὰν ἀληθινό. Ὁ φωτισμὸς ἦταν περίφημος. Ἡ τέταρτη τάξη εἶχε δουλέψει πάρα πολύ.

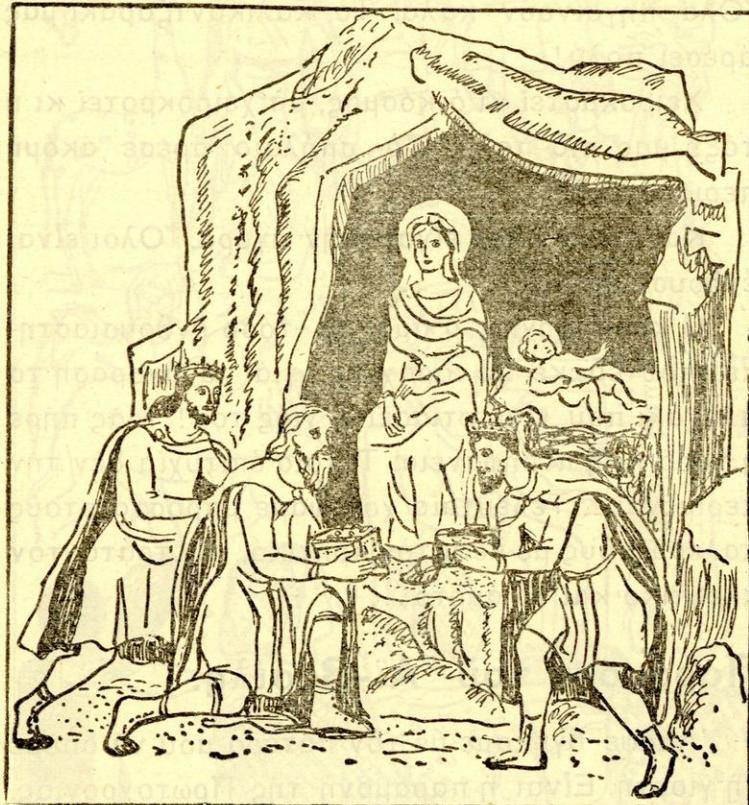
"Ἡ πέμπτη ἐτοίμασε ὅμορφα ἔργα, στὸ μάθημα τῆς χειροτεχνίας. Θὰ κάνη «ἄγορά». Μὲς στὴν αἴθουσα ποὺ θὰ γίνη ἡ γιορτή, ἔχει στολίσει ἔνα ὄλοκληρο τραπέζι μὲ τὰ ἔργα της. Ἀπὸ πάνω ἔχουν γράψει τούτη τὴν ἐπιγραφή:

Οἱ μεγάλοι λαχνοὶ 1 δραχμή.

Οἱ μικροί λαχνοὶ 50 λευτά.

Οἱ όλοι οἱ ἀριθμοί κερδίζουν.

Στὴν ἄλλη μεριὰ τῆς αἴθουσας, τὸ πρωῖ τῆς γιορτῆς, βάλαμε ἑνα μεγάλο τραπέζι. Τὸ στρώσαμε μ' ἑνα ἄσπρο ώραιο τραπεζομάντηλο.

Αύτοῦ θὰ κόψωμε τὴν πήτα καὶ θὰ βάλωμε τὰ γλυκά.

* * *

“Ηρθε πιὰ ἡ ώρα! Ή γιορτή μας φαίνεται θὰ πετύχη. Ήρθαν οἱ περισσότεροι γονεῖς. Έγώ κι

ένα άλλο παιδί είμαστε τής ύποδοχῆς. "Άλλα παιδιά τοποθετούν τὸν κόσμο στὴν αἴθουσα.

Ντίν! Ντίν! Τὸ κουδούνι. Ἡ γιορτὴ ἀρχίζει. "Όλα πηγαίνουν καλά. Τὸ καλικαντζαράκι μας ἀρέσει πολύ!

Χειροκροτεῖ κι ὁ κόσμος, μὰ χειροκροτεῖ κι ἡ τάξη μας πιὸ πολύ! Τὸ σπήλαιο ἄρεσε ἀκόμη περισσότερο.

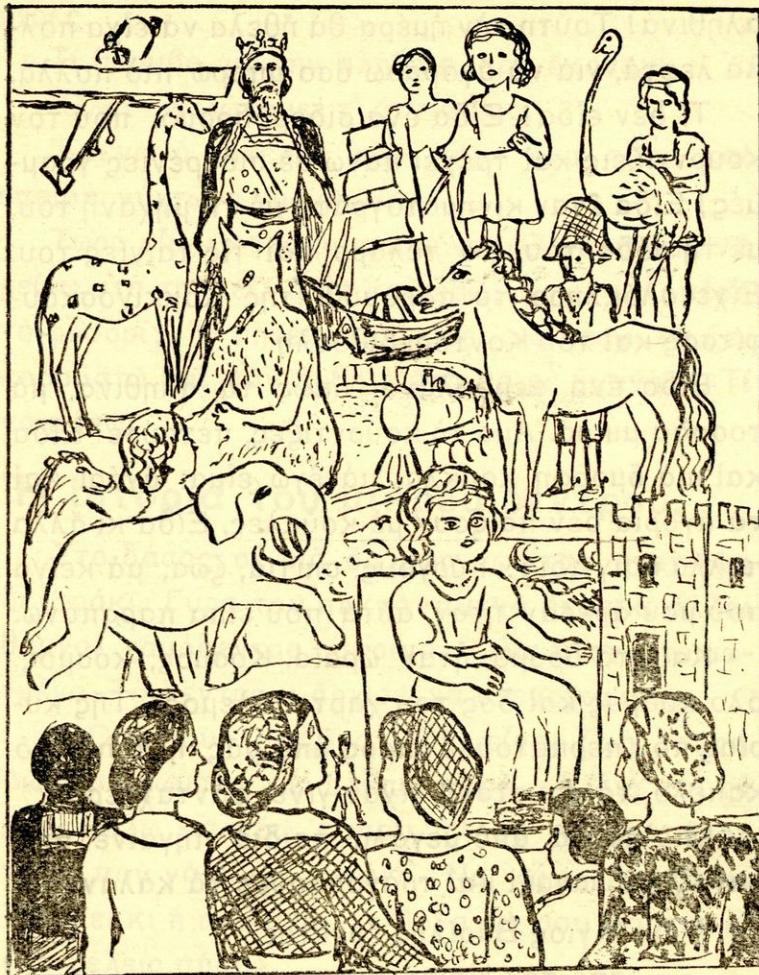
Καὶ τώρα ὅλοι εἶναι στὴν ἀγορά. "Ολοι εἶναι ἐνθουσιασμένοι.

"Ο κὺρ-Γιώργης, ὁ ἀμαξάς, τόσο ἐνθουσιάστηκε, ποὺ ἔδωκε 25 δραχμές, γιὰ νὰ ἀγοράσῃ τὸ ἀλογάκι ποὺ εἶχε φτιάσει ὁ γιός του! Μᾶς πῆρε ἡ χαρὰ κι ἡ περηφάνεια. Τέτοια ἐπιτυχία δὲν τὴν περιμέναμε. Τελευταῖα χορέψαμε μπροστὰ στοὺς καλεσμένους μὲ κέφι τὸν κρητικό, τὴν τράτα, τὸν κλέφτικο καὶ τὸ συρτό ...

Παραμονὴ τοῦ "Αῖ-Βασίλη.

"Απόψε βγήκαμε μὲ τὸν πατέρα μου νὰ δοῦμε τὴ γιορτὴ. Εἶναι ἡ παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιᾶς. Πῶς μοῦ ἀρέσει αὐτὴ τὴ μέρα ὁ δρόμος μὲ τὰ μαγαζιά!

"Ολες οι βιτρίνες εἶναι στολισμένες μὲ ὄμορφα δῶρα. Οι ἔμποροι βγάζουν τὰ πιὸ καλὰ πράματα ποὺ ἔχουν.

Απέξω οἱ φτωχοὶ στήνουν τραπέζια καὶ βάζουν χίλια δυὸ πράματα καὶ στολίδια γιὰ νὰ πουλήσουν. Ἐγὼ δὲν τὰ κοιτάζω αύτὰ πολύ. Τὸ δικό μου τὸ μάτι πέφτει στὰ παιγνίδια. Τί ὅμορφα,

10 Ιμβριώτη, κλπ. «Ο Κόσμος τοῦ παιδιοῦ» Β' Δημ., ἔκδ. Δ' 1933 145

άληθινά! Τούτη τὴν ἡμέρα θὰ ἦθελα νὰ εἶχα πολλὰ λεφτά, γιὰ νὰ ἀγοράσω ὅσσο μπορῶ πιὸ πολλά.

Τί δὲν εἶδα! Εἶδα ἔνα σιδερόδρομο, ποὺ τὸν κουρντίζεις καὶ τρέχει πάνω σὲ σιδερένιες γραμμές! Εἶδα ἔναν κινηματογράφο μὲ τὴ μηχανή του, μὲ τὴ ρόδα του, τὸ τελάρο καὶ τὶς ταινίες του. Εἶχε όλόκληρο τὸ παραμύθι τῆς Κοκκινοσκουφίτσας καὶ τοῦ Κοντορεβιθούλη.

Εἶδα ἔνα ἀεροπλάνο, ὅπως τὰ ἀληθινά, μὰ τοσοδά μικρό. Ἀμα τὸ κούρντιζες, πετοῦσε! Εἶδα καὶ μιὰ ὅμορφη κούκλα, μὰ ἐγώ εἰμαι ἀγόρι καὶ τὰ ἀγόρια δὲν παίζουν μὲ κούκλες. Εἶδα κι ἄλλα πολλὰ παιγνίδια: πύργους, σπίτια, ζῶα, μὰ κεῖνα ποὺ μοῦ ἅρεσαν ἦταν αὐτὰ ποὺ εἶπα παραπάνω.

Καὶ στὸ δρόμο ἦταν ὥραīα. Κόσμος, κόσμος, δλο κόσμος καὶ δός του χαρτοπόλεμος! Τῆς κυρίας ποὺ περπατοῦσε μπρὸς ἀπὸ μᾶς, ἡ γούνα, τὸ καπέλο, τὸ φουστάνι, εἶχαν γίνει φανταχτερά.

Μιὰ παρέα ἀπὸ μεγάλα παιδιὰ πήγαινε ἀπὸ μαγαζὶ σὲ μαγαζὶ καὶ τραγουδοῦσε τὰ κάλαντα:

Ἄγιος Βασίλης ἔρχεται
ἀπὸ τὴν Καισαρεία .....

.....

Δόστε καὶ μᾶς τὸν κόπο μας
ὅ, τι εἶναι ὄρισμός σας . . .

κι οἱ ἔμποροι τοὺς ἔδιναν τὸν κόπο τους.

“Αλλα παιδιά κρατοῦσαν ροκάνες καὶ σφυρί-
χτρες.

Τί θόρυβο, μὰ τὴν ἀλήθεια, ποὺ ἔκαναν!

Ολοι βουλώναμε τ' ἀφριά μας.

Ἐμένα ὁ πατέρας μοῦ πῆρε ἔνα τόπι, καὶ
ἐπειδὴ νύχτωνε γυρίσαμε.

Τώρα εἶμαι κατακουρασμένος. Θὰ μπορέσω νὰ
μείνω στὸ τραπέζι ἢ θὰ κοιμηθῶ; Κι ἀν μοῦ πέσῃ
τὸ φλουρί; Ἡ μητέρα μοῦ λέει νὰ πέσω νὰ ξε-
κουραστῶ καὶ σὰν ἔρθη ἡ ὥρα θὰ μὲ ξυπνήση. Τί
νὰ κάνω;

Ἡ ἱστορία τοῦ μικροῦ δέντρου.

Στὸ δάσος, σὲ μιὰ ὅμορφη γωνίτσα, ἦταν ἐνα
δεντράκι. Γύρω του πυκνὰ - πυκνὰ ἦταν κι ἄλλοι
θάμνοι, χαμόδεντρα, σκοῖνα. “Ολα ἦταν στριμω-
γμένα. Τὸ δεντράκι ἄρχισε νὰ στενοχωριέται.

—Οὕφ! συλλογιζόταν, δὲν εἶναι ζωὴ τούτη.
Δῶ μέσα χωμένο, δὲ βλέπω παρὰ τὰ ἵδια καὶ τὰ
ἵδια. Θέλω νὰ πάω κάπου ἄλλοῦ νὰ βρῶ ἐναν
τόπο, ποὺ νὰ εἶμαι μονάχο. Νὰ κάνω ὅ,τι θέλω.
Τὸ λέει κι ἡ παροιμία: «Μοναχός σου χόρευε κι
ὅσο θέλεις πήδα».

* * *

Τὸ εἶπε καὶ τόκαμε τὸ δεντράκι. Ξεκίνησε
ἀπὸ τὸ δάσος κι ἔφυγε μακριά. Μέσα σ' ἐναν

κάμπο βρῆκε ὅμορφο μέρος καὶ κεῖ κατοίκησε.

— ‘Ωραῖα, ώραῖα! ἔλεγε μόνο του. Νά, κοντά μου τρέχει ἡ βρύση. Ἀμα ζεσταίνωμαι, θὰ ἀπλώνω τὶς ρίζες μου καὶ θὰ δροσίζωμαι. Καὶ πάλι σὰν κρυώνω, θὰ ἀπλώνω ὅσο θέλω τὰ κλωνιά μου, καὶ θὰ μὲ ζεσταίνη ὁ ἥλιος. Τόπο ἔχω ὅσο θέλω. Κι ἔπειτα, τί ὅμορφο ἀεράκι ἔδω! Ποὺ! ἔκει μέσα, εἶχα σκάσει.

Καὶ ἀπλωνόταν καὶ χαιρόταν, καὶ καθὼς φυσοῦσε τὸ ἀεράκι θαρροῦσες πῶς χόρευε τὸ δεντράκι.

* *

“Ολο τὸ καλοκαίρι τὸ δεντράκι χόρεψε καὶ πήδησε μὲ τὴ βοήθεια τοῦ ἀέρα. Μὰ χόρεψε καὶ πήδησε τόσο πολύ, ποὺ ἡ φούντα του σιγὰ-σιγὰ κόπηκε. Ἡ τρυφερὴ φούντα μὲ τὰ πράσινα τὰ φύλλα τοῦ ἔφυγε ἀπὸ τὸ κεφάλι.

“Αλλα φύλλα ἦταν πεσμένα στὴ βρύση, ἄλλα τὰ πήρε ὁ ἀέρας, κι ἄλλα χάθηκαν. Στὸ τέλος ἔμεινε όλόγυμνο μέσα στὸν κάμπο.

Μόλις ἦρθε τὸ φθινόπωρο, ἄρχισε τὸ δεντράκι νὰ κρυώνῃ! Γυρίζει στὴ βρύση ἀπελπισμένο καὶ λέει:

— Δός μου τὰ φύλλα μου, σὲ παρακαλῶ, πρέπει κάτι νὰ φορέω, γιατὶ ἔρχεται ὁ χειμῶνας καὶ κρυώνω.

Ή θρύση τὸ λυπήθηκε, μὰ εἶπε :

— Τώρα δὲ μπορῶ νὰ σοῦ δώσω τὰ φύλλα σου, τὰ ἔχω ὅλα καταπιῇ.

Τότε τὸ δεντράκι γύρισε στὸν ἀέρα.

— Δός μου, σὲ παρακαλῶ, τὰ φύλλα μου, κοντεύω νὰ πεθάνω ἀπὸ τὸ κρύο, τοῦ εἶπε.

— Τώρα πιά ; εἶπε ὁ ἀέρας. Ποῦ νὰ τὰ θρῶ τὰ φύλλα σου; Καθὼς πετοῦσα σκορπίστηκαν πέρα μακριά.

— “Αχ! συλλογίστηκε τὸ δεντράκι, τί ἔκανα!

Πρέπει νὰ γυρίσω στὴ θέση μου!..

Μὰ ποῦ νὰ σταθῆ; “Ολα εἶναι στριμωγμένα.

— Κάνε μου λίγη θέση, λέει σ’ ἓνα θάμνο.

— Ποῦ νὰ τὴ θρῶ; Δὲ βλέπεις πῶς είμαι στριμωγμένο;

Πάει σὲ ἄλλο δέντρο, σὲ ἄλλο, σὲ ἄλλο, μὰ θέση δὲν ύπάρχει πουθενά.

Τὸ δεντράκι τρέμει καὶ κλαίει.

— Μιὰ θέση, δόστε μου, ἀδέρφια, θὰ πεθάνω.

— “Ελα, τοῦ λέει ἓνα γέρικο δέντρο, κάθησε ἐδῶ στὴ ρίζα μου κοντά.

Τὸ δεντράκι χώθηκε ὥσο μποροῦσε. Λίγο ἀκόμα καὶ θὰ πέθαινε...

‘Ο Μάρτης.

‘Ο Πέτρος ό καημένος σήμερα τάχει χαμένα !

— Λοιπόν, τὸν ρωτάει ἡ δασκάλα, τί γράφεις στὸ ἡμερολόγιό σου γιὰ τὸ Μάρτη;

— Τί νὰ γράφω; Μήπως ξαίρει τί θέλει; λέει ό Πέτρος. Τὸ πρωΐ ό ούρανὸς εἶναι καταγάλανος καὶ στὶς δέκα κατσουφιάζει. Τὸ μεσημέρι βρέχει, καὶ σὲ λίγο λιακάδα ποὺ ψήνεσαι. Ἀποθραδίς εἶναι ἀστροφεγγιά, χαρὰ Θεοῦ! Τὸ πρωΐ ἀστράφτει καὶ βροντᾶ. Ξεκινᾶς μὲ τὸ ψαθάκι τὸ πρωΐ καὶ στὶς δέκα γυρίζεις μούσκεμα στὸ σπίτι σου. Πότε κλαίει καὶ πότε γελάει. Τί καιρὸν νὰ γράψω; Ἐκεῖ ποὺ ἡ ζέστη ἀνάβει καὶ τὰ δέντρα ξεθαρρεμένα μπουμπουκιάζουν, ἀρχίζει τέτοια παγωνιά, ποὺ λές τὸ βράδυ θὰ χιονίσῃ. Κακόμοιρα δέντρα!

Μὰ νά! Ἡ ἄνοιξη εἶναι δῶ πάλι κι ἀγωνίζεται νὰ διώξῃ τὸ γερο-χειμῶνα μὲ τὸ σύντροφό του τὸ βοριά. Ὁ καιρὸς πότε κλαίει καὶ πότε γελάει. Τί νὰ πῶ γιὰ τὸ Μάρτη; Μήπως ξαίρει κι αὐτὸς τί θέλει;

‘Η λιθωμένη γριά.

Μιὰ γριὰ τσοπάνισσα ύπόφερε πολὺ ἀπὸ τὸ χειμῶνα. Ὁταν λοιπὸν πέρασε ὁ Μάρτης, ποὺ ἀπ-

δλους τοὺς μῆνες τὸν φοβότανε περισσότερο,
δὲ μπόρεσε νὰ κρατηθῇ ἀπὸ τὴν χαρά της καὶ τὴν
τελευταία μέρα φώναξε!

—Πρίτσι, Μάρτη μου! τὰ ξεχείμασα τὰ κα-
τσικάκια μου!

Ἐθύμωσε ὁ Μάρτης πολύ, γιατὶ τὸν ἔβρισε ἡ
γριά. Γύρεψε λοιπὸν δανεικὰ μιὰ μέρα ἀπὸ τὸν
ἐρχόμενο Φλεβάρη. (Γι' αὐτὸν λένε Κουτσο-
φλέβαρο, γιατὶ ἔχει μιὰ μέρα λιγώτερη ἀπὸ τοὺς
ἄλλους). Ἐκανε λοιπὸν ἐκείνη τὴν ήμέρα βαρὺ
χειμῶνα. Ἡ γριὰ λοιπὸν ἀναγκάστηκε νὰ χωθῇ
ἀποκάτω ἀπὸ τὸ κακάβι της γιὰ νὰ μὴν ξεπα-
γιάσῃ. Καὶ σ' αὐτὴ τὴν θέση λίθωσε καὶ λίθωσαν καὶ
τὰ κατσικάκια της. Σήμερα ἀκόμη φαίνονται στὸ
βουνὸ καὶ τὸ κακάβι τῆς γριᾶς καὶ τὰ κατσικά-
κια της τὰ λιθωμένα. (Απὸ τὶς Παραδόσεις).

Ἡ ἄνοιξη στοὺς ἄγρους.

‘Ως τώρα δλα ἥταν κρύα καὶ παγωμένα. Μὰ νά,
ἥρθε ἡ ἄνοιξη.

Μὲ τὸ γέλιο της, ὅπως πάντα, κοίταξε γύρω
της· μὰ τί νὰ δῆ!

‘Ο γέρο-χειμῶνας δλα τὰ εἶχε παγώσει. ‘Ολα
ἥταν σὰν πεθαμένα.

—Πρέπει νὰ τὰ ξαναζωντανέψω, εἶπε κι ἄρ-

χισε χού, χού, χού! μὲ τὴ ζεστὴ ἀναπνοή της, καὶ
λυώνει τοὺς πάγους καὶ τὰ χιόνια.

Μὰ οἱ κάμποι ἦταν ὅλοι ξεροί. Τὰ δέντρα
ὅλα μαραμένα, κι ἡ ἄνοιξη στενοχωριέται.

—Γρήγορα, γρήγορα, πρέπει νὰ ἀλλάξουν ὅλα.
Καλὰ ποὺ ἔχω πολὺ πράσινο μαζί μου.

Γελάει, κι ἀρχίζει νὰ βάφη τὰ δάση, τοὺς κάμ-
πους καὶ τὰ λιθάδια πράσινα. Κοιτάζει τώρα καὶ
ξανακοιτάζει τὸ πράσινο χρῶμα ποὺ ἀπλώθηκε
παντοῦ καὶ λέει :

—”Ε, μὰ ὅχι ὅλο πράσινο. Ἡ ποικιλία εἶναι
πιὸ ὅμορφη.

Καὶ γελάει, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα της πέφτουν
τριαντάφυλλα ἄσπρα καὶ κόκκινα, καὶ μὲ τὸ χέρι
της κεντάει πάνω στὴν πράσινη γῆ λουλούδια
ἄσπρα, κόκκινα, κίτρινα, θαλασσιά.

Πέρασαν λίγες μέρες, μὰ δὲν εἶναι εύχαριστη-
μένη! Κάτι λείπει ἀκόμη.

Τέτοιο βασίλειο καὶ νὰ εἶναι θουβό;

—Ἐλάτε, πουλάκια, πίσω, φωνάζει. Ὁ γέρο-
χειμῶνας ἔφυγε. Ἐλάτε νὰ κελαηδήσετε στὸ πρά-
σινο τὸ δάσος.

Κι ἀρχίζουν τώρα τὰ πουλιά μὲ τὴ γλυκειά
τους τὴ φωνὴ νὰ κελαηδοῦν.

Πόσο ὅμορφα εἶναι ὅλα στὴν ἔξοχή, τὴν
ἄνοιξη!

Τριαντάφυλλα καὶ ντάλιες σηκώνουν τὰ κεφαλάκια τους δῶθε κεῖθε ἀπὸ τοὺς φράχτες.
"Ολα ἔξω τραγουδοῦν καὶ γελοῦν καὶ χαίρονται.

Ἡ ἄνοιξη στὸ σχολεῖο μας.

"Ἡ ἄνοιξη ἦρθε! Τὸ βλέπω καὶ μέσα στὸ σχολεῖο μας...

"Ο καστανὰς χάθηκε ἀπὸ τὴ γωνιὰ τοῦ σχολείου.

Στὴν κρεμάστρα δὲν κρέμεται πιὰ κανένα παλτό.

Τὰ καπέλα τῶν κοριτσιῶν εἶναι πάλι στολισμένα μὲ λουλούδια.

"Εμεῖς βάλαμε τὰ ψάθινα.

"Η δασκάλα μας δὲ φορεῖ τὸ παλτό της πιά. οὔτε τὰ χοντρά της τὰ γάντια. "Έβαλε τὸ μεγάλο καπέλο μὲ τὰ τριαντάφυλλα καὶ τὸ ἄσπρο της φόρεμα...

Τὰ παπούτσια μας πιὰ δὲν ἔχουν λάσπες, εἶναι όλοκάθαρα. Οἱ μύτες μας δὲν εἶναι πιὰ κόκκινες καὶ τὰ χέρια μας δὲν εἶναι μελανιασμένα.

Πρωī-πρωī ὅλα τὰ παιδιὰ βγαίνομε στὸν κῆπο τοῦ σχολείου καὶ δουλεύομε. "Ολη τὴ μέρα ἀφήνομε ἀνοιχτὰ τὰ παράθυρά μας. Οἱ μυρωδιὲς ἀπὸ τὶς πασχαλιὲς γεμίζουν τὴν τάξη μας.

Τὰ χελιδόνια πηγαίνουν κι ἐρχονται πάνω

στὸ γείσο τοῦ παραθυριοῦ, χτίζουν τὴ φωλιά
τους.

Σήμερα ἡ Σοφία ἔφερε τὰ πρῶτα τριαντά-
φυλλα. Ἡ δασκάλα μᾶς τὰ ἔβαλε στὸ ἀνθοδο-
χεῖο της καὶ στόλισε τὸ τραπέζι της.

—Τί ὅμορφα ποὺ εἶναι! εἶπε ἡ Λιλή, κι ἀρχισε
τὸ τραγούδι τῆς ἄνοιξης.

Τότε ἡ δασκάλα μᾶς εἶπε :

—Αὔριο τὸ ἀπόγεμα θὰ πᾶμε περίπατο καὶ θὰ
μαζέψωμε λουλούδια. "Ε, βέβαια, ἡ ἄνοιξη ἥρθε
πιά...

Τώρα εἰν' Ἀπρίλης καὶ χαρά!..

Τώρα εἰν' Ἀπρίλης καὶ χαρά, τώρα εἶναι καλοκαίρι,
τὸ λὲν τ' ἀηδόνια στὰ κλαριά κι οἱ πέρδικες στὰ πλάγια,
τὸ λὲν οἱ κοῦκοι στὰ ψηλά, ψηλὰ στὰ καταράχια.

Πᾶν τὰ κοπάδια στὰ βουνά, νὰ ἔκαλοκαιριάσουν,
πᾶν καὶ κοντὰ οἱ τσοπάνηδες, βαρώντας τὴ φλογέρα,
νὰ τὰ τυροκομήσουνε καὶ τὴ νομὴ νὰ βγάλουν,
καὶ νὰ γιορτάσουν τ'"Αϊ-Γιωργιοῦ, νὰ φίξουν τὸ σημάδι,
νὰ πιοῦν νερὸ ἀπ' τὰ βουνά, νὰ πάρουν τὸν ἀέρα.

(Δημοτικό)

* Ήρδαν τὰ χελιδόνια.

Τώρα μὲ τὴν ἄνοιξη γύρισαν τὰ χελιδόνια.
Πᾶνε κι ἔρχονται, ψάχνουν, κι ὅλο τριγυρνοῦν.

Τί νὰ ψάχνουν νὰ βροῦν;

Γυρεύουν τὶς περυσινὲς φωλιές τους. Τί κριμα! στὸ δικό μας σπίτι πρόστεσαν ἄλλο πάτωμα ἀπὸ πάνω καὶ ἡ φωλίτσα ἡ περυσινὴ χάλασε. Θὰ μείνωμε χωρὶς χελιδονοφωλιά!

—Μπᾶ! μοῦ εἴπε ἡ μητέρα, δὲ θὰ φύγουν, θὰ χτίσουν πάλι νέα.

Καὶ νά! δυὸ χελιδονάκια στάθηκαν κάτω ἀπὸ τὴ στέγη μας καὶ τὰ εἴπαν κάμποση ὥρα.

“Υστερα ἄρχισε ἡ δουλειά. Πότε φεύγει τὸ ἔνα, πότε φεύγει τὸ ἄλλο, καὶ πότε φεύγουν καὶ τὰ δυὸ μαζί. Φέρνουν πηλὸ καὶ τὸν ἀνακατεύουν μὲ ἀχυρα, ἅμμο ἢ μικρὰ λιθαράκια. Χτίζουν μὲ τὶς μύτες τους σὰν τοὺς καλύτερους τεχνίτες τὴ φωλιά τους. Τὴν ἔκαναν γουβωτὴ-γουβωτή, γιὰ νὰ ἡσυχάζουν καλά.

Μὰ ἡ δουλειά τους δὲν τελείωσε ἀκόμη· πρέπει νὰ τὴ στρώσουν καὶ μαλακά, γιὰ νὰ εἶναι ζεστή. Φεύγουν λοιπὸν καὶ πᾶνε νὰ βροῦν τρίχες, ξερὰ χόρτα καὶ πούπουλα. Γυρίζουν πότε μὲ ἔνα πούπουλο, πότε μὲ χορταράκι στὴ μύτη.

—“Ολα εἶναι ἔτοιμα, λέει τὸ ἔνα χελιδονάκι. Τὸ σπιτάκι μας εἶναι κομψό!

—“Ομορφο εἶναι, λέει τὸ ἄλλο. Τώρα θὰ κάνω τὰ αύγουλάκια μου.

Δὲν πέρασαν δυὸ βδομάδες, καὶ πέντε κεφα-

λάκια μὲ άνοιχτὰ τὰ στόματα ξεπροθαίνουν κάθε πρωΐνὸ μέσα ἀπὸ τὴν φωλίτσα. Εἶνε τὰ πουλάκια ποὺ βγῆκαν ἀπὸ τὰ αύγα. Κι ἡ μάνα κι ὁ πατέρας τὰ ταιζουν μύτη μὲ μύτη καὶ κελαηδοῦν χαρούμενα.

—Τσιβίτ! τσιβίτ! κάνουν καὶ τὰ μικρά, σὰ νὰ λένε: ἂν δὲν εἰσαστε ἐσεῖς τί θὰ γινόμαστε!

Χελιδόνι μου γοργό.

Χελιδόνι μου γοργό,
ποῦρθες ἀπ’ τὴν ἔρημο,
τί καλὰ μᾶς ἔφερες;
Τὴν ύγειὰ καὶ τὴν χαρὰ
καὶ τὰ κόκκινα τ’ αύγα.

Μάρτη, Μάρτη βροχερέ,
καὶ Ἀπρίλη δροσερέ,
τὰ πουλάκια κελαηδοῦν,
τὰ δεντράκια φύλλα ἀνθοῦν,
τὰ πουλάκια αύγα γεννοῦν
κι ἀρχινοῦν νὰ τὰ κλωσσοῦν.

(Βηλαρᾶς)

‘Ο διανομέας μὲ τὸ κιβώτιο.

Τὸ σχολεῖο ἔχει διακοπές, γιατὶ εἶναι ἡ Μεγάλη Βδομάδα. ‘Ο Σπύρος μὲ τὴν Σοφία κοιτά-

ζουν άπὸ τὸ παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ τους στὸ δρόμο.

Κοιτάζουν ἀνυπόμονα, σὰν κάτι νὰ περιμένουν.

Περνοῦν ἀμάξια, αὐτοκίνητα καὶ κόσμος.

Ἄλλος κρατεῖ κεράκια τῆς Λαμπρῆς, λαμπάδες χρωματιστὲς μὲ μεταξωτὲς κορδέλες, ἄλλος αὐγὰ μέσα στὸ κοφίνι κι ἄλλος ἀρνάκι ζωντανὸ γιὰ τὴ Λαμπρή. Ὁλοι κάνουν τὶς ἐτοιμασίες τους.

Ἡ Σοφία κι ὁ Σπύρος κάθονται ἀκόμη στὸ παράθυρο καὶ φαίνονται πὼς κάτι περιμένουν ἀνυπόμονα.

Σὲ λίγο νά!

—Τούτουου! ἀκούγεται, καὶ στρίβει κατὰ κεῖ ἔνα ἀυάξι τοῦ Ταχυδρομείου.

—Ηταν ὁ διανομέας, ποὺ μοιράζει τὰ ταχυδρομικὰ δέματα.

Μὰ τὸ ἀμάξι στάθηκε μπροστὰ στὸ σπίτι ποὺ εἶχε τὸν ἀριθμὸ 10!

—Δὲν ἔρχεται ἐδῶ, εἶπε ἡ Σοφία.

—Τί κρῆμα! εἶπε ὁ Σπύρος, κι ὁ πατέρας μᾶς εἶπε πὼς κάτι περιμένομε ἀπὸ τὸν παππού;

—Μπορεῖ ναρθῆ καὶ δῶ! εἶπε ἡ Σοφία, σὰ νὰ μὴν τὸ πίστευε.

—Ο Σπύρος σήκωσε τοὺς ὥμους καὶ ζάρωσε τὰ χείλια του... Μπορεῖ!

* * *

Μὰ νά ὁ διανομέας μπροστὰ στὸ σπίτι! Στέκει, κοιτάζει τὸν ἀριθμὸν καὶ κατεβαίνει.

Δὲν εἶχε κατεβῆ ἀκόμη, κι ἡ Σοφία μὲ τὸ Σπύρο τρέχουν φωνάζοντας:

—Μητέρα, κάτι ἔχομε ἀπὸ τὸν παππού.

—Τάκ, τάκ, ἡ πόρτα. Ὁ διανομέας παραδίνει ἐνα ξύλινο κιβώτιο, τοῦ ύπογράφει ἡ μητέρα μιὰ ἀπόδειξη κι ἔπειτα φεύγει.

Τὸ κιβώτιο εἶχε ἀπάνω μιὰ ἐπιγραφὴ καὶ c è δλες τὶς πλευρές τὴ λέξη «προσοχή».

—Τὴν τανάλια, εἶπε ἡ μητέρα, καὶ κρρ-κρρ πετάει τὰ καρφιὰ καὶ βγάζει τὸ καπάκι.

—Μπά! χαρτιὰ εἶναι μέσα! Τρόμαξε ὁ Σπύρος.

Μὰ κάτω ἀπὸ τὰ χαρτιὰ ἦταν ἐνα γράμμα κι ἀνάμεσα σὲ πριονίδια κόκκινα αύγα. Δυὸς ἀπὸ τὰ αύγα εἶχαν ζωγραφιές. Τὸ ἐνα εἶχε μενεξὲ καὶ τὸ ἄλλο τὴν Ἀνάσταση. Τὸ αύγὸν μὲ τὸ μενεξὲ ἐγραφε «Σοφία» καὶ τὸ ἄλλο «Σπύρος».

Πιὸ κάτω ἀπὸ τὰ αύγα ἦταν ἐνα χώρισμα καὶ παρακάτω, μέσα σὲ κουτιά, λουκάνικα καὶ πορτοκάλια.

Ἡ μητέρα ἀνοιξε καὶ διάβασε τὸ γράμμα:

Παιδιά μου,

Σᾶς στέλνομε αύγα γιὰ τὴ Λαμπρή. Εἶναι φρέσκα ἀπὸ τὶς κότες μας. Στέλνομε καὶ δυὸς

αύγα γιὰ τὰ καλά μας τὰ παιδιά: τὸ Σπῦρο καὶ τὴ Σοφία. Τὰ λουκάνικα τὰ ἔφτιασε ἡ μητέρα σας καὶ τὰ πορτοκάλια εἶναι ἀπὸ τὶς πορτοκαλιές μας. Τώρα ποὺ τὰ παιδιὰ θὰ ἔχουν διακοπές, νὰ μᾶς τὰ στείλετε, γιατὶ τὰ πεθυμήσαμε πολύ. Σᾶς εὐχόμαστε καλὴ Ἀνάσταση καὶ σᾶς φιλοῦμε.

‘Ο πατέρας σας καὶ ἡ μητέρα σας

“Υστερα ἀπὸ τὸ γράμμα τὰ δυὸ παιδιὰ κοίταξαν τὴ μητέρα τους μέσα στὰ μάτια.

—Νὰ ἦταν ἐδῶ ὁ παππούλης, εἶπε ἡ Σοφία.

—Νὰ ἦταν κι ἡ γιαγιάκα μας, πρόστεσε ὁ Σπῦρος.

—Ἐ, κοντεύει ὁ καιρὸς ποὺ θὰ τελειώσῃ τὸ σχολεῖο, εἶπε ἡ μητέρα. Τότε θὰ πᾶμε δῆλοι μαζί.

Τὸ σπουργιτάκι κι ἡ κερασιά.

Τὸ σπουργιτάκι ἀπὸ τὸ χειμῶνα εἶχε συνηθίσει νὰ βλέπῃ τὰ γύρω του παγωμένα καὶ ξερά. Σήμερα ὅμως ποὺ σηκώθηκε ξαφνίστηκε. Ἡ ἀντικρινὴ κερασιὰ ἦταν κάτασπρη.

—Τσίου! τσίου! ”Ελα, μητέρα, νὰ δῆς. Πάλι τὸ χιόνι κάθησε πάνω στὸ δέντρο!

‘Η σπουργιτίνα γέλασε.

—Γιά κοίταξε καλά, τοῦ λέει, ἡ κερασιὰ ἄνθισε, ἔβαλε τὰ ἄσπρα της, γιὰ νὰ δεχτῇ τὴν ἄνοιξη!

Τὸ σπουργιτάκι πέταξε χαρούμενο καὶ κάθησε
σ' ἔνα κλωνί της.

Τί ὅμορφα καὶ λεπτὰ ποὺ εἶναι τὰ ἀνθάκια
της! Καὶ τί ὅμορφη φωλιὰ γιὰ τὸ σπουργιτάκι!
Οὔτε ὁ ἥλιος, οὔτε ὁ ἀγέρας τὸ πειράζει. Γίνηκε
πρῶτος φίλος μὲ τὴν κερασιὰ καὶ κάθε μέρα πε-
τάει καὶ κάθεται στὰ κλωνιά της!

* * *

Ἐνα πρωī τὸ σπουργιτάκι εἶδε τὴν κερασιὰ
χωρὶς ἀνθό. Ὁ ἀγέρας τὴν νύχτα δυνατὸς ἔρριξε
ὅλα τὰ ἀνθάκια.

—Πόσο θὰ πόνεσε! εἶπε τὸ σπουργιτάκι λυ-
πημένο.

—Μπά, εἶπε ἡ σπουργιτίνα, δὲν τὴν μέλει!
Αύτὴ τώρα δένει τὸν καρπό της. Πήγαινε κοντά
της νὰ δῆσ τὰ πράσινα σβολάκια ποὺ κρέμονται
στὰ κλωνιά της. Σὲ λίγον καιρὸ θὰ φᾶμε κεράσια.

Τὸ σπουργιτάκι χάρηκε.

—Ἡρθε ὁ καιρός, συλλογίστηκε, ποὺ θὰ δο-
κιμάσω κι ἔγῳ τὰ κεράσια!

Πόσα δὲν εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τοὺς μεγάλους
σπουργίτες γιὰ τὴν νοστιμάδα τους!

—Μητέρα, νὰ δοκιμάσω;

—Δοκίμασε, λέει πονηρὰ ἡ σπουργιτίνα.

—Πωπώ, τί ἄσχημα ποὺ εἶναι!

— Βέβαια, γιατί δὲν εἶναι ὕριμα, λέει ἔνας γεροσπουργίτης...

“Ο ήλιος τώρα ἄρχισε νὰ βάφῃ τὰ πράσινα σβολαράκια κόκκινα. Τί ὅμορφο χρῶμα, μὰ καὶ τί νόστιμο! Τὸ πρῶτο γινωμένο κεράσι τὸ δοκίμασε τὸ σπουργιτάκι.

— Ελάτε, ἐλάτε, φώναξε ἀνυπόμονά καὶ στοὺς ἄλλους σπουργίτες, τὰ κεράσια γίνηκαν.

“Ολοι ρίχτηκαν μὲ τὰ μοῦτρα.

— Α, κατεργαρέοι, θὰ μοῦ τὰ φᾶτε ὅλα, εἰπε ό περιβολάρης ποὺ εἶδε τοὺς σπουργίτες. “Εννοια σας, θὰ σᾶς διορθώσω ἐγώ!..

***

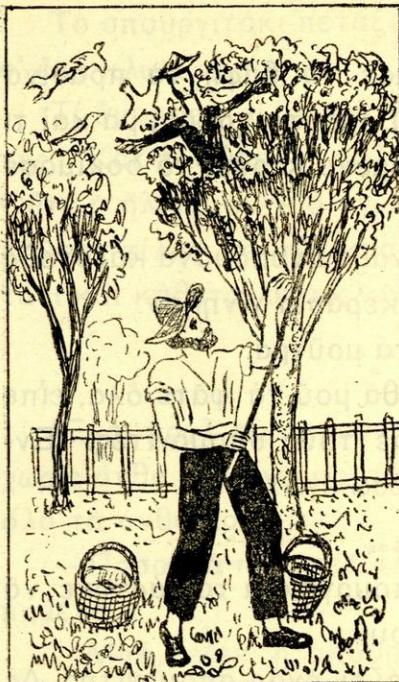
Τὸ ἄλλο πρωΐ τὸ σπουργιτάκι τοιμάστηκε νὰ πετάξῃ στὴν κερασιά του.

— Μή, μή! τοῦ φωνάζει ἔνας σπουργίτης. Δὲ βλέπεις; “Ένας ἄνθρωπος εἶναι πάνω της.

Τί κρίμα! τὸ καημένο τὸ σπουργιτάκι πεινοῦσε. Περίμενε... περίμενε... ἥρθε τὸ μεσημέρι κι ὁ ἄνθρωπος δὲν κουνήθηκε ἀπὸ τὴν κερασιά.

— Θὰ κοιμᾶται, συλλογίστηκε τὸ σπουργιτάκι. “Ἄν πήγαινα, λέει, σιγά-σιγά! Καὶ φρεσσ... ἄρχισε νὰ πετάῃ σιγά-σιγά γύρω στὴν κερασιά.

‘Ο ἄνθρωπος δὲν κουνιόταν. ‘Η κερασιά γελοῦσε· φρεσσ... τὸ σπουργιτάκι κατατρομαγμένο γυρίζει στὴ φωλιά του.

‘Η πείνα δὲν κρατιέται όμως καὶ τὸ σπουργιτάκι τόλμησε πιὰ νὰ πετάξῃ στὴν κερασιά.

— Ελάτε, έλάτε! λέει σιγά καὶ στοὺς ἄλλους, ὁ ἄνθρωπος κοιμάται!

“Αρχισαν νὰ ἔρχωνται κι οἱ ἄλλοι οἱ σπουργίτες.

— Δέτε, λέει ὁ ἔνας, τὰ χέρια τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀχυρένια.

— Καλὲ δέτε, φωνά-

ζει ὁ ἄλλος, δὲν ἔχει μάτια ὁ ἄνθρωπος, ὅπως ἔχει ὁ κὺρ Δημήτρης, ὁ περιβολάρης.

— Δὲν τὸ καταλάβατε, λέει ἔνας γέρος σπουργίτης ποὺ μόλις ἦρθε. ‘Ο ἄνθρωπος εἶναι ψεύτικος, εἶναι σκιάχτρο...

“Ολοι πῆραν θάρρος καὶ ρίχτηκαν στὸ φαγί.

Τὸ σπουργιτάκι, όλόχαρο, ἀφοῦ χόρτασε, πέταξε καὶ κάθησε πάνω στὸ καπέλο τοῦ ἀχυρένιου ἀνθρώπου.

— Τσίου... τσίου... τσίου... τραγουδοῦσε.

— "Α, μὰ δὲν ύποφέρονται οἱ σπουργίτες,
εἴπε ὁ περιβολάρης. Θὰ μοῦ τὰ φᾶνε ὅλα τὰ κε-
ράσια!

Πήρε δυὸς καλάθια κι ἥρθε στὴν κερασιά.
Φρεσ! "Ολοι οἱ σπουργίτες πέταξαν στὴν ἀντι-
κρινὴ στέγη. 'Ο κὺρ Δημήτρης μαζεύει τὰ κερά-
σια κι ὅλο δοκιμάζει κι ἀπὸ κανένα.

— Τσίου - τσί! φωνάζει τὸ σπουργιτάκι ἡμὲς
ἀπελπισία. Κλέφτη, κλέφτη, θέλει νὰ πῆ.

Μὰ ὁ κὺρ - Δημήτρης δὲν ἀκούει, μαζεύει ὅλα
τὰ κεράσια... 'Η κερασιά ψήλωσε τὸ κεφάλι της
ὅσο μποροῦσε πιὸ ψηλά. Κεὶ πάνω στὴν κορυφὴ
ἡταν ἀκόμη λίγα κεράσια, τὰ φύλαξε γιὰ τὸ μι-
κρό της φίλο τὸ σπουργιτάκι.

Βρήκαμε μιὰ πηγή.

— "Εχετε δεῖ πηγή; ρώτησε ἡ Ἐλένη. 'Εγὼ εἰδα
χτές. 'Ο καιρὸς ἦταν καλὸς κι ὁ πατέρας μᾶς
πήρε μαζί του στὴν ἔξοχή, τὸν ἀδερφό μου καὶ
μένα. 'Εγὼ ἔκοβα λουλούδια. 'Ο Γιωργος κυνη-
γοῦσε μιὰ πεταλούδα. "Εξαφνα, ἐκεῖ ποὺ περπα-
τούσαμε, μᾶς ἔκοψε τὸ δρόμο ἐνα ρυάκι.

Ρρρρρρρρ! τὸ νεράκι ἔτρεχε καθαρὸ καὶ χα-
ρούμενο! Κυλοῦσε μαζί του βοτσαλάκια. Στὶς
πλευρές του φύτρωναν γαλάζια, κίτρινα καὶ κόκ-
κινα λουλούδια.

Πῶς θιαζόταν, ἀλήθεια! Σὰ νὰ ἥθελε κάπου νὰ προφτάσῃ.

— Ἀπὸ ποῦ νὰ ἔρχεται; λέω στὸν πατέρα.

— Ρώτησέ το, μοῦ λέει.

Πήραμε γραμμὴ - γραμμὴ τὸ ποταμάκι καὶ νά! κάτω ἀπὸ δύο μεγάλα πλατάνια βρήκαμε μιὰ μεγάλη λακκούβα, ποὺ ἀνάβρυζε νερό.

Μόλις καὶ διακρινόταν ὅμως, γιατὶ τὴν περιτριγύριζαν καὶ τὴ σκέπαζαν χορταράκια.

Στὸ βάθος τῆς λακκούβας, ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ καθαρὸ νερό, φαίνονταν μικρὰ χαλικάκια ποὺ χοροπηδοῦσαν σὰ νὰ ἔβραζαν.

— Ήταν τὸ νερό, εἶπε ὁ πατέρας, ποὺ ἀνάβρυζε ἀπὸ τὴ γῆ κι ἔκανε τὰ χαλικάκια νὰ χοροπηδοῦν.

Αὐτὴ ἦταν ἡ πηγή!

Ἀπὸ τὸ ἔνα μέρος τῆς λακκούβας ξεχείλιζε τὸ νερὸ κι ἔτρεχε τὸ ρυάκι.

— Ἀπὸ ποῦ ἔβγαινε αὐτὸ τὸ νερό; Ποῦ βρέθηκε ἐκεῖ; ρώτησε ἡ Μαρίτσα.

‘Η Έλένη κόμπιασε. Ἀλήθεια, ποῦθε ἔρχόταν καὶ ποῦ πήγαινε αὐτὸ τὸ νερό;

οὐτὶ πικραλούτοις οὐτὶ ζέρη επιστολὴ ταύτης
τοιούτης μητρὸι πιζάκην νανοεστύφ οὐτὶ ρύματα
αθριτούτης πικραλούτοις οὐτὶ πικραλούτοις πικραλούτοις

Τό ποταμάκι.

— Άπο ποῦ είσαι, ποταμάκι; — Ένας οικείος ποταμός είμαι.
— Άπο κείνο τὸ βουνό. — Πώς τὸν λέγαν τὸν παππού σου;
— Σύννεφο στὸν οὐρανό. — Ποιά ναι ἡ μάνα σου; — Ή μπόρα.
— Πώς κατέβηκες στὴ χώρα; — Τὰ χωράφια νὰ ποτίσω
καὶ τοὺς μύλους νὰ γυρίσω.
— Στάσου νὰ σὲ δοῦμε λίγο,
πο ταμάκιμου καλό.
— Βιάζομαι πολὺ νὰ φύγω
ν' ἀνταμώσω τὸ γιαλό.

(Ζ. Παπαντωνίου)

Ο βάλτος καὶ τὸ ρυάκι.

Λέει ὁ βάλτος στὸ ρυάκι:

— "Ελα δά, ξάδερφε, γιατί τόσο βιάζεσαι; Συγ-
γενεῖς εἴμαστε. Κάτσε λίγο νὰ κουθεντιάσωμε,
νὰ μᾶς περάση ἡ ὥρα! Εἶναι τόσο ὅμορφα νὰ κά-
θεται κανεὶς ησυχα-ησυχα καὶ νὰ τὰ λέη μὲ ἀγα-
πημένο συγγενῆ."

Καὶ τὸ ρυάκι λέει:

— Δὲ μπορῶ, ξάδερφε, νὰ μείνω οὔτε λεπτό.
Δὲν ἔχω καθόλου καιρό. "Έχω πολλὴ δουλειὰ καὶ

πρέπει νὰ πηγαίνω γιὰ νὰ προφτάσω. Πόσες δουλειὲς μὲ περιμένουν! Πρέπει νὰ τρέξω γιὰ νὰ γυρίσω ἔκει κάτω τὴ ρόδα τοῦ μύλου τοῦ κὺρ Ἡλία, τοῦ μυλωνᾶ. Πρέπει νὰ ποτίσω ὅλα τὰ λουλουδάκια, ποὺ στὸ πλάγι του ἀνθοῦν. Τὰ προβατάκια διψασμένα μὲ καλοὺν καὶ πρέπει γρήγορα νὰ τοὺς πάω δροσερὸ νεράκι ἀπὸ τὴν πηγή. Ἡ κυρὰ-Κατερίνα ἔκει κάτω μὲ περιμένει, γιὰ νὰ πλύνῃ καὶ νὰ λευκάνῃ τὰ ροῦχα τῶν παιδιῶν τῆς. Βλέπεις; "Ἔχω πολλὴ δουλειὰ καὶ πρέπει νὰ τρέξω. Γειά σου, ξάδερφε, κι ἡ θάλασσα ὅσσο νὰ φτάσω εἶναι μακριά. Δὲ μπορῶ νὰ μείνω κοντά σου! . . Μὲ συχωρεῖς!"

Καὶ τὸ ρυάκι τρέχει χαρούμενο καὶ ἀκούραστο. Θέλει ὅλα νὰ τὰ προφτάσῃ.

‘Ο Μάης.

Εἶναι παραμονὴ τῆς Πρωτομαγιᾶς. Ἡ Ἀσπασία κατέβηκε στὸν κῆπο τους νὰ κάνῃ τὸ στεφάνι τοῦ Μάη.

Θέλει νὰ τὸ πλέξῃ ἀπὸ τὰ δικά της καὶ ἀπὸ τοῦ ἀδερφοῦ της τὰ λουλούδια. Θὰ πετύχη;

"Ολες οἱ γλάστρες εἶναι γεμάτες καὶ ἀνθισμένες. Τί ὅμορφες ποὺ εἶναι! Κόκκινα, κίτρινα, γαλάζια λουλουδάκια. "Ολα δροσερά! Πῶς νὰ τὰ κόψη; Μὰ ἀξίζει γιὰ τὴν πρωτομαγιὰ νὰ γίνη μιὰ

τέτοια θυσία. Κι ἄρχισε νὰ μαζεύῃ λουλούδια καὶ
νὰ τραγουδῇ τὸ «μαγιάτικο βράδυ».

Στὸ μικρὸ μου περιβόλι
τὰ λουλούδια μου ἔχουν σκόλη.
Κόκκινα, ἄσπρα καὶ λιλά,
καὶ μυρίζουν τί καλά.

Στὴν κοκκινωπή μου γλάστρα
λές καὶ μοιάζουνε σὰν ἄστρα.
Κάποια ἀκόμη ἐκεῖ σφαλοῦν
κι ἄλλα ἀνοίγουν καὶ γελοῦν.

Νύχτα στ' ἀνθοπανηγύρι
ἔλα μ' ἔνα ποτιστήρι
δόσε τους δροσιά, ζωή,
νᾶναι χίλια ώς τὸ πρωΐ.

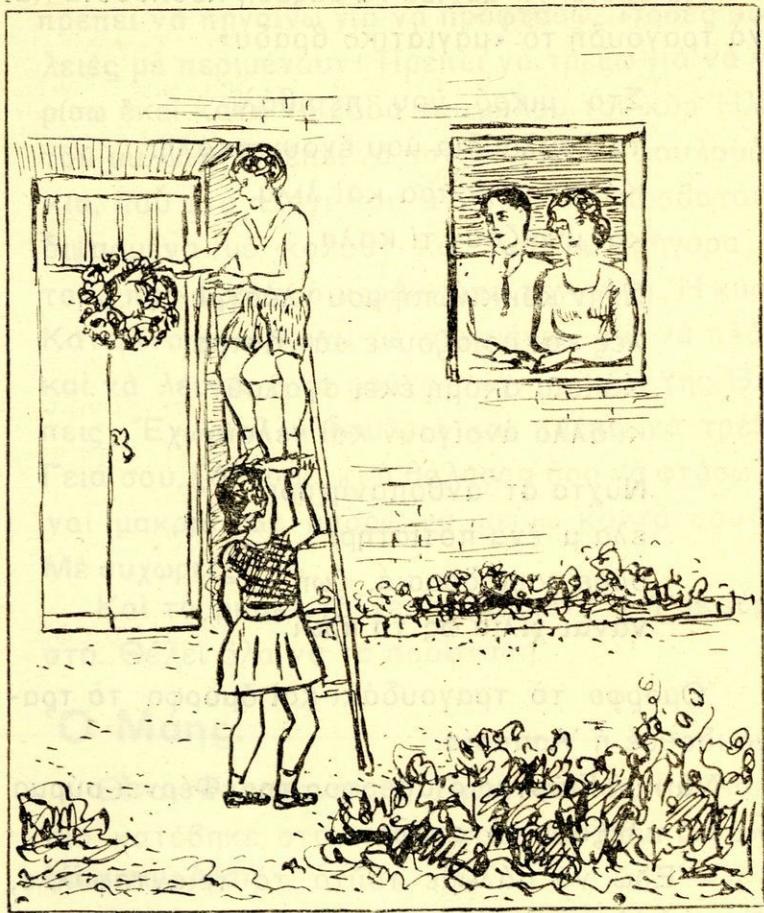
”Ομορφο τὸ τραγουδάκι καὶ ὅμορφα τὸ τρα-
γουδοῦσε ἡ Ἀσπασία.

Νά κι ὁ Γιῶργος ὁ ἀδερφός της. Φέρνει σύρμα
γιὰ νὰ πλέξουν τὸ στεφάνι.

— Ἔδω νὰ βάλωμε τοῦτο τὸ τριαντάφυλλο,
ἔλεγε ἡ Ἀσπασία.

— Ἔδω τοῦτο τὸ γαρύφαλλο, ᔹλεγε ὁ Γιῶργος.
Τὸ στεφάνι σιγὰ - σιγὰ ἔγινε ὅμορφο καὶ δρο-
σερό. Ως νὰ τελειώσῃ βράδιασε κιόλας.

— Μπράθο! μπράθο! ἀκούστηκαν δυὸ γελα-
στὲς φωνές. Καὶ τοῦ χρόνου!

Ήταν ο πατέρας κι η μητέρα της Ἀσπασίας και τοῦ Γιώργου, που καμάρωναν τὰ παιδιά τους τὰ καλά.

— Καὶ τοῦ χρόνου! φώναξαν κι αύτὰ καὶ κρέμασαν στήν πόρτα τους τὸ Μάνη.

Στὸ δάσος βράδυ.

Πήγαμε, ὅλη ἡ οἰκογένεια, νὰ μείνωμε λίγες
μέρες στὸ δάσος.

Ἐκεῖ στήσαμε μιὰ σκηνή.

Γύρω μας ἦταν πεῦκα μεγάλα καὶ μικρά, πυ-
κνὰ-πυκνά! Σὲ λίγο ὁ ἥλιος βούτηξε πέρα μα-
κριὰ στὴ θάλασσα.

Πάει πιά! ἔσθησε!

Στὸ δάσος γύρω μας ἀπλώθηκε σκιά! Φύλλο
δὲ σαλεύει. Σιγὰ - σιγὰ ἔπαψαν καὶ τὰ πουλιὰ νὰ
κελαηδοῦν.

Στὸν οὐρανὸν ἄρχισαν νὰ λαμπιρίζουν τὸ ἑνα
μὲ τὸ ἄλλο τὰ ἀστέρια. "Ολα σώπασαν!..."

Τὰ πουλιὰ πᾶνε στὶς φωλιές τους καὶ τὰ ζῶα
στὴ στάνη καὶ στὸ παχνὶ τους.

"Ολα σώπασαν! Παντοῦ σιωπή!..

Τὴν ὥρα κείνη μοῦ φάνηκε πώς θὰ ἀκούσω τὴ
φωνὴ τοῦ Θεοῦ...

"Οταν ξημέρωσε.

Δὲν ἄργησε νὰ ξημερώσῃ. Τὸ καλοκαίρι ξημε-
ρώνει γρήγορα. Εἶχα ξυπνήσει πρῶτος ἐγώ! Μέσα
ἀπὸ τὴ σκηνή μας ἔβλεπα στὴν κορφὴ τοῦ βου-
νοῦ μιὰ χλοιμὴ λάμψη.

"Αρχισαν νὰ φαίνωνται τὰ δέντρα καθαρὰ

καὶ νὰ κατεβαίνῃ τὸ ἀεράκι δροσερὸ-δροσερό.

Τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ ἔνα-ἔνα ἔσθησαν καὶ
μόνο ὁ αὔγερινὸς ἔμεινε ἀκόμη.

”Αξαφνα ἀκούστηκε μιὰ φωνή:

—Κικιρίκου!..

”Επειτα ἀπ’ αὐτὸ χίλιες ὅμοιες φωνές, ἄλλες
μπάσες κι ἄλλες πρίμες.

—Κικιρίκου!.. κικιρίκου!..

Νά! ‘Ο ούρανὸς τώρα, ἐκεῖ στὴν κορυφὴ τοῦ
βουνοῦ, παίρνει χρῶμα κόκκινο κι ὕστερα χρυσό.
Νά τος ὁ ἥλιος!

”Όλα παίρνουν ζωή, ὅλα τραγουδοῦν. Μὲ κε-
λαηδήματα, πηδήματα καὶ χαρὲς δέχονται τὴν
ἀνατολή του.

Δὲν κρατήθηκα κι ἔγώ. Σηκώθηκα σιγὰ-σιγά,
βγῆκα ἀπὸ τὴ σκηνὴ καὶ φώναξα:

—Κικικιρίκουουου! Γειά σου, κύρ-“Ηλιε καὶ
πατέρα μας!

Στὸ δάσος ἡ συναυλία.

Σήμερα στὸ δροσερὸ καὶ καταπράσινο δάσος
ἔχουν τὰ πουλιὰ συναυλία.

Οἱ μουσικάντες κουρντίζουν τὰ ὄργανά τους.
’Ακοῦστε τί χαρούμενα ποὺ ἤχοῦν!

Νά τὸ βιολί, νά τὸ κλαρίνο, νά ἡ πρίμα, νά ἡ
τρουμπέτα καὶ νά τὸ ταμπούρλο.

Τί κακὸ καὶ τί φωνές!

Ἡ δεσποινὶς Καρδερίνα, χωμένη κάτω ἀπὸ τὰ πράσινα φύλλα, παιζει τὸ πρῶτο βιολί. Τὴ συνοδεύει ὁ ξάδερφός της, ὁ Σπῖνος, χαρούμενος.

Ο τραγουδιστὴς εἶνε τὸ Ἀηδόνι, τὸ ξακουσμένο γιὰ τὴν καθαρὴ καὶ γλυκιὰ φωνή του. Τὸ φλάουτο τὸ παιζει μὲ μεγάλη τέχνη ὁ κύριος Κότσυφας.

Ἡ Τσίχλα παιζει τὸ κλαρίνο κι ὁ γέρο-Κόρακας ύψωνει τὴ φωνή του, τὴ μπάσα, καὶ σκεπάζει ὅλους. Κρά, κρά, κρά, κρά !

Ο Κοῦκος χτυπάει τὸ ταμπούρλο καλά. Ἡ Σιταρήθρα ύψωνεται στὰ δυό της πόδια καὶ ξεφωνίζει σὰν τρομπέτα θριαμβευτικά.

Ο Διευθυντὴς τῆς Ὀρχήστρας εἶνε ἡ Τσιγκλητάρα.

Εἶναι ἀκούραστη κι ἀνήσυχη. Χτυπάει μὲ τὴ μύτη της, ἀργά-ἀργά, γρήγορα-γρήγορα, κι ὁ χρόνος δὲ χάνεται ἀπὸ κανένα.

Ολο ἀφτιὰ εἶναι ὁ λαγὸς καὶ τὸ ζαρκάδι. Οἱ μέλισσες, τὰ κουνούπια καὶ τὰ σκαθάρια θαυμάζουν τὶς φωνὲς καὶ τὰ παιχνίδια.

Σήμερα στὸ δάσος δόθηκε ἡ πιὸ μεγάλη συναυλία !

Στή δάλασσα.

Η Ροδούλα, ο Νίκος, ο Αλέξης, ο Κωστάκης, ή Λίτσα κι έγω ξεκινήσαμε για τὸ μπάνιο. Είχαμε μαζί μας καὶ τὸ Θεμιστοκλῆ, ἔνα παιδί, ποὺ πρώτη φορὰ εἶχε κατέβη ἀπ' τὸ χωριό του καὶ πρώτη φορὰ θὰ ἔθλεπε θάλασσα.

Μᾶς συνωδεψε ὅλους ἡ μητέρα τῆς Ροδούλας, ἡ κυρία Κατίνα.

— Ετοιμοι ὅλοι; Τὰ μπανικά σας; τὸ τόπι μᾶς ρώτησε.

— Όλα, ὅλα ἔτοιμα!

— Εμπρὸς λοιπόν.

Μπήκαμε σ' ἔνα αὐτοκίνητο καὶ σὲ δεκαπέντε λεπτὰ τῆς ὥρας βρεθήκαμε στὴ θάλασσα.

— Τσ! τσ! τσ! ἔκαμε ὁ Θεμιστοκλῆς. Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ γυαλίζει;

— Αύτὴ εἶναι ἡ θάλασσα, τοῦ εἴπαμε.

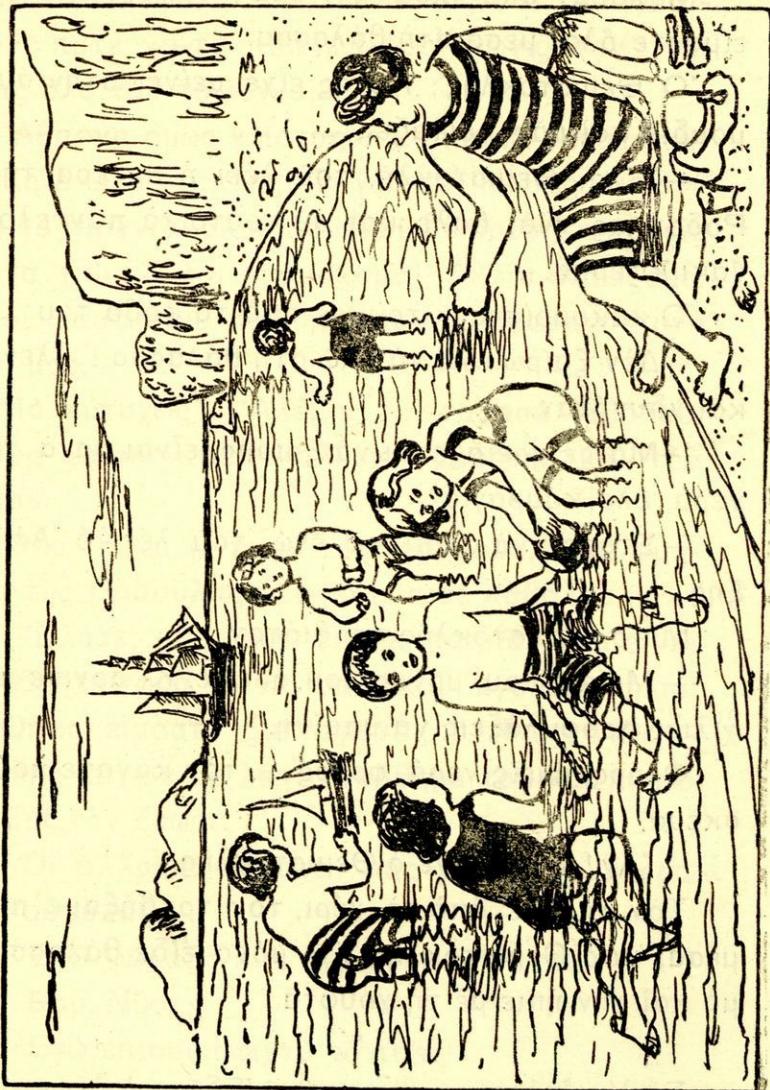
— Όλο αύτὸ νερὸ εἶναι; ρωτοῦσε καὶ ξαναρωτοῦσε. "Έχει ἄλλη θάλασσα ἀπὸ τούτη!"

— Τούτη! ἔλεγε ἡ Λίτσα. "Αμ τί εἶναι τούτη! Νάθλεπες τὴ θάλασσα ποὺ περάσαμε ἐμεῖς ὅταν ἥρθαμε ἀπὸ τὴ Σμύρνη!"

— Νά! εἶμαστε στὴ θάλασσα!

* * *

Περάσαμε τὰ μπανικά μας καὶ μπλούμ! πρῶτος ο Αλέξης στὸ νερό!

"Α! Τί ώραία ποὺ είναι!

Μπλούμ! άπὸ πίσω ἡ Ροδούλα. Καὶ σὲ λίγο
εἴμαστε δλοι μέσα στὴ θάλασσα.

'Ο Θεμιστοκλῆς; Αὐτὸς εἶχε μείνει στὴν ἀμ-
μουδιὰ καὶ μᾶς κοίταζε.

—Ἐλα, Θεμιστοκλῆ, τοῦ λέει ἡ μητέρα τῆς
Ροδούλας. Νά, βάλε καὶ σὺ τοῦτο τὸ παντελο-
νάκι κι ἔμπα.

Ο κακομοίρης κιτρίνισε ἀπὸ τὸ φόβο του.

—Δὲν ξαίρω ἐγὼ νὰ μπῶ στὴ θάλασσα! ἔλεγε
καὶ γδυνόταν.

—Μὰ δὲ χρειάζεται νὰ ξαίρης, είναι ρηχά τὰ
νερά, ἔλα, κουράγιο!

—Στάσου νὰ σὲ πιάσω ἐγώ, τοῦ λέει ὁ Ἀλέ-
ξης.

Μὰ ὁ Θεμιστοκλῆς τραβιόταν.

—Μόνος μου, μόνος μου, ἄσεμε. Κι ἄρχισε μὲ
χίλιες προφυλάξεις νὰ μπαίνη.

Φρρρς, ἐμεῖς νερά, φρρρς... τὸν κάναμε μού-
σκεμα.

—Ἄχ! ἄχ! ἔκανε ὁ Θεμιστοκλῆς.

Τὸν πήραμε ἀπὸ τὸ χέρι, τὸν τραβήξαμε πιὸ
μέσα, κι ὁ Θεμιστοκλῆς ὅχι μόνο εἶδε θάλασσα,
μὰ καὶ τὴν ἥπιε μὲ τὴ χούφτα.

* * *

Σὲ λίγο πήραμε καὶ τὸ τόπι. Ἔδω πιὰ ἦταν γιά

γέλια ό Θεμιστοκλῆς. "Έκανε τὸ τόπι χίλια γκέλ
πάνω στὸ κεφάλι του, μὰ αὐτὸς δὲν τὰ κατά-
φερνε ποτὲ νὰ τὸ πιάσῃ. Πόσο ἀγωνιζόταν! Καὶ
έμεις ὅλο τοῦ τὸ ρίχναμε.

"Αξαφνα ὅμως γλίστρησε κάπου κι ἐπεσε ἀνά-
σκελα ό Θεμιστοκλῆς! Τί γίνηκε! Καθὼς εἴμαστε
ἀπὸ τὸ παιγνίδι σκορπισμένοι, δὲ θρέθηκε κανεὶς
κοντά του. "Ολοι τρομάξαμε! "Άλλοι φωνάζαμε,
ἄλλοι σαστίσαμε καὶ μείναμε καρφωμένοι στὴ
θέση μας.

Μὰ εύτυχῶς ό Ἀλέξης δὲν τάχασε καθόλου.
Καθὼς ξαίρει καλὸ κολύμπι, μπόρεσε καὶ τὸν
ἐπιασε.

"Όλα τοῦτα γίνηκαν τόσο γρήγορα, ώστε ή μη-
τέρα τῆς Ροδούλας δὲν τὸ ἔνιωσε καθόλου.

—'Ελατε, μᾶς λέει, ἐλατε, παιδιά, ωρα είναι
πιά. Βγῆτε τώρα νὰ κάτσετε καὶ λίγο στὸν ήλιο.

"Οπως είμαστε ξαπλωμένοι, ό ἴδιος ό Θεμι-
στοκλῆς ἄρχισε νὰ λέη τὸ πάθημά του καὶ πῶς ό
Ἀλέξης τὸν ἔσωσε.

—Οι ἄλλοι τί κάματε; μᾶς ρώτησε ή μητέρα
τῆς Ροδούλας.

—'Εγώ φώναξα ἔνα ἄχι! εἶπε ή Λίτσα.

—'Εσύ, Νίκο;

—'Εγώ ἔπιασα σφιχτὰ τὸ τόπι!

—Μὰ τὸ τόπι πνιγόταν!

— Καὶ σύ, Κώστα;

— Έγώ; Μήπως θυμάμαι; Θαρρῶ πὼς βγῆκα καὶ κρατοῦσα τὸ σεντόνι... Μιὰ φορὰ τὸ σεντόνι κρατοῦσα, σὰ συνήρθα.

“Ολοι γελάσαμε!

— “Ε! μπράθο. Καθένας σας ἔκαμε ὅτι μπόρεσε, εἶπε ἡ κυρία Κατίνα, μὰ ἀν δὲν ἦταν ὁ Ἀλέξης;..

Τὸ ταξίδι.

“Ηρθε ἡ εύλογημένη ὥρα! Ἡ Σπυριδούλα κι ὁ Πέτρος ἐτοιμάζουν τὶς βαλίτσες.

Θὰ πᾶνε σὲ λίγες μέρες στοῦ παπποῦ. Αὔριο θὰ ἔρθη ὁ κύρ-Θανασούλης ἀπ’ τὸ χωριὸ γιὰ νὰ πάρῃ τὰ παιδιά.

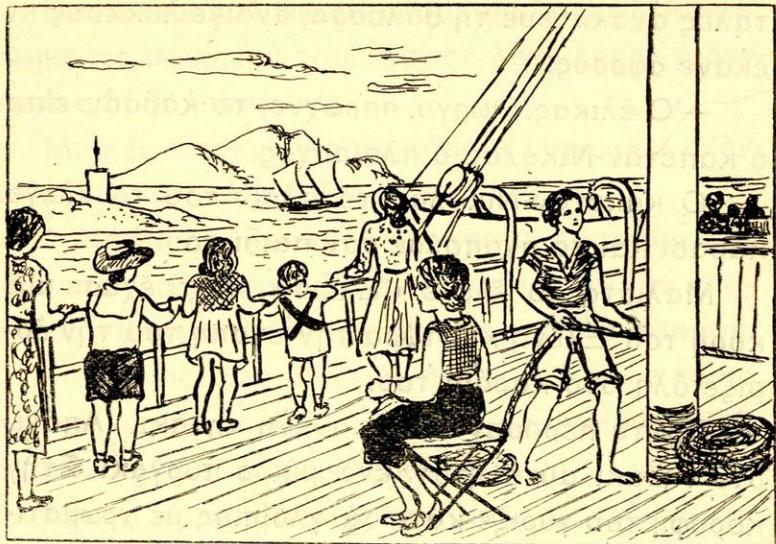
— Νὰ εἶνε ἀληθινὰ ἡ ψέματα! Ἡρθε ἡ ὥρα νὰ πᾶνε στοῦ παπποῦ; Μήπως μετανοιώσῃ ὁ πατέρας;

“Αχ! ἔνα συννεφάκι στὸν οὐρανό! Μήπως φθηθῇ ἡ μητέρα!

Μὰ πάλι, τὰ δῶρα γιὰ τὸν παπποὺ εἶναι ἐτοιμα, ἡ βαλίτσα ἐτοιμη!

Νά! Ἡρθε ὁ κύρ-Θανασούλης γιὰ νὰ τὰ συνοδέψῃ στὸ χωριό.

Τὰ παιδιὰ κοιτάζουν τὸν πατέρα καὶ τὴ μητέρα στὰ μάτια. Τί θὰ ποῦν;

— "Ε, κύρ-Θανασούλη, είπε ό πατέρας, αύριο πρωΐ-πρωΐ θὰ σου φέρω τὰ παιδιά στὸ βαπόρι.

* * *

Νά τους! Ή Σπυριδούλα καὶ ό Πέτρος μέσα στὸ πλοῖο. Σὲ λίγο τὸ καράβι σήκωσε τὴν ἄγκυρα καὶ ξεκίνησε.

Στὴν ἀρχὴ σιγά: Τίφ, τίφ, τίφ! Μὰ σὲ λίγο γρήγορα, καὶ ἡ μηχανή του ἔκαμε μεγάλο κρότο.

Τὸ πλοῖο μὲ τὴν πλώρη του ἔσκιζε τὴ θάλασσα στὰ δύο καὶ ξεχώριζε δυὸ μεγάλα κύματα. Τὰ κύματα αὐτὰ ἀπλώνονταν, δεξιὰ καὶ ἀριστερά, κι ἔσβηναν πίσω πρὸς τὴν πρύμη. Στὴ θέση τους ξεχώριζαν ἄλλα καὶ τὸ πλοῖο γλιστρῶντας μὲ ταχύτητα. Πίσω ό ἐλικας μὲ τὰ φτερά του σὰν κου-

τάλες άνακάτευε τὴ θάλασσα, ἄνοιγε λάκκους κι
ἔκανε ἀφρούς.

—Ο ἔλικας, Γιώργο, σπρώχνει τὸ καράβι, εἴπε
ό καπετάν-Νικόλας ό πλοιαρχος·

‘Ο καπετάν-Νικόλας τὸ πλοῖο του τὸ ἔλεγε
καράβι καὶ τὸ ἀγαποῦσε σὰν παιδί του.

Μάλιστα τὸ ἔλεγε «Ἐλένη», γιατὶ ἔχασε μιὰ
κόρη του Ἐλένη καὶ τώρα τὴν ἀγάπη του τὴν ἐρ-
ριξε ὅλη στὸ καράβι του.

Πρῶτα πέρασαν κοντὰ σ' ἔνα νησάκι. Ἀπάνω
στὸ νησάκι αὐτὸ ἦταν ἔνα μικρὸ πυργάκι. Στὴν
κορυφή του γύριζε κάτι σὰ γλόμπος μὲ χρωματι-
στὰ γυαλιά.

—Αὐτὸ εἶναι τὸ φανάρι, εἴπε ό καπετάν-Νι-
κόλας στὰ παιδιά. Τὸ βλέπετε; Γυρίζει, μὰ δὲ
φέγγει, γιατὶ εἶναι μέρα. Αὐτὸ φωτίζει καὶ μᾶς
όδηγει τὴ νύχτα, ὅταν περνοῦμε.

Σὲ λίγη ὥρα τὸ πλοῖο ἔστριψε ἀριστερὰ καὶ
μπῆκε μὲς σ' ἀνοιχτὴ θάλασσα. Ἔκεī εἶδαν τὰ
παιδιά πολλὰ νησάκια σκορπισμένα σὰν πρόβατα
στὸ λιβάδι. Στὸ βάθος καὶ ἀριστερὰ φάνηκε ἡ
Μάκρη, τὸ βουνὸ τοῦ χωριοῦ τοῦ παπποῦ.

Τί χαρὰ τὰ παιδιά ὅταν τὸ ἀντίκριζαν! Ἀνυ-
πομονοῦσαν πότε νὰ φτάσουν.

“Υστερα ἀπὸ τρεῖς ὥρες ἀκριβῶς τὸ πλοῖο
ἔμπαινε στὸ λιμάνι τῆς Σκάλας.

Μπουουουου! μπου- μπου, μπούουου! Άύ-κο
στηκε τὸ σφύριγμά του. Καὶ σὲ λίγο, κρρρρ ἡ ἄγ-
κυρα στὴ θάλασσα.

Μικρὲς βαρκοῦλες μὲ κουπιὰ ζυγώνουν στὴν
«Ἐλένη» καὶ σὲ μιὰ βάρκα ὁ παππούς.

—Νά ὁ παππούλης! Παππού, παππού, ἔδω
εἴμαστε, ἔδω! Φωνάζουν τὰ παιδιά, ποὺ ἀν μπο-
ροῦσαν θὰ πετοῦσαν μὲς στὴ βάρκα τοῦ παπποῦ

—Σπυριδούλα, Πέτρο, ἥρθατε; Καλῶς τα τὰ
παιδιά μου, καλωσωρίσατε, καλωσωρίσατε! Κι
ὅταν κόλλησε ἡ βάρκα, ὁ παπποὺς μὲ δλα τὰ
γεράματα ἀνέβηκε σὰν τὸ πουλὶ τὴ σκάλα τῆς
«Ἐλένης».

Καὶ νά! Τὰ ἄγκαλιάζει καὶ τὰ δυὸ μαζὶ καὶ
ἔβαλε τὰ κεφαλάκια τους στὸ στήθος του.

—Παιδάκια μου! Τί κάνει ὁ πατέρας σας, τί
κάνει ἡ μητέρα σας;

—Καλά, καλά, κι εἶπαν νὰ σὲ φιλήσωμε.

—Ήταν ἀνάγκη, νὰ τὸ ποῦν γιὰ νὰ τὸ κάνετε;
Καὶ τὰ φιλοῦσε ἀδιάκοπα ὁ παππούλης καὶ
χάϊδευε τὰ μαλλάκια τους

’Απὸ τὴ Σκάλα στὸ Μακρυχώρι.

· Ή Σκάλα εἶναι ἑνα χωρὶὸ μὲ λίγα σπίτια
ἄσπρα - ἄσπρα σὰν περιστέρια. Στὸ λιμάνι ὅμως
εἶναι πολλὲς βάρκες καὶ καΐκια. Οἱ περισσότεροι

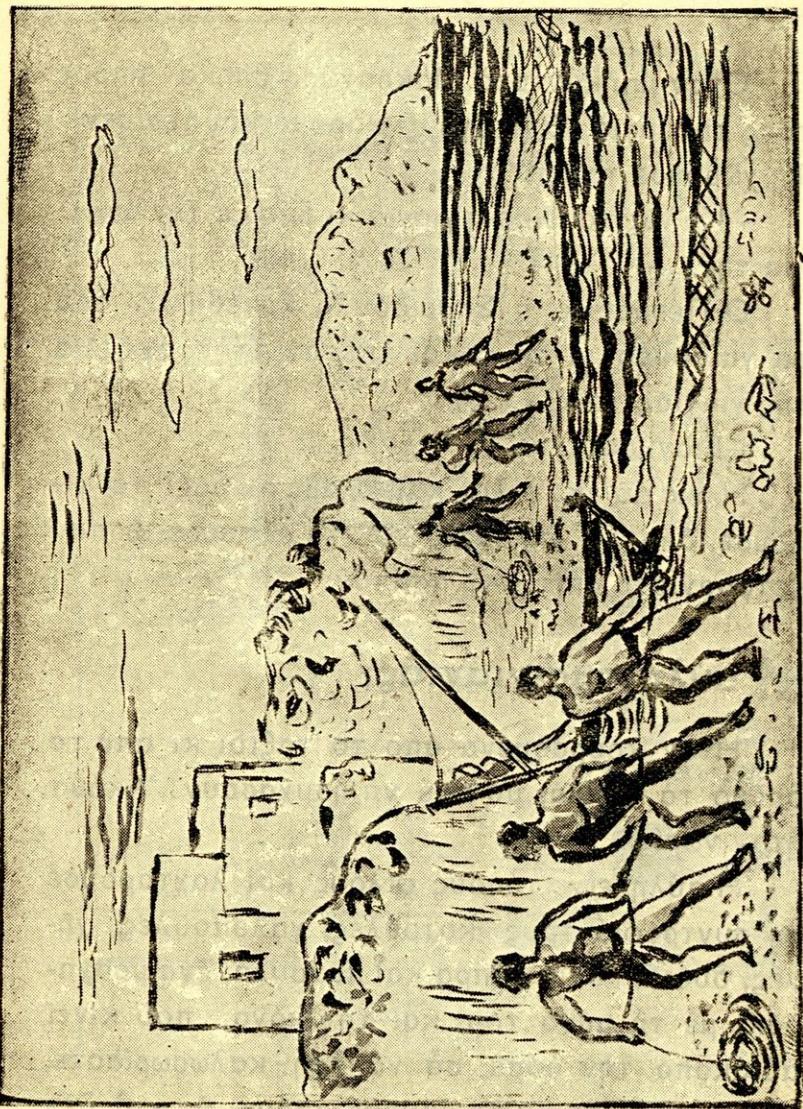
τοῦ χωριοῦ εἶναι θαλασσινοὶ καὶ ψαράδες. Γι' αύτὸ στὴν ἄμμο τῆς Σκάλας στέκουν ἀπλωμένα στὴ σειρὰ πάνω σὲ κουπιὰ ὅρθια πολλὰ δίχτυα. 'Ο Πέτρος εἶδε πάλι τὸ γρίπο νὰ τὸν τραβοῦν οἱ τρατάρηδες σὲ δυὸ σειρές. Τραβοῦσαν ὅλοι μαζὶ κι ἔτρεχαν σιγὰ-σιγὰ στὴν ἄμμο. 'Ο τελευταῖος κάθε φορὰ ἔφευγε καὶ πήγαινε πρῶτος, κι ἔτσι γινόταν όλοένα.

Στὴ Σκάλα κάθησαν μόνο μιὰ ὥρα, γιατὶ τὰ ζῶα ἦταν ἔτοιμα καὶ ἐπρεπε νὰ πᾶνε νωρὶς στὸ Μακρυχώρι. Στὴν ἀρχὴ περνοῦσαν ἀπὸ ἓνα κάμπο μὲ δέντρα, περιβόλια καὶ ἀμπέλια. Μὰ ὁ κάμπος ἦταν στενός, γιατὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερά του κατέβαιναν σὲ σειρὰ μικρὰ βουναλάκια, παιδιὰ τῆς Μάκρης.

'Ανάμεσα στὸν κάμπο κατέβαινε κατὰ τὴ θάλασσα ἓνα ποτάμι. 'Ο Δαφνοπόταμος. Κατέβαινε ἥσυχα-ἥσυχα μὲ τὰ ἀσημένια νερά του. Στὶς δυό του ὅχθες ἦταν πυκνὲς πικροδάφνες, γεμάτες τριανταφυλλιὰ λουλούδια.

'Ο Πέτρος στὸ γαϊδουράκι του νομίζει πῶς καβαλικεύει ἄτι! Στέκει λαμπάδα πάνω καὶ κρατεῖ τὸ καπίστρι καὶ κινεῖ τὰ πόδια του καὶ ὅλοντέ... σωστὸς καβαλάρης.

Μὰ τὸ ἄτι δὲν κάνει τὸ κέφι του! Ξαίρει πῶς εἶναι γαϊδουράκι, κι ἡ μάνα του τοῦ εἶπε νὰ μὴ

θιάζεται στὸ δρόμο του· νὰ ἔχῃ ύπομονή.

* *

“Οταν μπῆκαν στὸ Μακρυχώρι, βρῆκαν μπρός τους τὴ γιαγιά. Εἶχε βγῆ στὸ δρόμο καὶ περίμενε. Τὴ χωροῦσε τὸ σπίτι;

—Καλῶς τα, εἶπε ἡ γιαγιά κι ἄνοιξε τὴν ἀγκαλιά της.

‘Ο Πέτρος κι ἡ Σπυριδούλα κατέβηκαν ἀπὸ τὰ γαϊδουράκια τους καὶ ἐπεσαν στὴν ἀγκαλιά τῆς γιαγιᾶς τους.

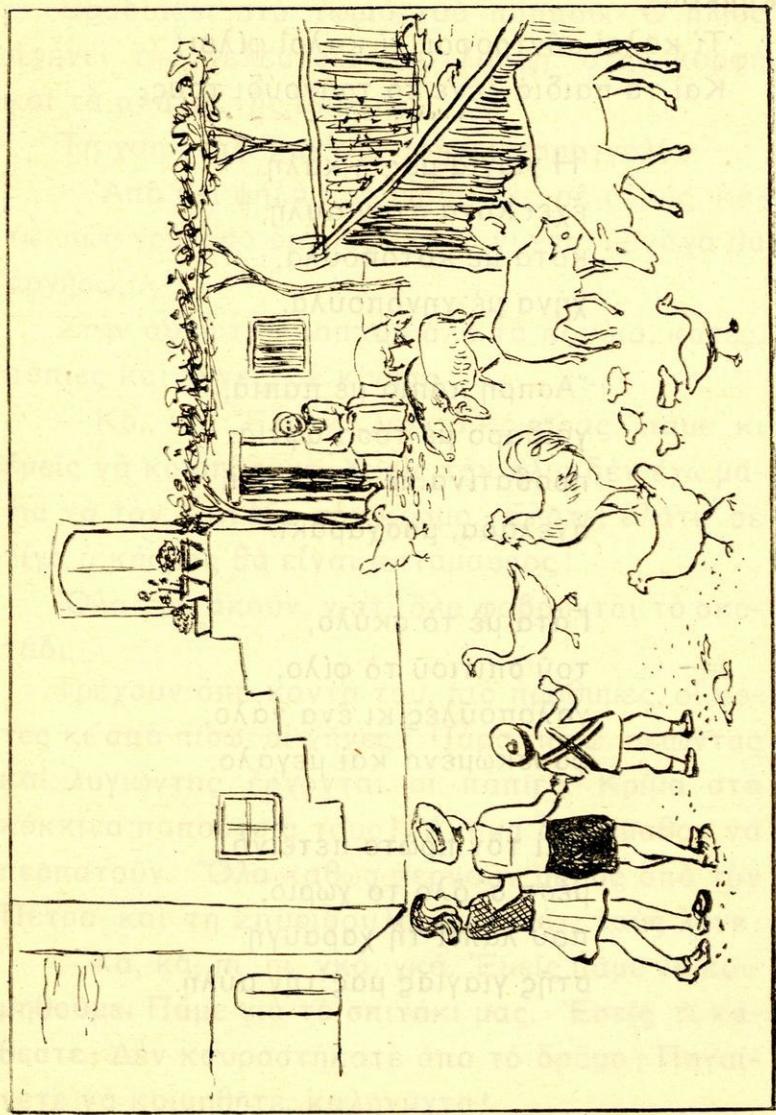
—Γιαγιάκα μου!

‘Η γιαγιά μὲ γέλια καὶ κλάματα μαζὶ τὰ φιλοῦσε, ὅλο τὰ φιλοῦσε, καὶ τὰ ρωτοῦσε ὅσπου ἔφτασαν στὸ σπίτι τοῦ παπποῦ.

‘Η αύλὴ τῆς γιαγιᾶς.

‘Ήταν κουρασμένα ἀπὸ τὸ ταξίδι κι ἀπὸ τὸ δρόμο τὰ παιδιά, μὰ ποῦ νὰ ἡσυχάσουν! ’Ακόμα ἥταν νωρίς.

‘Η αύλὴ εἶχε τόσους φίλους καὶ λαχταροῦσε τὴ συντροφιά τους· κοτοῦλες, γαλοποῦλες, χῆνες, δυὸ ἀρνάκια ἄσπρα καὶ παχουλά, ἑνα μοσχαράκι μὲ τὴ μάνα του, καὶ τὴ Χιόνα, ποὺ κινεῖ ἀδιάκοπα τὴν ούρα, σὰ νὰ λέη: καλωσωρίσατε, καλωσωρίσατε! Κι ὁ κόκορας ἀκόμη, ἀν καὶ δὲν

ήταν ή ώρα του, λάλησε μόλις εἶδε τὰ παιδιά : κι-
κιρίκου!..

Τί καλοὶ σύντροφοι, τί καλοὶ φίλοι!

Καὶ τὰ παιδιά λένε τὸ τραγούδι τους :

Ἡ γιαγιά μας ἡ καλὴ
ἔχει κότα στὴν αὔλη.
κότα μὲ κοτόπουλα,
χήνα μὲ χηνόπουλα.

”Ασπρη πάπια μὲ παπιά,
γάϊδαρο μὲ τόσα άφτιά,
προβατίνα μὲ τ’ άρνάκι,
άγελάδα, μοσχαράκι.

Γάτα μὲ τὸ σκύλο,
τοῦ σπιτιοῦ τὸ φίλο,
γαλοποῦλες κι ἔνα γάλο,
φουσκωμένο καὶ μεγάλο.

Καὶ τὸν πρῶτο πετεινὸ
μέσα σ’ ὅλο τὸ χωριό,
ποὺ λαλεῖ τὴ χαραυγὴ
στῆς γιαγιᾶς μας τὴν αύλη.

Τὸ βράδυ στὸ χωριό.

Βραδιάζει στὸ χωριὸ τοῦ παπποῦ. Ὁ ἥλιος
ἀφήνει τὴν τελευταία του λάμψη στὴν κορφὴ
καὶ τὰ πλάγια τῆς Μάκρης.

Τὴ χαιρετάει καὶ τῆς ἀφήνει παραγγελία:

—'Απὸ κεῖ ψηλὰ ποὺ εἶσαι, πὲς σὲ ὅλους κά-
τω, πώς γρήγορα ἔρχομαι. Μιὰ νύχτα μονάχα θὰ
ἀργήσω.

Στὴν αὔλὴ τοῦ παπποῦ ὅλα τὰ πουλιά, κότες,
πάπιες καὶ χῆνες, σὲ κίνηση.

—Κό, κό. Ἐλάτε, λέει ὁ κόκορας, πᾶμε κι
ἐμεῖς νὰ κοιμηθοῦμε. Χωρὶς τὸν ἥλιο δὲν ἔχω μά-
τια νὰ τὸν κοιτάξω τὸν κόσμο. Ἐλάτε, ἐλάτε· σὲ
λίγο ὁ κόσμος θὰ εἶναι κατάμαυρος!

“Ολα τὸν ἀκοῦν, γιατὶ ὅλα φοβοῦνται τὸ σκο-
τάδι.

Τρέχουν ἀπὸ κοντά του, πιὸ πρόθυμες, οἱ κό-
τες κι ἀπὸ πίσω οἱ χῆνες. Πάρα πίσω σειώντας
καὶ λυγιώντας ἔρχονται οἱ πάπιες. Κρῆμα στὰ
κόκκινα παπούτσια τους! Ἀκόμα δὲν ἔμαθαν νὰ
περπατοῦν. “Ολα καθὼς περνοῦν μπρὸς ἀπὸ τὸν
Πέτρο καὶ τὴ Σπυριδούλα, ὅλα κάτι τοὺς λένε:

—Κά, κά, πί, πί, γκά, γκά. Ἐμεῖς πᾶμε νὰ κοι-
μηθοῦμε. Πᾶμε γιὰ τὸ σπιτάκι μας. Ἐσεῖς τί κά-
θεστε; Δὲν κουραστήκατε ἀπὸ τὸ δρόμο; Πηγαί-
νετε νὰ κοιμηθῆτε, καληνύχτα!

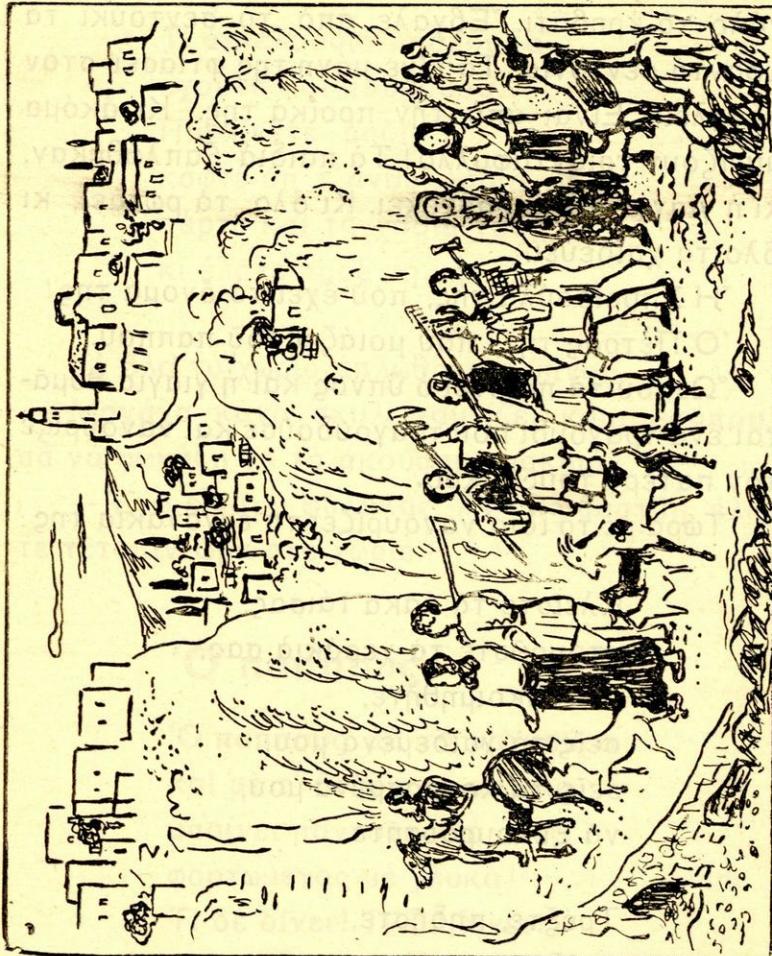
Οἱ χωρικοὶ γυρίζουν στὸ σπίτι τους.

Στὴ ρεματιά, πιὸ κάτω ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ παπ-
ποῦ, τί γέλια... τί χαρές...

‘Ο μπάρμπα-Γιώργης ἔρχεται ἀπὸ τὰ χωράφια
του καβάλα στὸ γαιδουράκο. Κοντά του ὁ Μοῦρ-
γος. Πιὸ πίσω στὴ σειρὰ ὁ γερο-Δίπλας μὲ τὰ
άστεῖα του γυρίζει ἀπὸ τὸ ἀμπέλι.

Νά τὰ κορίτσια! Μπρὸς ἔρχεται ἡ Μάρω, ἡ
ὄμορφη τοῦ χωριοῦ, καὶ δίπλα τῆς ἡ Λευκούλα μὲ
τὰ κατσικάκια τῆς. Πιὸ πίσω τὰ παλικάρια μὲ τὶς
τσάπες καὶ τὶς ἀξίνες τραγουδοῦν, καὶ τὸ τρα-
γούδι τους γεμίζει τὴ ρεματιά. Οἱ νοικοκυρὲς
περπατοῦν καὶ γνέθουν, δὲν ἔχουν καιρὸς γιὰ χά-
σιμο.

Κι ἄλλοι, κι ἄλλοι. “Ολοι γυρίζουν ἀπὸ τὴ
δουλειὰ μὲ τὰ ἐργαλεῖα τους καὶ μὲ τὰ ζῶα τους.
‘Η προβατίνα ποὺ φέρνει μαζί του ὁ Θανασὸς βε-
λάζει. Μπέ, μπέεε. Τρέξε κι ἀργήσαμε! ”Αλλος
γελάει κι ἄλλος σφυρίζει. “Ολοι μαζεύονται στὰ
σπίτια τους νωρίς. Θὰ πέσουν μὲ τὶς κότες. Γι’
αὐτὸ τὸ πρωΐ σηκώνονται ἑλαφροὶ σὰν τὰ
πουλιά.

ΚΑΤΣΕΤΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

681

Τό χωριό κοιμάται.

“Ολοι κοιμήθηκαν. Τοῦ Πέτρου καὶ τῆς Σπυριδούλας ἔστρωσε ἡ γιαγιὰ νὰ κοιμηθοῦν στὸ μεγάλο τὸ κρεβάτι. Ἔβγαλε ἀπὸ τὸ σεντούκι τὰ ὑφαντὰ σεντόνια. Τὰ εἶχε μόνη της φτιάσει στὸν ἀργαλειό. Εἶναι ἀπὸ τὴν προΐκα της. Κι ἀκόμα μυρίζουν τριαντάφυλλο! Τὰ παιδιὰ ξαπλώθηκαν, κι ἡ γιαγιὰ τὰ παραστέκει. Κι ὅλο τὰ ρωτάει, κι ὅλο τὰ χαῖδεύει.

‘Η Σπυριδούλα της, ποὺ ἔχει τὸ ὄνομά της!

‘Ο Πέτρος της, ποὺ μοιάζει τοῦ παπποῦ.

“Ωσπου τὰ παίρνει ὁ Ὁπνος καὶ ἡ γιαγιὰ θυμάται ἔνα τραγούδι ποὺ τραγουδοῦσε καὶ νανούριζε τὸν πατέρα τους μικρό.

Τώρα μὲ τὸ ἴδιο νανουρίζει τὰ ἐγγονάκια της:

Κλεῖστε τὰ μακα τάισας,
σταυρῶστε τὰ χεράκια σας,
ν' ἀποκοιμηθῆτε,
σεῖς τὰ χαῖδεμένα μου,
σεῖς τὰ κουρασμένα μου,
νὰ ξεκουραστῆτε.

Τρέξτε, πηδῆστε,
παίξτε, χορέψτε,
κάμετε πολλά.

“Υπνο πιά, παιδάκια μου,
ϋπνο πιά, πουλάκια μου,
δνειρα γλυκά.

Τ’ αγγελούδια λούλουδα
έχουνε καὶ πούλουδα.
Πηγαίνετε μαζί,
κόφτε ἀπ’ τ’ ἀνθοκλάδια τους,
πάρτε καὶ τὰ χάδια τους
κι ἐλάτε πρὸς τὴ γῆ.

Σὲ δλο τὸ χωριὸ ἀπλώθηκε ὁ ὑπνος.
Μονάχα κάνα σκυλὶ γαυγίζει κάπου-κάπου,
σὰ νὰ φωνάζῃ νὰ τὸ ἀκούσουν μακριά :
—Ἐγὼ εἴμαι ὁ φύλακας.” Αν σᾶς βαστάῃ, ἐλά-
τε τέτοιαν ὥρα στὸ χωριό ! ..

‘Ο παππούς.

‘Ο παπποὺς μὲ τὴ μαγκούρα
καὶ μὲ τ’ ἄσπρα τὰ μαλλιά,
μπαίνει πάντοτε στὸ σπίτι
φορτωμένος μὲ γλυκά !
Τί δὲ δίνει ! Τί δὲ δίνει !
τοῦ παπποῦ ἡ καλωσύνη !

Καραμέλες, σοκολάτες,
τυλιγμένες στὸ χαρτὶ¹
στὰ ἐγγονάκια τὶς μοιράζει
παιρνοντας ἔνα φιλί!
Τί δὲ δίνει! Τί δὲ δίνει!
τοῦ παπποῦ ἡ καλωσύνη!

Μὰ ὅταν ἀταξίες κάνουν
κι ὁ παππούλης τους θυμώνει!
τότε ἀντὶ γιὰ καραμέλες
τὴ μαγκούρα τους σηκώνει!
Ξύλο μόνο ποὺ δὲ δίνει
τοῦ παπποῦ ἡ καλωσύνη!

(Δ. Δεληπέτρος)

Ο κάβουρας καὶ τὸ φίδι.

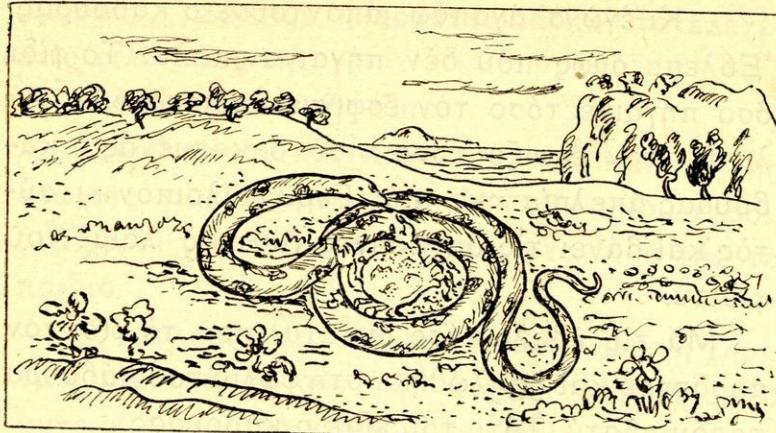
Μιὰ φορὰ κι ἔναν καιρὸν ἔνα φίδι κατέβηκε στὴν ἀκρογιαλιά. Ἐκεῖ ἀντάμωσε ἔνα κάβουρα καὶ τοῦ εἶπε:

— Καημένε κάβουρα, θέλω νὰ κάνω ἔνα θαλασσινὸν ἀπὸ σᾶς κουμπάρο. Θέλω νὰ κατεβαίνω καμιὰ φορὰ νὰ τρώγω κανένα θαλασσινό. "Ε, τί λέσ, ἔρχεσαι νὰ γίνωμε κουμπάροι;

‘Ο κάβουρας σκέφτηκε σκέφτηκε καὶ εἶπε:

— "Ας γίνωμε!

Τότε ἔδωκαν τὰ χέρια κι ἀμέσως κάθησαν νὰ

φᾶνε. "Εφερε ό κάβουρας θαλασσινά, γαρίδες και χορτάρια της θάλασσας. "Εφαγαν καλά.

"Αμα τελείωσε τὸ φαγί, τὸ φίδι ἥρθε στὸ κέφι. Τότε ἄρχισε νὰ λέῃ:

— Γειά σου, κουμπάρε! Καὶ πάλι, γειά σου, κουμπάρε, κι ἀγκάλιαζε τὸν κακόμοιρο τὸν κά-
βουρα.

‘Ο κουμπάρος ό κάβουρας ντρεπόταν και
λίγο, μὰ ἔλεγε στὸ φίδι:

— Πολὺ μὲ σφίγγεις, κουμπάρε.

— Μὰ σ' ἀγαπῶ, κουμπάρε, τοῦ ἔλεγε τὸ φίδι.

Πάλι σὲ λιγάκι:

— Γειά σου, κουμπάρε, κι ὅλο τὸν ἔσφιγγε.

— Μά, πολὺ μὲ σφίγγεις καὶ θὰ σκάσω, κουμ-
πάρε. Καὶ τὸ φίδι ποὺ εἶχε τὸ σκοπό του ἔλεγε:

— Μὰ δὲ μπορῶ, κουμπάρε, σ' ἀγαπῶ.

— Κι ἔγώ σ' ἀγαπάω, ἀπαντοῦσε ὁ κάθουρας.
*Ἐθλεπε ὅμως ποὺ δὲν πήγαιναν καλά. Τὸ φίδι
ὅσο πήγαινε τόσο τὸν ἔσφιγγε περισσότερο. Σὲ
λιγάκι τὸν ἔσφιξε τόσο, ποὺ ὁ καημένος ὁ κά-
θουρας ἀπελπίστηκε πιά. Γυρίζει λοιπὸν κι αύ-
τὸς καὶ βάνει τὶς δαγκοῦνες του στὸ λαιμὸ τοῦ
φιδιοῦ.

Μὰ τὶς ἔβαλε τόσο δυνατά, ποὺ τὸ φίδι τὸν
παράτησε καὶ ξαπλώθηκε στὴ φωλιὰ τοῦ κάθουρα
φαρδὺ-πλατύ. Τότε τοῦ εἶπε ὁ κάθουρας:

— Νά, ἔτσι εἶναι καλὰ νὰ κάθεσαι, κουμπάρε!
*Οχι ποὺ μὲ ἔσφιγγες νὰ μὲ σκάσης...

Οἱ δώδεκα μῆνες.

Μιὰ φορὰ κι ἔναν καιρὸ ἦταν μιὰ χήρα γυναῖ-
κα μὲ πέντε παιδιά. Δὲν ἔθρισκε δουλειὰ που-
θενὰ γιὰ νὰ τὰ θρέψῃ τὰ παιδιά της. Μόνο μιὰ
φορὰ τὴ βδομάδα τὴ φώναζε μιὰ ἀρχόντισσα γει-
τόνισσά της, καὶ τῆς ζύμωνε τὸ ψωμί της. Μὲ τὰ
ζυμάρια στὰ χέρια γύριζε στὸ σπίτι της. Ἐκεī
ἔπλενε τὰ χέρια της μὲ παστρικὸ νερό, καὶ κείνο
τὸ νερὸ τὸ ἔθραζε καὶ γινόταν χυλός. Μ' αὐτὸ
τὸ χυλὸ ἔθρεφε τὰ παιδιά της.

Τὰ παιδιὰ τῆς ἀρχόντισσας μὲ τόσα καὶ τόσα
καλὰ δὲ μποροῦσαν νὰ τραφοῦν. *Ηταν σὰν τσίροι.

Τὰ παιδιὰ ὅμως τῆς φτωχιᾶς ἦταν παχιὰ καὶ

σύμορφα... Σάστιζε ή άρχόντισσα καὶ τὸ ἔλεγε
στὶς φιλενάδες τῆς.

Μιὰ φιλενάδα τῆς εἶπε:

— Τρέφονται καὶ παχαίνουν τὰ παιδιά τῆς
φτωχιᾶς, γιατὶ παίρνει τὴν τύχη τῶν παιδιῶν σου
στὰ χέρια της καὶ τὴν πηγαίνει στὰ δικά της τὰ
παιδιά.

Τὸ πίστεψε ή άρχόντισσα, κι ὅταν ἥρθε ή χήρα
νὰ ζυμώσῃ πάλι, δὲν τὴν ἀφησε τὴ φτωχιὰ νὰ
φύγη μ' ἄνιφτα τὰ χέρια. Τὴν ἔβαλε καὶ νίφτηκε
καλὰ-καλά, γιὰ ν' ἀπομείνῃ ἡ τύχη μέσα στὸ
σπίτι της.

‘Η φτωχιὰ γύρισε στὸ σπίτι της μὲ τὰ δάκρυα
στὰ μάτια.

“Αμα τὴν εἶδαν τὰ παιδιά της, πῶς δὲν εἶχε
στὰ χέρια της ζυμάρια, ἄρχισαν νὰ κλαῖνε.

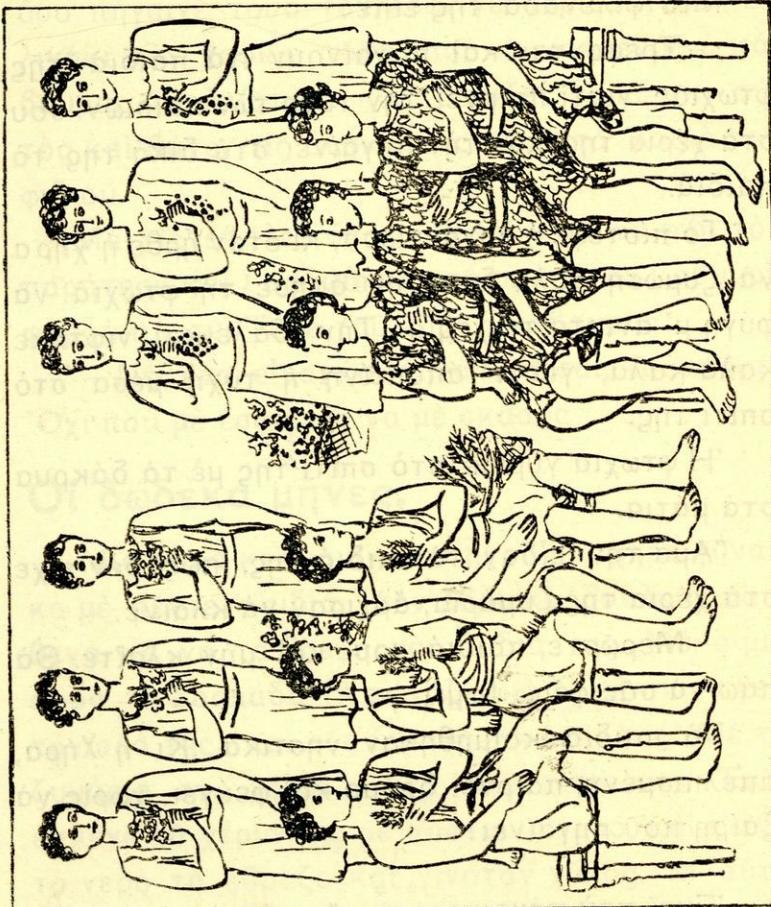
— Μερῶστε, παιδιά μου, καὶ μὴν κλαῖτε. Θὰ
πάω νὰ σᾶς φέρω ψωμί.

Τὰ παιδιά κοιμήθηκαν νηστικά. Κι ή Χήρα,
ἀπελπισμένη, παίρνει δρόμο καὶ φεύγει, χωρὶς νὰ
ξαίρη ποῦ πηγαίνει!..

* *
Ἐκεῖ ποὺ πήγαινε στὴν ἔρημο τὴ νύχτα, βλέ-
πει σ' ἔνα ὑψωμά ἔνα φῶς. Πήγε κοντὰ κι εἶδε
μιὰ τέντα, καὶ στὴ μέση τῆς τέντας κρεμόταν
ἔνας μεγάλος πολυέλαιος μὲ δώδεκα λαμπάδες.

13 Ιμβριώτη, ολπ. «Ο Κόσμος τοῦ παιδιοῦ» Β' Δημ., ἔζδ. Λ' 1933 193

΄Απὸ κάτω ἀπὸ τὸν πολυέλαιο κρεμόταν ἑνα πρᾶ-
μα στρογγυλὸ σὰν τόπι.

Μπῆκε μέσα στὴν τέντα ἡ χήρα κι εἶδε δώ-
δεκα παλικάρια νὰ κάθωνται καὶ νὰ μιλοῦν.

΄Η τέντα ἦταν στρογγυλή. Στὸ ἔμπασμα τῆς
τέντας ἀπὸ δεξιὰ κάθονταν τρία παλικάρια.

Είχαν τὰ στήθια τους ἀνοιχτὰ καὶ στὰ χέρια τους βαστούσαν τρυφερὰ χορτάρια κι ἄνθη ἀπὸ τὰ δέντρα.

Παρακάτω ἀπὸ αὐτὰ τὰ παλικάρια κάθονταν ἄλλα τρία, ποὺ ἦταν ἀνασκουμπωμένα ώς τοὺς ἀγκῶνες καὶ χωρὶς ἐπανωφόρι. Βαστούσαν στὰ χέρια τους στάχυα ξερά.

Παρακάτω κάθονταν ἄλλα τρία παλικάρια καὶ βαστούσαν στὸ χέρι τους ἀπὸ ἕνα τσαμπὶ σταφύλι.

Παρακάτω ἀκόμη κάθονταν ἄλλα τρία παλικάρια ζαρωμένα καὶ φορούσαν γοῦνες μακριὲς ἀπὸ τὸ λαιμὸ ώς κάτω τὰ γόνατα.

* * *

“Αμα εἶδαν τὰ παλικάρια τὴ χήρα εἶπαν:

— Καλωσώρισες, θείτσα, κάθησε.

Τὴ χήρα τὰ χαιρέτησε καὶ κάθησε. Τότε τὴ ρώτησαν, πῶς βρέθηκε σὲ κεῖνα τὰ μέρη. Ή καημένη ἡ χήρα διηγήθηκε τὰ βάσανά της.

Τὰ παλικάρια κατάλαβαν πῶς πεινάει ἡ φτωχιά.

Σηκώθηκε ἔνας νέος, ἀπὸ κείνους ποὺ φορούσαν τὶς γοῦνες, καὶ τῆς ἔβαλε τραπέζι νὰ φάη. Ήταν κουτσό.

Αφοῦ ἔφαγε ἡ γυναικα καὶ χόρτασε, ἅρχισαν τὰ παλικάρια νὰ τὴ ρωτοῦν λογῆς - λογῆς πράματα.

Στὰ ύστερνά τῆς λένε τὰ τρία παλικάρια, ποὺ εἶχαν τὰ στήθια τους ἀνοιχτά:

— “Ε! θείτσα, πῶς περνάτε μὲ τοὺς μῆνες τοῦ χρόνου; Πῶς σᾶς φαίνεται ὁ Μάρτης, ὁ Ἀπρίλης κι ὁ Μάης;

— Καλὰ περνοῦμε, παιδιά μου, ἀποκρίθηκε ἡ χήρα. “Αμα φτάσουν αύτοὶ οἱ μῆνες πρασινίζουν τὰ βουνά κι οἱ κάμποι. Ἡ γῆ στολίζεται μὲ λογιῶν - λογιῶν λουλούδια καὶ βγαίνει μιὰ μοσκοβόλιὰ ποὺ ἀνασταίνεται ὁ ἄνθρωπος. Ἀρχίζουν νὰ κελαηδοῦν τὰ πουλιά. Βλέπουν οἱ ζευγίτες τὰ χωράφια τους πράσινα καὶ χαίρεται ἡ καρδιά τους κι [έτοιμάζουν τὶς ἀποθῆκες τους. “Ωστε δὲν ἔχομε τίποτε νὰ παραπονεθοῦμε γιὰ τὸ Μάρτη, τὸν Ἀπρίλη καὶ τὸ Μάη.

“Υστερά τῆς λένε τὰ ἄλλα τρία παλικάρια ποὺ ἦταν ἀνασκουμπωμένα καὶ βαστοῦσαν στάχυα.

— ‘Ο Θεριστής, ὁ Ἄλωνιστής κι ὁ Αὔγουστος πῶς σᾶς φαίνονται;

Κι ἡ φτωχιὰ ἀποκρίθηκε:

— Καὶ γι’ αὐτοὺς τοὺς μῆνες δὲν ἔχομε τίποτα νὰ παραπονεθοῦμε. Μὲ τὴ ζέστη ποὺ κάνουν, ώριμάζουν τὰ γεννήματα κι ὅλα τὰ ὄπωρικά. Τότε θερίζουν οἱ ζευγίτες τὰ σπαρτά τους κι οἱ περιβολαρέοι συμμαζεύουν τὰ ὄπωρικά τους. Κι οἱ φτωχοὶ εἶναι πολὺ εύχαριστημένοι ἀπ’

αύτοὺς τοὺς μῆνες, γιατὶ δὲ χρειάζονται πολλὰ καὶ ἀκριβὰ ροῦχα.

“Υστερα τὴ ρώτησαν τὰ ἄλλα τρία παλικάρια ποὺ βαστοῦσαν τὰ σταφύλια:

—Καὶ μὲ τοὺς μῆνες Σταυρό, Ἀϊδημητριάτη καὶ Νοέμβρη πῶς τὰ πάτε;

—Αύτοὺς τοὺς μῆνες, ἀποκρίθηκε ἡ γυναικα, μαζεύουν οἱ ἄνθρωποι τὰ σταφύλια καὶ τὰ κάμουν κρασί. Κι ἔπειτα μᾶς δίνουν εἰδηση πώς ἔρχεται ὁ χειμῶνας καὶ φροντίζομε οἱ ἄνθρωποι γιὰ ξύλα, γιὰ κάρβουνα καὶ γιὰ βαριὰ φορέματα.

“Υστερα τὴ ρώτησαν καὶ τὰ παλικάρια ποὺ εἶχαν τὶς γοῦνες:

—Καὶ μὲ τοὺς μῆνες Δεκέμβρη, Γενάρη καὶ Φλεβάρη πῶς περνᾶτε;

—“Α! Αὐτοὶ οἱ μῆνες πολὺ μᾶς ἀγαποῦν, εἴπε ἡ φτωχιά, κι ἐμεῖς πολὺ τοὺς ἀγαποῦμε. Μὰ θὰ ρωτήσετε, γιατί; Οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀπὸ φυσικό τους ἀχόρταγοι καὶ θέλουν νὰ ἴδουλεύουν όλο-ένα, γιὰ νὰ κερδίζουν πολλά. ”Ερχονται αὐτοὶ οἱ μῆνες τοῦ χειμῶνα Ικαὶ μᾶς περιμαζώνουν τριγύρω στὴ γωνιὰ καὶ μᾶς ξεκουράζουν ἀπὸ τὶς δουλειὲς τοῦ καλοκαιριοῦ. Τοὺς ἄγαποῦν κι οἱ ἄνθρωποι, γιατὶ μὲ τὶς βροχές τους καὶ μὲ τὰ χιόνια τους μεγαλώνουν ὅλα τὰ σπαρτάκιαὶ καὶ ὅλα τὰ χορτάρια. ”Ωστε, παιδιά μου, ὅλοι οἱ μῆνες καλοὶ

καοι είναι. Καὶ ἄξιθένας κάνει τὴ δουλειὰ ποὺ
τὸν πρόσταξε ὁ Θεός. Ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι δὲν
εἴμαστε καλοί.

Τότε τὰ ἔντεκα παλικάρια ἔγνεψαν στὸν πρῶ-
το ἀπὸ κείνους ποὺ βαστοῦσαν τὰ σταφύλια καὶ
βγῆκε ἔξω.

Σὲ λίγο ἥρθε πάλι μέσα καὶ βαστοῦσε στὰ χέ-
ρια του μιὰ λαγήνα βουλωμένη καὶ τὴν ἔδωκε
στὴ γυναῖκα. Οἱ μῆνες τῆς εἶπαν:

—Αἴντε τώρα, θείτσα, πήγαινε στὰ παιδιά
σου.

Φορτώθηκε τὴ λαγήνα ἡ γυναῖκα μὲ χαρὰ κι
εἶπε στὰ παλικάρια:

—Πολλὰ τὰ ἔτη σας, παιδιά μου.

—Ωρα καλή σου, θείτσα.

Καὶ ἴσια-ἴσια τὴν ὅρα ποὺ χάραζε, ἔφτασε κι
αύτὴ στὸ σπίτι της. Βρήκε τὰ παιδιά της ἀκόμη
νὰ κοιμοῦνται. Ἀπλωσε ἑνα σεντόνι κι ἄδειασε
τὴ λαγήνα.

Τί νὰ δῃ! Ἡταν γεμάτη φλουριά. Κόντεψε νὰ
τὰ χάσῃ ἀπὸ τὴ χαρά της.

Ἄφοῦ ἔφεξε καλά, πήγε στὸ φοῦρνο τῆς ἀγο-
ρᾶς καὶ ἀγόρασε ψωμιὰ καὶ τυρί. Ξύπνησε τὰ παι-
διά της, τὰ ἔνιψε, τὰ συγύρισε, τὰ ἔβαλε κι εἶπαν
τὴν προσευχὴ τους. "Υστερα τοὺς ἔδωκε κι ἔφα-
γαν. Ἔπειτα ἀγόρασε ἑνα κοιλὸ σιτάρι, τὸ πῆγε

στὸ μύλο καὶ τὸ ἄλεσε. Ζύμωσε καὶ πῆγε τὰ ψωμία στὸ φοῦρνο.

Τὴν ὥρα ποὺ γύριζε, τὴ εἶδε ἡ ἀρχόντισσα.

— Ποῦ τὰ βρῆκες; ρωτάει τὴ χήρα.

‘Η ἀγαθὴ γυναικα εἶπε ὅλη τὴν ἀλήθεια.

Ζήλεψε ἡ ἀρχόντισσα κι ἔβαλε στὸ νοῦ της νὰ πάη κι αὐτὴ σὲ κεῖνα τὰ παλικάρια.

Τὴ νύχτα λοιπόν, ἀφοῦ ἀποκοίμισε τὰ παιδιά της, βγῆκε ἀπὸ τὸ σπίτι της καὶ πῆρε τὸ δρόμο.

Βρῆκε τὴν τέντα, ποὺ ἦταν οἱ δώδεκα μῆνες, καὶ τοὺς χαιρέτησε. Κι αὐτοὶ τῆς εἶπαν:

— Καλωσώρισες, κοκώνα, πῶς ἦταν καὶ καταδέχτηκες καὶ μᾶς ἤρθες;

— Εἶμαι φτωχιά, ἀποκρίθηκε, κι ἤρθα νὰ μὲ βοηθήσετε.

— Πολὺ καλά, εἶπαν, πεινᾶς; Θέλεις νὰ φᾶς:

— Οχι, σᾶς εύχαριστῶ, εἶπε, εἶμαι χορτάτη.

— Πῶς περνᾶτε στὴ χώρα; ρώτησαν τὰ παλικάρια.

— Μὴ χειρότερα, ἀποκρίνεται.

— Πῶς τὰ περνᾶτε μὲ τοὺς μῆνες; ξαναρώτησαν.

— Πῶς νὰ τὰ περάσωμε. Ό καθένας τους ἔχει καὶ τὴν ὄργή του. Ἐνώ ἀπὸ τὸν Αὔγουστο εἶμαστε συνηθισμένοι στὴ ζέστη, ἔρχεται ἀμέσως

ό Σταυρός, ο Ἀϊδημητριάτηκι ο Νοές μερης και μᾶς κρυώνουν. "Υστερα μπαίνουν οι χειμωνιάτικοι μῆνες Δεκέμβρης, Γενάρης και Φλεβάρης και μᾶς παγώνουν, γεμίζουν οι δρόμοι χιόνια και δε μποροῦμε νὰ βγοῦμε ἔξω. "Οσο γιὰ τὸν Κούτσοφλέβαρο; αὐτὸς δὲν ύποφέρεται. "Αμ κείνοι πάλι οι ξεμωραμένοι μῆνες Μάρτης, Απρίλης και Μάης! Δὲν τὸν νιώθουν πώς είναι καλοκαιρινοὶ μῆνες, μόνο θέλουν νὰ κάμουν κι αύτοὶ σὰν τοὺς χειμωνιάτικους." Ετσι καταντοῦν τὸ χειμῶνα ἐννιὰ μῆνες. Καὶ δὲ μποροῦμε νὰ βγοῦμε ἔξω τὴν Πρωτομαγιά, νὰ πιοῦμε τὸν καφὲ μὲ τὸ γάλα και νὰ κυλιστοῦμε στὰ χορτάρια. "Υστερα ἔρχονται οι μῆνες, Θεριστής, Άλωνιστής και Αὔγουστος. Αύτοὶ πάλι ἔχουν μανία νὰ μᾶς πνίγουν στὸν ίδρωτα μὲ τὴ ζέστη ποὺ κάνουν. Καὶ μάλιστα τὸ δεκαπενταύγουστο ἔρχονται κι οἱ δρύμες και μᾶς χαλοῦν τὰ ἀσπρόρρουχα στὰ σκοινιά. Τί νὰ σᾶς πῶ, παλικάρια μου, περνοῦμε μὲ τοὺς μῆνες ζωὴ δυστυχισμένη.

Δὲν εἶπαν τίποτα τὰ παλικάρια. "Εγνεψαν μόνο στὸ νέο ποὺ καθόταν στὴ μέση τῶν παλικαριῶν ποὺ ἦταν ἀνασκουμπωμένα και βαστοῦσαν στάχυα. Αύτὸς σηκώθηκε κι ἔφερε ἔνα λαγήνι βουλωμένο, τὸ ἔδωκε στὴ γυναῖκα και τῆς είπε:
—Νά αύτὸ τὸ λαγήνι, ὅταν θὰ πᾶς στὸ σπίτι

σου, νὰ σφαλιστῆς μονάχη στὸ δωμάτιο καὶ νὰ τὸ άδειάσῃς.

Στὸ δρόμο ὅμως δὲν πρέπει νὰ τὸ άνοιξης.

— “Οχι, δὲν τὸ άνοιγω, εἰπε κι ἔφυγε ἡ γυναικα χαρούμενη στὸ σπίτι της. ” Εφτασε πρὶν τὰ ξημερώματα.

Σφαλίστηκε σ' ἕνα δωμάτιο μόνη, μονάχη, ἄπλωσε ἕνα σεντόνι καὶ ξεθούλωσε τὸ λαγήνι.

Τί νὰ άδειάσῃ:

“Ολο φίδια!

Τὸ πρωΐ τὴ βροῆκαν πεθαμένη.

ΤΕΛΟΣ

ΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Προσευχὴ (ποίημα Α. Μωραΐτη)	Σελίδα	3
Ἡ οἰκογένειά μου	»	4
Γιὰ τὴν ἄφωσιν μητέρα	»	8
Ἐρχεται δι πατέρας (ποίημα Γ. Βιζυηνοῦ)	»	11
Ο πατέρας τοῦ Πέτρου	»	12
Τὸ σπίτι μας	»	14
Ἡ φωλίτσα μας	»	17
Ἡ γιορτὴ τῆς μητέρας	»	18
Ἡ γιορτὴ τῆς μαμᾶς (ποίημα Σ. Σπεράντζα)	»	23
Κλαδεύομε τὴν κληματαριὰ	»	23
Καλὴ νύχτα φεγγαράκι! (ποίημα Σ. Σπεράντζα)	»	27
Τὸ ἔδωδιμοπωλεῖο	»	28
Οἱ δυὸι φίλοι (ποίημα Ζ. Παπαντωνίου)	»	30
Τὸ Σαββατόβραδο	»	32
Ἡ προσευχὴ τοῦ παιδιοῦ (ποίημα Σ. Σπεράντζα)	»	34
Τὸ ρολόϊ (ποίημα Σ. Σπεράντζα)	»	35
Τί λένε τὰ ἔπιπλα	»	36
Οἱ τσέπεις	»	37
Ἡ κλῶσσα.	»	39
Ἡ κλῶσσα (ποίημα Σ. Σπεράντζα)	»	40
Ἡ ζωντανή μας κούκλα.	»	41
Νανούρισμα (ποίημα Δημοτικὸ)	»	42
Τὰ μυρμήγκια	»	42
Οἱ δέκα μικροὶ ἐργάτες.	»	44
Ο ποντικὸς.	»	45
Ο μικρὸς δι ποντικούλης (ποίημα Ζ. Παπαντωνίου).	»	46
Φοβόσαστε;	»	48
Ἡ ἀδερφούλα μου καὶ ἡ κούκλα της	»	51

Οι βόλοι	Σελίδα	52
"Οποιος δὲν ἀκούει	»	54
'Ο ποντικὸς καὶ ἡ θυγατέρα του	»	56
'Ο λύκος καὶ τὰ ἔφτια κατσικόπουλα	»	58
Δὲ μπορῶ, δὲ θέλω. ΥΠΟ. ΔΙΑΔΑΦΕΩΝ ΛΑΤ.	»	66
'Ο κῆπος τοῦ σχολείου	»	67
Τὸ καράβι κάνει νερά	»	70
Θὰ πάγη πρῶτος στὸ σχολεῖο	»	71
'Η ἐκδρομὴ τοῦ σχολείου	»	73
'Η γειτονιὰ τοῦ σχολείου	»	75
Τὸ συνεργεῖο	»	78
Οἱ ἀποκριὲς	»	81
'Ο ἀστρονόμος	»	84
'Η ζηλιάρα	»	86
'Ο δρόμος μας τὸ πρωΐ	»	88
Τὸ μαγαζὶ τοῦ θείου Σταύρου	»	90
Τὰ φοκανίδια	»	91
Τὰ τράμ	»	92
Τὸ ἄλογο καὶ ἡ ἀτμομηχανὴ	»	94
Οἱ πυροσβέστες	»	95
'Η οἰκοδομὴ	»	97
Τὸ μαστοφόρουλο.	»	100
'Η ίστορία τοῦ μπάγκου	»	104
Τὸ γράμμα τοῦ Ἀλέκου	»	107
Σιδή Νοσοκομεῖο	»	110
'Ο τυφλὸς	»	113
'Ο ἀγέρας ταξιδεύει	»	116
Τὸ λιμάνι	»	120
'Ο κυρὸς - Μέντιος	»	124
'Ο καημένος (ποίημα Z. Παπαντωνίου)	»	126
'Η βροχὴ	»	127
Παρακάλεση γιὰ βροχὴ (ποίημα Δημοτικὸ).	»	129
Tί ἔγραψε δὲ Αλέξης στὸ ήμερολόγιο γιὰ τὸ φθινόπωρο.	»	129
Τσιριτρό (ποίημα Z. Παπαντωνίου)	»	131

• Ο χειμῶνας στὸ χωρὶὸ	Σελίδα 132
Τὸ δῆνειρο τοῦ Πίπη	» 133
• Ή παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων	» 135
Σχολικὴ γιορτὴ	» 141
Παραμονὴ τοῦ Ἀϊ-Βασίλη	» 144
• Ή ἴστορία τοῦ μικροῦ δέντρου	» 147
• Ο Μάρτης	» 150
• Ή λιθωμένη γριὰ	» 150
• Η ἄνοιξη στοὺς ὄγροντος	» 151
• Η ἄνοιξη στὸ σχολεῖο μας	» 153
Τώρα εἰν' Ἀπρίλιος καὶ χαρά! (ποίημα Δημοτικὸ)	» 154
• Ήρθαν τὰ χειλιδόνια	» 154
Χειλιδόνι μου νοογὸ (ποίημα Βηλαφᾶ)	» 156
• Ο διανομέας μὲ τὸ κιβώτιο	» 156
Τὸ σπουδυτάκι καὶ ἡ κερασιά	» 159
Βρήκαμε μιὰ πηγὴ	» 163
Τὸ ποταμάκι (ποίημα Ζ. Παπαντωνίου)	» 165
• Ο βάλτος καὶ τὸ ουάκι	» 165
• Ο Μάης	» 166
Στὸ δάσος βράδυ	» 169
• Όταν ξημέρωσε	» 169
Στὸ δάσος ἡ συναυλία	» 170
Στὴ θάλασσα	» 172
Τὸ ταξίδι	» 176
• Απὸ τὴ Σκάλα στὸ Μακρυχώρι	» 179
• Ή αὐλὴ τῆς γιαγιᾶς	» 182
Τὸ βράδυ στὸ χωρὶὸ	» 185
Οἱ χωρικοὶ γυρίζουν στὸ σπίτι τους	» 186
Τὸ χωρὶὸ κοιμᾶται	» 188
• Ο παπποὺς (ποίημα Δ. Δεληπέτρου)	» 189
• Ο κάβουρας καὶ τὸ φίδι	» 190
Οἱ δώδεκα μῆνες	» 192

ΟΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

	Σελίδα
1) Ἡ γιαγιὰ λέει τὸ παραμύθι	5
2) Ἡ ἀρρωστη μητέρα	» 9
3) Τὸ πατρογονικό μας σπίτι	» 14
4) Ἡ γιορτὴ τῆς μητέρας	» 21
5) Ὁ Γιῶργος καὶ ἡ Κική παιζον τὸ ἐδωδιμοπωλεῖο	» 29
6) Ἡ Κανέλα μὲ τὰ κουταβάκια της	» 50
7) Ἔγιναν τρία κάτασπρα γατάκια	» 54
8) Ὁ ποντικὸς καὶ ἡ θυγατέρα του	» 56
9) Ἡ κατσίκα συμβουλεύει τὰ ἑφτά κατσικόπουλα.	» 59
10) Δὲ σοῦ ἀνοίγουμε, ἡ μητέρα μας δὲν ἔχει σκοῦρα πόδια ὅπως ἔσù	» 60
11) Τότε ὁ λύκος ἔδειξε τὸ ἀσπρό πόδι του	» 62
12) Ἡ κατσίκα πῆρε τὸ ψαλίδι κι ἔνοιξε τὴν κοιλιὰ τοῦ λύκου	» 64
13) Ὁ κῆπος τοῦ σχολείου	» —
14) Ἡ γειτονιά μας κάτω ἔμοιαζε σὰν τετράγωνη τούρτα	» 68
15) Ἄλλοι ἔφερναν πέτρες, ἄλλοι ἔφερναν λάσπη, ἄλλοι ἔφερναν ξύλα, ἄλλοι ἔχτιζαν	» 74
16) Οἱ ἀποκοιλεῖς	» 79
17) Οἱ πυροσβέστες	» 82
18) Στὸ νοσοκομεῖο	» 96
19) Ὁ τυφλὸς	» 111
20) Ὁ ἀέρας ταξιδεύει	» 114
21) Τὸ λιμάνι	» 117
22) Ἡ βροχὴ	» 124
	» 127

23) Νὰ τὰ ποῦμε;	Σελίδα 13
24) Ἡ τετάρτη τάξη φτιάνει τὸ σπήλαιο ὅπου γεννήθηκε ὁ Χριστὸς	» 143
25) Καὶ τί δὲν εἶδα στὴ βιτρίνα!	» 145
26) Πῆρε δυὸς καλάθια ὃ κύρῳ - Δημήτρης κι ηρόθε στὴν κερασιά	» 162
27) Καὶ κρέμασαν στὴν πόρτα τους τὸ Μάη	» 168
28) Σὲ λίγο εἴμαστε δλοι μέσα στὴ θάλασσα	» 173
29) Πρῶτα πέρασαν κοντὰ σ' ἔνα νησάκι	» 177
30) Ό γρίπος	» 181
31) Ἡ αὐλὴ τῆς γιαγιᾶς	» 183
32) Οἱ χωρικοὶ γυρίζουν στὰ σπίτια τους	» 187
33) Ό κάβουρας καὶ τὸ φίδι	» 191
34) Οἱ δώδεκα μῆνες	» 194

610
πράξεων οι οποίες παρέστησαν την παραδοσίαν Η' (12)
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630

• Αριθ. Πρωτ. 39602)13802.

• Έν Αθήναις τῇ 20ῃ Ιουλίου 1932.

1932

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

“Εχοντες ὅπεραν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 5045, καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς οἰκείας κριτικῆς ἐπιτροπῆς τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσεως, τὴν πι φιλαμβανομένην εἰς τὸ ὅπεραν ἀριθ. 246 πρακτικὸν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου ἀποφασίζομεν ὅπως ἐγκριθῇ, ώς διδακτικὸν βιβλίον πρὸς χρήσιν τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως τῶν δημοτικῶν σχολείων τὸ ὅπο τὸν τίτλον Ἀναγνωστικὸν τῆς Β' τοῦ δημοτικοῦ «**Ο Κόσμος τοῦ Παιδιοῦ**», βιβλίον τῶν Δ. Δούκα, Δ. Δεληηπέτρου καὶ Ρ. Ιμβριώτου, διὰ μίαν πενταετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1932—33 ὅπὸ τὸν ὅπως οἱ συγγραφεῖς συμμορφωθοῦν κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ βιβλίου τούτου πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς κριτικῆς ἐπιτροπῆς.

• Ο Υπουργός
Π. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

• **Αρθρον 6ον τοῦ Π. Διατάγματος**
«Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διατίμησεως τῶν ἐγκεκριμένων
διδακτικῶν βιβλίων».

Τὰ διδακτικὰ βιβλία τὰ πωλούμενα μακράν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρᾳ κατὰ 15 ο)ο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρότος Διατάγματος καγονισθείσης ἀνευ βιβλιούμενης τιμῆς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης οφεκευτῆς καὶ τῶν ταχυδρεμικῶν τελῶν, ὅπὸ τὸν ὄρον ὅπως ἐπὶ τοῦ ἐδοτερικοῦ μέρους τοῦ ἔξωφύλλου ἡ τῆς τελευταίας σελίδος τούτου ἐκτυποῦται τὸ πατέον ἄρθρον.

• Αριθ. ἀδείας 47592 Τιμὴ ἀδετ. 17.40
κυκλοφ. 8—9—33 δεδ. 17.40